

**Riktlinjer del B:
Nationell patentansökans innehåll**

RL Del B - Nationell patentansökans innehåll

B1 Utformning och innehåll

RL B1:1. Beskrivning

RL B1:1.1 - Allmänt om beskrivningen

2025-01-01

En ansökan om patent ska innehålla en beskrivning av uppfinningen. Ritningar är formellt sett inte en del av beskrivningen utan en separat del av ansökan, se 4 kap. 2 § PL.

Patentansökan ska vara så tydlig och fullständig att en fackman med ledning av den kan utöva uppfinningen, 4 kap. 6 § PL. Beträffande fackmannen och dennes kunskap hänvisas till RL B5:2.3. Villkoret om tydlighet och fullständighet ska bedömas utifrån beskrivning, patentkrav och eventuella ritningar.

Bestämmelser om beskrivningens utformning och innehåll finns i 6 § PB.

Syftet med bestämmelserna i 4 kap. 6 § PL och 6 § PB är att

- säkerställa att ansökan innehåller tillräcklig teknisk information för att en fackman ska kunna utöva uppfinningen praktiskt över hela det begärda skyddsomfånget och
- göra det möjligt för läsaren att förstå uppfinningens bidrag till tekniken.

Ytterligare bestämmelser om beskrivningen finns i 4 kap. 7 § PL, 2 kap. 4 § PF samt 5, 7-10 §§ PB.

RL B1:1.2 - Beskrivningens allmänna och speciella del

2025-01-01

En beskrivning ska innehålla en allmän och en speciell del, 6 § PB.

I den allmänna delen, som inleder beskrivningen, ska ingå uppgifter om känd teknik, uppfinningens användningsområde och syfte samt en övergripande beskrivning av uppfinningen.

I beskrivningens speciella del ska ges en närmare förklaring till uppfinningen med utföringsexempel eller utföringsformer, vid behov med hänvisning till ritning.

Om ansökan innehåller ritningar ska den speciella delen inledas med en samlad figurförteckning. Hänvisningsbeteckningar, referensnummer och dylikt ska stämma överens mellan beskrivning och ritning.

RL B1:1.2.1 - Användningsområde och industriell tillämpbarhet

2025-01-01

Hur uppfinningen kan tillämpas industriellt ska anges i beskrivningen om inte detta på annat sätt tydligt framgår av ansökan, 6 § tredje stycket PB. Denna uppgift ska alltid anges om uppfinningen avser en gensekvens eller en delsekvens av en gen, 4 kap. 2 § PL. Se även RL B5:3.1 "Allmänt om industriell tillämpbarhet".

RL B1:1.3 - Redogörelse över bakgrundsteknik

2025-01-01

I beskrivningen ska sökanden redovisa bakgrundsteknik, det vill säga den kända teknik som uppfinningen bygger på, se 6 § andra stycket PB. Redogörelsen ska innehålla den teknik som sökanden känner till och som kan anses vara relevant för att förstå uppfinningen och dess förhållande till känd teknik. Därför bör litteratur och särskilt patentdokument som inbegriper närmaste kända teknik inkluderas.

Jämförelser med tidigare känd teknik ska inte göras så att tidigare kända anordningar, produkter eller metoder beskrivs nedvärderande. Inte heller får känd teknik eller uppfinningen enligt ansökan omnämnas på ett sätt som

kan vara missvisande. Detta kan exempelvis uppstå om tidigare känd teknik presenteras så att det ger intryck av att den löst mindre del av problemet än vad som verkligen är fallet.

Beträffande tillåtna ändringar i beskrivningen för att införa hänvisningar till känd teknik som framkommit under handläggningen, se RL B7:2.1.

RL B1:1.4 - Uppfinningens problem och dess lösning

2025-01-01

I beskrivningen ska anges vad som mot bakgrund av känd teknik särskilt uppnås med uppfinningen och de medel som är nödvändiga för detta, så att kombinationen av problem och lösning kan utläsas. Dessa uppgifter ska stämma överens med vad som anges i patentkraven och får bestå av hänvisningar till dessa, se 6 § andra stycket PB.

I beskrivningen ska klargöras både vilket problem uppfinningen avser att lösa och hur problemet löses. För att uppfylla dessa villkor bör bara sådan information tas med som är nödvändig för att klargöra uppfinningen, jämför 2 kap. 4 § PF. Om uppfinnarinsatsen ligger i att inse problemställningen måste detta tydliggöras. Om medlen för att lösa problemet är helt uppenbara när problemet väl är formulerat, kan det räcka med en kortfattad beskrivning av dessa medel. Dock, vid osäkerhet om huruvida vissa detaljer är nödvändiga eller inte bör PRV inte kräva att dessa ska utgå.

Varje teknisk effekt som sökanden anser att uppfinningen bidrar med i förhållande till känd teknik ska anges. Det räcker inte med att i beskrivningen endast omnämna att en viss effekt uppnås utan en fackman ska uppfatta det som sannolikt att den påstådda effekten erhålls vid ett utövande. Därför kan ibland jämförande exempel eller prövningsprotokoll behövas. Beträffande bedömning av uppfinningshöjd se RL B5:2.4.

Av beskrivningen ska vidare kunna utläsas vilka tekniska särdrag eller kombinationer av särdrag som ger upphov till en viss teknisk effekt, se 6 § PB.

RL B1:1.5 – Tydlig och fullständig ansökan

RL B1:1.5.1 – Villkoret om ansökans tydlighet och fullständighet

2025-01-01

Patentansökan ska beskriva uppfinningen så tydligt och fullständigt att fackmannen med ledning av den kan utöva uppfinningen (4 kap. 6 § PL). Dessutom ska patentkraven ha stöd i beskrivningen (4 kap. 4 § PL), vilket också uttrycks i 6 § PB som anger att uppfinningen ska vara så exemplifierad i beskrivningen att patentkraven är tillräckligt underbyggda.

Båda dessa villkor relaterar till principen att det begärda skyddsomfånget måste motsvara uppfinningens bidrag till tekniken. Därför uppstår, i de fall där ett patentkrav omfattar utföringsformer som inte gjorts tillgängliga genom ansökan, även med hänsyn tagen till fackmannens allmänna kunskaper, ofta brister både vad gäller ansökans tydlighet och fullständighet samt patentkravens stöd i beskrivningen. Angående patentkravens stöd i beskrivningen, se RL B1:4.7.2.

Generellt ska villkoret om ansökans tydlighet och fullständighet anses uppfyllt om fackmannen, med stöd av ansökan, sina allmänna kunskaper samt rutinmässiga metoder och analyser kan utöva uppfinningen över hela det begärda skyddsomfånget.

Det måste av beskrivningen uttryckligen framgå åtminstone ett sätt för fackmannen att utöva uppfinningen.

Patent kan bara meddelas på en uppfinning som gjorts tillgänglig för allmänheten. Sökanden kan därför inte räkna med att få skydd för hela det genom patentkraven begärda omfånget om ansökan som helhet bara anger hur en del av skyddsomfånget ska utövas. Det är emellertid inte nödvändigt att ansökan anger exempel som täcker varje möjlig variation inom patentkravens omfång. Ett eller flera representativa exempel tillsammans med en förklaring som anger hur dessa exempel är tillämpliga på patentkravens hela omfång är tillräckligt om fackmannen därmed kan utöva uppfinningen utan orimlig arbetsbörda, jfr RL B1:1.5.2.

RL B1:1.5.2 - Fackmannens arbetsbörda

Fackmannen ska kunna utöva det patentsökta utan orimlig arbetsbörda.

Vid bedömning av om en orimlig arbetsbörda skulle krävas av fackmannen ska följande faktorer övervägas:

- (i) kravens omfattning
- (ii) uppfinningens karaktär
- (iii) den allmänna kunskapen hos en fackman inom området
- (iv) graden av förutsägbarhet inom teknikområdet
- (v) hur tydliga och fullständiga anvisningar som ges i beskrivningen, inklusive hänvisningar till känd teknik, och
- (vi) den tid och de resurser som krävs för att utföra experimenten liksom karaktären på experimenten, det vill säga om de är rutinmässiga eller går utöver rutinarbete.

Dessa faktorer ska värderas i varje enskilt fall.

RL B1:1.5.3 - Ej tillräckligt tydlig och fullständig ansökan – specialfall

2025-01-01

Det förekommer patentansökningar där uppfinningen i sig är av sådan karaktär att en fackman inte kan utöva den med ledning av ansökan, det vill säga den är inte reproducerbar. Ansökan uppfyller då inte villkoret i 4 kap. 6 § PL. Två specialfall av detta är:

a) när ett lyckat utövande av uppfinningen är beroende av slumpen eller tillfälligheter, det vill säga när en fackman som följer givna instruktioner inte med säkerhet uppnår den avsedda effekten vid upprepat utförande av uppfinningen.

Ibland kan det vara acceptabelt att uppfinningen inte är exakt repeterbar vid varje tillfälle. En tillfredsställande andel av genomförda försök måste dock ge det förväntade resultatet vid utförandet av uppfinningen. I dessa fall ska de tillfredsställande resultaten kunna särskiljas från de icke fungerande med icke-förstörande metoder.

b) när ett utövande av uppfinningen skulle strida mot väletablerade och accepterade fysikaliska lagar. Detta gäller exempelvis evighetsmaskiner. I sådana fall, när det inte är troligt för en fackman att den påstådda tekniska effekten kan uppnås, kan även den industriella tillämpbarheten behöva ifrågasättas, jämför avsnitt RL B5:3.1 "Allmänt om industriell tillämpbarhet".

RL B1:1.5.4 Upphävd 2024-01-01

RL B1:1.5.5 – Terminologi, måttenheter och formler

2025-01-01

Beteckning eller måttenhet får inte avvika från vad som är allmänt brukligt i de nordiska länderna, se 2 kap. 4 § PF.

Uppgifter om mått, vikt och andra fysikaliska storheter ska anges med enheter enligt SI-systemet. Om sådana uppgifter först anges enligt annat system, ska de dessutom uttryckas i SI-enheter. Temperatur som anges i grader Kelvin ska dessutom anges i grader Celsius, 27 § PB.

I matematiska och kemiska formler ska användas sådana symboler respektive sådana atomvikter och molekyl- eller strukturformler som allmänt används. Endast sådana tekniska termer, tecken och symboler som är allmänt vedertagna inom det aktuella området ska användas, 27 § PB.

Termer som redan har en väletablerad mening tillåts inte ges en annan innebörd om det skapar oklarhet om vad ansökan omfattar. I undantagsfall kan terminologi lånas från ett närbesläktat område. Terminologin måste vara genomgående konsekvent i hela ansökan.

RL B1:1.5.6 – Datorprogram

När det gäller uppfinningar inom datorteknikområdet får inte beskrivningen enbart utgöras av rena datorprogramlistor på programmeringsspråk. Beskrivningen ska, precis som inom andra teknikområden, i stort formuleras på vanligt språk, möjligen med stöd av flödesdiagram eller andra hjälpmedel, så att uppfinningen kan förstås av en fackman som har allmänna programmeringskunskaper. Denne fackman ska dock inte behöva vara specialist inom ett programmeringsspråk. Korta utdrag från datorprogram skrivna på vanligt förekommande programmeringsspråk får förekomma om de hjälper till att illustrera en utföringsform.

RL B1:1.5.7 – Varumärken och fantasiuttryck

2025-01-01

I beskrivningen får varumärken endast användas om en vara inte kan anges med någon annan vedertagen benämning. I sådant fall ska karaktären av varumärke tydligt framgå. Är märket registrerat med giltighet i Sverige ska detta anges med symbolen ® eller på annat sätt, jämför 9 § PB.

Fantasiuttryck får inte användas i beskrivningen, 9 § PB. Om ett nyskapat eller inte allmänt godtaget ord måste användas, ska ordet förklaras.

RL B1:1.5.8 - Hänvisningar i beskrivningen

Vid ansökningstillfället ska sökanden redogöra för känd bakgrundsteknik, se RL B1:1.3 . Om ytterligare relevant bakgrundsteknik framkommer under handläggning kan beskrivningen kompletteras i efterhand, se RL B7:2.1. Känd teknik i form av litteraturhänvisningar bör anges i beskrivningen enligt anvisningar i WIPO Standard ST14.

RL B1:1.6 - Ritningar m.m.

RL B1:1.6.1 - Ritningarnas utförande och innehåll

2025-01-01

Vad som gäller för ritningars utförande och innehåll anges i 23-25 §§ PB. Ritningen ska visa nödvändiga detaljer för förståelsen av beskrivningen. Detaljerna ska i beskrivning och ritning vara betecknade med motsvarande siffror eller bokstäver. Andra beteckningar än de som anges i beskrivningen får inte finnas på ritningen. Beteckningar får inte förekomma i större utsträckning än som är nödvändigt för förståelsen av beskrivningen. Ritningen får inte heller innehålla förklarande text, med undantag av korta uppgifter som till exempel "vatten", "ånga" eller "snitt A-B". I blockschema, flödesschema eller elektriskt kopplingsschema får endast sådan förklarande text tas in, som gör dem omedelbart begripliga.

RL B1:1.6.2 – Fotografier

2025-01-01

Fotografier tillåts i de fall den patentsökta uppfinningen inte kan åskådliggöras med ritningar.

När dessa inlämnas som en del av en patentansökan är de att jämställa med ritningar och utgör en del av grundhandlingarna. Även om originalfotografierna inte uppfyller tillfredsställande krav avseende reproducerbarhet ska PRV inte kräva in nya fotografier eftersom det finns en uppenbar risk att nya fotografier innebär en otillåten ändring enligt 2 kap. 22 § PF. I sådana fall ska originalfotografierna tryckas i befintligt skick.

RL B1:1.6.3 - Modeller mm

2025-01-01

Modeller, prov eller liknande får inges för att ytterligare belysa uppfinningen. De återlämnas som regel inte.

När någon påstår sig ha uppfunnit en evighetsmaskin kan PRV kräva att en arbetande modell visas upp. Även i andra tveksamma fall kan PRV begära in en modell, se 3 kap. 6 § PF.

RL B1:2. Sammandrag

2025-01-01

En patentansökan ska innehålla ett sammandrag (4 kap. 2 § PL) med kortfattad (ett riktvärde är högst 150 ord) teknisk information om det som anges i ansökans beskrivning, patentkrav och ritningar sådana de föreligger i grundhandlingarna (4 kap. 5 § PL, 2 kap. 8 § PF, 21 § PB). Sammandraget måste bland annat innehålla information om vilket tekniskt problem uppfinningen berör samt principen för lösningen av problemet (2 kap. 8 § PF).

Sammandragets lydelse ska om möjligt fastställas innan ansökan blir allmänt tillgänglig (2 kap. 8 § PF). PRV fastställer sammandraget och kan vid behov, utan att höra sökanden, göra nödvändiga ändringar (2 kap. 8 § PF).

Ytterligare bestämmelser om sammandraget finns i 4 kap. 5 § PL, 2 kap. 8-9 §§ PF samt 21, 22 och 26-28 §§ PB.

RL B1:3. Uppfinningens benämning

2025-01-01

Ansökan om patent ska innehålla en kort och saklig benämning på uppfinningen (se 2 kap. 1 § PF). Med saklig menas att benämningen ska vara informativ med avseende på ansökans tekniska innehåll.

Om den benämning sökanden angett i sin ansökan inte är kort eller saklig ska sökanden föreläggas att ändra benämningen. Intetsägande benämningar som t. ex. "anordning vid fönster" ska undvikas. Handläggaren kan i föreläggandet föreslå en benämning som är kort och saklig, men sökanden måste yttra sig över förslaget.

RL B1:4. Patentkrav

RL B1:4.1 - Allmänt om patentkrav

2025-01-01

En ansökan om patent ska innehålla ett eller flera patentkrav (4 kap. 2 § PL). Patentkraven ska vara tydliga, koncisa och ha stöd i beskrivningen (4 kap. 4 § PL). Patentkraven bestämmer patentets skyddsomfång (5 kap. 1 § PL) och det är därmed viktigt att de är tydliga i syfte att inte skapa osäkerhet om vad som söks skyddat.

Patentkraven ska dessutom ange de särdrag som är nödvändiga för att avsett resultat ska uppnås (12 § PB).

RL B1:4.2 - Patentkravens utformning

RL B1:4.2.1 - Tekniska särdrag

2025-01-01

Patentkrav ska genom tekniska och andra särdrag definiera uppfinningen (4 kap. 4 § PL). Det innebär att patentkrav inte får ange bara en allmän idé eller en princip för att lösa ett problem, utan lösningen måste ta sig uttryck i tekniska särdrag, såsom delar i en maskin, sammansättningen av en kemisk komposition eller steg i en metod. Patentkrav ska heller inte ange kommersiella fördelar eller dylikt, men de får ange syftet med uppfinningen, om detta bidrar till att definiera vad som söks skyddat.

Det är inte nödvändigt att varje tekniskt särdrag uttrycks genom en strukturell begränsning, utan även funktionella särdrag kan ingå, se RL B1:4.5.15.

RL B1:4.2.2 - Ingress och kännetecknande del

2025-01-01

Patentkrav ska enligt 2 kap. 5 § PF och 11 § PB, när det är lämpligt, vara avfattade med en ingress, som innehåller uppfinningens benämning och de särdrag som uppfinningen har gemensamt med känd teknik och som är nödvändiga för uppfinningen, samt en kännetecknande del, som innehåller det för uppfinningen nya i förhållande till känd teknik. Den kännetecknande delen bör inledas med orden "kännetecknad av", men andra formuleringar kan tillåtas så länge det är tydligt vilka särdrag som tillhör den kännetecknande delen.

En annan avfattning av patentkraven kan tillåtas, om särskild anledning finns, exempelvis vid användningskrav eller vid osjälvständiga krav. Uppfinningen kan också vara av sådan karaktär att det vore olämpligt att dela upp kravet i ingress och kännetecknande del, till exempel om det skulle ge en felaktig eller missvisande bild av uppfinningens bidrag till känd teknik. Exempel på när en annorlunda avfattning av kraven kan vara lämplig är om uppfinningen utgörs av:

(i) en kombination av flera i sig kända särdrag, vart och ett med lika stor betydelse, där det nya i förhållande till känd teknik ligger i kombinationen som sådan.

(ii) en modifiering av, snarare än ett tillägg till, ett känt förfarande, t. ex. genom att utelämna ett steg eller att ersätta ett steg med ett annat.

(iii) ett komplext system av delar som är funktionellt beroende av varandra, där det nya i förhållande till känd teknik utgörs av modifikationer av flera av dessa delar eller deras inbördes beroende.

(iv) en ny kemisk förening eller grupp av föreningar.

Om ett enskilt dokument, som t. ex. anförs i ett föreläggande, visar att ett eller flera särdrag i den kännetecknande delen var kända i kombination med samtliga särdrag i ingressen, vid den tidpunkt då ansökan gavs in, ska sökanden uppmanas att flytta detta eller dessa särdrag från den kännetecknande delen till ingressen. Det kan dock tänkas att ett patentkrav avser en ny kombination, och att det finns flera olika möjliga korrekta uppdelningar av kravet i ingress och kännetecknande del. I så fall, och om den uppdelning som sökanden har valt att göra inte är felaktig, ska denne inte uppmanas göra en annan uppdelning, om det inte finns mycket speciella skäl till det.

RL B1:4.3 - Patentkravskategorier

RL B1:4.3.1 - Allmänt om patentkravskategorier

2025-01-01

Det finns två huvudtyper av patentkrav, nämligen dels krav avseende ett fysiskt föremål, t. ex. produkt eller anordning, och dels krav avseende ett handlande, t. ex. förfarande eller användning.

Enligt 2 kap. 5 § fjärde punkten PF ska en uppfinning om möjligt hänföras till någon av kategorierna produkt, anordning, förfarande eller användning.

Det är vanligt att patentkrav inom flera kategorier behövs för att skydda en uppfinning.

RL B1:4.3.2 - Produkt och anordning

2025-01-01

Denna kategori avser fysiska föremål som karakteriseras genom uppgifter om hur de ser ut eller hur de fungerar. En produkt eller en anordning är något materiellt med bestämda egenskaper, exempelvis: en maskin, en anläggning, ett fast, flytande eller gasformigt ämne, en substans eller liknande. En produkt är något som har tillkommit som resultat av en åtgärd. Om man upptäcker ett grundämne som inte tidigare är känt, anses det inte vara en produkt (jfr RL B4:2.2).

En produkt kan utgöras av en vara eller en maskin eller ett medel, t. ex. ett verktyg för tillverkning av en produkt. Det utmärkande för en maskin för tillverkning av en produkt ska vara betingat av, men normalt inte karakteriserat av, det som ska tillverkas. En produkt ska om möjligt inte karakteriseras av uppgifter om hur den är framställd utan i stället av uppgifter om hur den är beskaffad.

Beträffande patentkrav avseende en produkt, som är definierad genom sättet att framställa produkten, se 13 § PB och RL B1:4.5.7.

RL B1:4.3.3 – Förfarande

2025-01-01

Ett förfarande karakteriseras genom uppgifter om åtgärder eller handlanden, 17 § PB. Förfaranden kan ha olika karaktär. Dels finns det sådana som har en produkt som resultat, t. ex. ett förfarande för att tillverka något, men det finns även förfaranden som inte resulterar i en produkt, t. ex. en mätmetod.

Ett förfarandekrav ska ange ett aktivt handlande. Ett förfarande kan inte karakteriseras av att något sker eller inträffar. Ett förfarande ska alltså inte ange exempelvis att ett hjul roterar, utan att det bringas att rotera. Ett förfarande ska inte ange att temperaturen stiger 100 grader, utan det ska anges att temperaturen bringas att stiga 100 grader. Det aktiva handlandet behöver inte vara ett rent manuellt förfarande, utan kan även vara helt automatiskt.

De element eller maskiner som används för utförande av förfarandet ska i kravet framstå som medel som man använder för att åstadkomma vissa skeenden.

RL B1:4.3.4 – Användning

2025-01-01

Användningskrav är avsedda att tillämpas då en produkt eller ett förfarande är i sig förut känt, men uppfinningen innebär användning av produkten eller förfarandet i ett nytt sammanhang. En användning ska karakteriseras genom närmare uppgifter om produkten (materialet, apparaten etc.) eller förfarandet ifråga och uppgift om för vilket särskilt ändamål produkten eller förfarandet ska användas, se 18 § PB.

Ett användningskrav kan även vara ett självständigt patentkrav i en kravuppsättning där uppfinningen i huvudsak utgörs av en produkt eller ett förfarande.

Ett användningskrav är alltid begränsat till själva användningen, men inte nödvändigtvis till en angiven effekt kopplad till användningen, se RL B1:4.5.14.

RL B1:4.4 - Självständiga och osjälvständiga patentkrav

RL B1:4.4.1 - Allmänt om självständiga och osjälvständiga patentkrav

2025-01-01

En ansökan kan innehålla flera självständiga patentkrav tillhörande olika kategorier (19 § första stycket PB). Angående antalet självständiga patentkrav inom en och samma kategori, se 19 § andra stycket PB och RL B1:4.4.7. Varje självständigt patentkrav kan följas av ett eller flera osjälvständiga patentkrav som beskriver utföringsformer av det i det överordnade självständiga kravet angivna uppfinningsföremålet (2 kap. 6 § PF).

De osjälvständiga kraven placeras närmast efter det självständiga krav de hänvisar till.

RL B1:4.4.2 - Självständiga krav

2025-01-01

Ett självständigt krav definierar det blivande patentets skyddsomfång och ska följaktligen självständigt och fullständigt ange uppfinningen, i enlighet med 4 kap. 4 § PL, 2 kap. 5 § PF och 12 § PB. Varje självständigt krav ska prövas med avseende på patenterbarhetsvillkoren.

RL B1:4.4.3 - Osjälvständiga krav

2025-01-01

Ett krav som avser en utföringsform av en uppfinning angiven i ett annat krav och därmed inkluderar samtliga särdrag i ett annat krav är ett osjälvständigt krav. Ett sådant krav ska innehålla en formell anslutning till det/de krav vilkets/vilkas särdrag det inkluderar. Den formella anslutningen kan exempelvis formuleras som "Anordning enligt patentkrav 1 eller 2 ..." eller "Anordning enligt något av tidigare krav ...".

Kravformuleringar av typen "Anordning enligt krav 1-7" är i sig tydliga och innebär att kravet inkluderar samtliga särdrag angivna i krav 1-7 (dvs. särdragen enligt krav 1+2+3+4+5+6+7).

RL B1:4.4.4 - Alternativ i krav

Ett krav kan, oavsett om det är ett självständigt eller osjälvständigt krav, innehålla alternativ. Alternativen ska vara av liknande slag och kunna ersätta varandra. Ett krav får inte innehålla så många alternativ att det blir oklart eller svårt att analysera.

RL B1:4.4.5 - Självständiga krav som refererar till ett annat krav eller till särdrag i ett krav av annan kategori

2025-01-01

Ett patentkrav kan innehålla en referens till ett annat patentkrav utan att vara osjälvständigt. Ett exempel på detta är ett krav som refererar till ett krav av en annan kategori, till exempel "Apparat för utförande av processen enligt krav 1 ..." eller "Process för tillverkning av produkten enligt krav 10 ...". Sådana patentkrav kallas ibland sidoordnade självständiga patentkrav.

För denna typ av krav gäller, liksom för alla självständiga krav, att kravet fullständigt och på egen hand måste definiera det patentsökta.

Då en ansökan innehåller ett självständigt patentkrav B som refererar till ett annat självständigt patentkrav A, är det inte nödvändigtvis så att referensen är tillräcklig för att tydligt och fullständigt definiera uppfinningen i krav B, även om krav A i sig är godtagbart.

Exempelvis är ett krav B som (endast) lyder "Apparat för att utföra metoden enligt krav A" alltså inte formulerat i enlighet med 4 kap. 4 § PL och 12 § PB. Ändringen av kategori, från metod till apparat, gör per definition att kravet blir självständigt och då metodstegen inte bidrar med alla sådana särdrag som är nödvändiga för att definiera apparaten måste kravet kompletteras med sådana, så att apparaten blir tydligt angiven.

Ytterligare exempel är självständiga krav B formulerade "Transportsystem innefattande kretsen enligt krav A" eller "Fordon kännetecknat av skruv enligt krav A". Dessa typer av kravformuleringar är i sig godtagbara, men anses oklara om det inte framgår på vilket sätt kretsen ingår i transportsystemet, eller skruven i fordonet.

Innehållet i ett krav av en viss kategori kan till viss grad vara definierat genom särdrag från ett krav av en annan kategori; därför kan en apparat ibland definieras genom sin funktion, förutsatt att apparatens konstruktiva utformning blir tillräckligt tydligt angiven. På motsvarande sätt kan en metod till viss grad definieras i termer av strukturella särdrag hos en apparat som används för att utföra metoden.

Eftersom olika kravkategorier ger olika skyddsomfång ska formuleringen av patentkraven inte lämna något tvivel om vilken kategori respektive krav hänför sig till.

I en patentansökan som beskriver ett lås och en nyckel är ett patentkrav som beskriver den ena delen och refererar till den andra, samarbetande delen inte ett osjälvständigt krav ("Nyckel för användning i låset enligt krav 1 ...").

Om en uppfinning enligt ett första självständigt krav har nyhet och uppfinningshöjd innebär detta inte nödvändigtvis att en uppfinning enligt ett andra självständigt krav också uppfyller dessa kriterier, bara för att det andra kravet refererar till det första kravet. Här måste en bedömning göras från fall till fall.

Dock gäller att om en ansökan innehåller ett produktkrav och ett metodkrav för tillverkning av produkten, och produkten är patenterbar, behöver ingen särskild bedömning av nyhet och uppfinningshöjd för metoden göras, förutsatt att metoden ofrånkomligen leder till produkten. Detta gäller också för ett krav som anger användningen av en produkt, om produkten är patenterbar och används med de i patentkravet angivna särdragen.

RL B1:4.4.6 - "Falska självständiga krav"

2025-01-01

Ett patentkrav av samma kategori och som avser samma uppfinningsföremål och inkluderar samtliga särdrag i ett annat krav ska formuleras som ett osjälvständigt krav, dvs. innehålla en formell anslutning till det/de krav vars särdrag det inkluderar (jfr 2 kap. 6 § PF), för att uppfinningens bidrag till den kända tekniken tydligt ska framgå.

Till exempel ska kravuppsättningen

Krav 1: Dörr innefattande särdrag A + B + C

Krav 2: Dörr innefattande särdrag A + B + C + D

omformuleras till

Krav 1: Dörr innefattande särdrag A + B + C

Krav 2: Dörr enligt krav 1 varvid dörren ytterligare innefattar särdrag D.

RL B1:4.4.7 – Antal självständiga krav per kategori

2025-01-01

19 § andra stycket PB begränsar det tillåtna antalet självständiga patentkrav i en patentansökan till ett enda självständigt krav per kategori.

Undantag kan bara göras i de fall som definieras i punkterna 1-3 i bestämmelsen, och under förutsättning att kravet på enhetlighet är uppfyllt.

Syftet med bestämmelsen i 19 § andra stycket PB är att förenkla handläggningen av patentansökningar med flera självständiga patentkrav i samma kategori som i huvudsak avser samma uppfinningsföremål men definierar det med något olika ordalydelse och detaljnivå.

Nedan följer exempel på typsituationer där undantag kan göras från principen om ett enda självständigt krav per kategori.

1. Exempel på inbördes relaterade produkter eller förfaranden (19 § andra stycket första punkten PB).
 - Kontakt – uttag
 - Sändare – mottagare
 - Kemisk(a) mellanprodukt(er) och slutprodukt
 - Gen – genkonstrukt – värdcell – protein – läkemedel
 - System – subsystem – subenhet av sådana system
2. Exempel på olika användningar av en produkt eller anordning (19 § andra stycket andra punkten PB).
 - Krav inriktade på ytterligare medicinska användningar när en första medicinsk användning är känd (se RL B1:4.8)
 - Krav inriktade på användningen av föreningen X för ett flertal syften, t. ex. för kosmetisk förstärkning av hår och för främjande av hårtillväxt
3. Exempel på alternativa lösningar till ett specifikt problem där det inte är lämpligt att alternativen omfattas av ett enda patentkrav (19 § andra stycket tredje punkten PB).
 - En grupp av kemiska föreningar
 - Två eller flera processer för framställning av sådana föreningar

Vid tillämpning av 19 § andra stycket PB tolkas uttrycket "inbördes relaterade produkter eller förfaranden" så att det avser "olika objekt som kompletterar varandra eller arbetar tillsammans". Dessutom ska ordet "produkter" i uttrycket "inbördes relaterade produkter" anses inkludera även anordningar.

Vid tillämpning av 19 § andra stycket PB tolkas uttrycket "alternativa lösningar" så att det avser "olika eller ömsesidigt uteslutande lösningar". Vidare, om det är möjligt att täcka in alternativa lösningar med ett enda krav, bör sökanden göra det. Överlapp och likheter mellan särdragen i de självständiga kraven i samma kategori är en indikation på att det vore lämpligt att ersätta sådana krav med ett enda självständigt krav, till exempel genom att välja ett enda sätt att formulera de nödvändiga särdragen.

Nedan följer ytterligare exempel på tillåtna typer av kravkombinationer.

- i) Krav inriktade på system/subsystem och subenheter av sådana system
 - Krav 1: Förgasare innefattande delarna A, B, ...
 - Krav 2: Motor innefattande en förgasare enligt krav 1
 - Krav 3: Fordon innefattande en motor enligt krav 2
- ii) Krav inriktade på ett flertal metoder inbegripande en polypeptid P som är ny och har uppfinningshöjd, t. ex. ett enzym som kontrollerar ett specifikt steg i framställningen av en förening:
 - En metod för att framställa polypeptiden P
 - En metod för att framställa föreningen genom att använda antingen den isolerade polypeptiden P eller värdceller som uttrycker nämnda polypeptid
 - En metod för att välja en värdcell baserad på huruvida den uttrycker polypeptiden P eller inte
- iii) Krav inriktade på ett flertal metoder för att sända/ta emot data:

- En metod för att sända data mellan ett flertal anordningar kopplade till en buss
- En metod för att ta emot data mellan ett flertal anordningar kopplade till en buss

iv) Krav inriktade på ett flertal system/subsystem/produkter anpassade för att utföra en metod

- Krav 1: Metod för att hantera ett system för databehandling, där metoden innefattar stegen A, B, ...
- Krav 2: Ett system för databehandling innefattande medel för att utföra metoden enligt krav 1
- Krav 3: Ett datorprogram [eller datorprogramprodukt] anpassat att utföra metoden enligt krav 1
- Krav 4: Ett maskinläsbart medium/minne/datatransport innefattande ett datorprogram enligt krav 3

Nedan följer ett exempel på två självständiga krav inom samma kategori som inte faller under något av de tre undantagen från principen om ett enda självständigt krav per kategori, enligt 19 § andra stycket PB. Kraven är delvis överlappande och avser i huvudsak samma anordning men definierar anordningens delar med något olika detaljnivå:

Krav 1

Anordning för syftet X innefattande delarna A och B, där del A har särdragen a1, a2 och a3
del B har särdragen b1, b2 och b3

Krav 2

Anordning för syftet X innefattande delarna A och B, där del A har särdragen a1 och a2
del B har särdragen b1, b2, b3 och b4

RL B1:4.5 - Tydlighet och tolkning

RL B1:4.5.1 - Allmänt om tydlighet

2025-01-01

Kravet på tydlighet gäller både för enskilda patentkrav och för patentkravsuppsättningen som helhet. Tydliga patentkrav är av största vikt eftersom patentkraven bestämmer omfånget för det sökta skyddet (5 kap. 1 § PL). Innebörden av patentkraven bör därför så långt det är möjligt direkt framgå av ordalydelsen i patentkravet utan att tolkning med hjälp av beskrivningen är nödvändig. Eftersom olika kravkategorier ger olika skyddsomfång ska formuleringen av patentkraven inte lämna något tvivel om kategori.

Ett oklart ord eller uttryck kan inte användas för att särskilja uppfinningen från känd teknik. Ett skäl till detta är att kravet på tydlighet bland annat syftar till att klargöra på vilket sätt uppfinningen bidrar till känd teknik. Vid bedömning av nyhet kan man därför bortse från oklara ord/uttryck för vilka beskrivningen inte ger en entydig definition, eller som inte har en etablerad definition inom det aktuella teknikområdet (se även RL B5:1.6 Oklara ord/begrepp eller uttryck).

I fallen där ansökan har brister enligt 4 kap. 4 och/eller 6 §§ PL vilka medför att det inte är möjligt att göra en meningsfull granskning över hela det sökta skyddsomfånget, ska ansökningsgranskningen i den utsträckning det är möjligt och rimligt (se RL C1:3.4.2 Begränsning p.g.a. att en meningsfull granskning inte kan göras).

RL B1:4.5.2 - Allmänt om tolkning

2024-01-01

Ord och uttryck i patentkraven ska ges samma betydelse och omfång som är brukligt inom det aktuella teknikområdet. Därutöver ska patentkraven tolkas på ett tekniskt rimligt sätt, vilket innebär att betydelsen kan avvika från en strikt bokstavstolkning av ordalydelsen. Om det finns en entydig definition av ord/uttryck i beskrivningen kan tolkningen baseras på den, i annat fall på en etablerad definition inom det aktuella teknikområdet. Observera dock att patentkravet i sådana fall ska omformuleras så att den entydiga definitionen framgår av patentkravets ordalydelse. (Se även RL B5:1.6 - Oklara ord/begrepp eller uttryck.)

Om ett känt begrepp ska förstås på ett sätt som avviker mot vad som är brukligt, till exempel genom att begreppet ges en speciell betydelse i beskrivningen, ska patentkraven, så långt möjligt, formuleras så att denna speciella innebörd tydligt framgår av patentkravets ordalydelse.

RL B1:4.5.3 - Nödvändiga särdrag

2025-01-01

Självständiga patentkrav ska i enlighet med 12 § PB uttryckligen ange alla de särdrag som är nödvändiga för att ett avsett resultat ska uppnås. Speciellt måste de särdrag som skiljer uppfinningen från känd teknik anges.

Särdrag som underförstått får sägas ingå i en generell term (en cykel har till exempel hjul) kan uteslutas.

Om ett patentkrav exempelvis avser ett förfarande för att tillverka en produkt måste förfarandet, när det utförs, ha produkten som slutresultat, annars brister patentkravet i tydlighet.

De flesta patentkrav anger generaliseringar av ett eller flera utföringsexempel i beskrivningen. När det gäller tillåten generalisering av nödvändiga särdrag måste hänsyn tas till fackmannens möjlighet att utöva uppfinningen. Det är tillräckligt om ansökan som helhet beskriver de nödvändiga detaljerna med sådan noggrannhet att en fackman kan utöva uppfinningen. Det är inte nödvändigt att samtliga detaljer som anges i beskrivningen även är definierade i patentkravet. En viss grad av generalisering av nödvändiga särdrag är således tillåten under förutsättning att de särdrag som ingår i patentkravet löser det angivna problemet. Så länge detta är uppfyllt krävs inte en ytterligare begränsning av skyddsområdet. Detta gäller såväl strukturella som funktionella särdrag.

RL B1:4.5.4 - Önskemål i patentkrav

2025-01-01

I vissa fall definieras ett särdrag genom ett resultat som ska uppnås, dvs. ett önskat resultat, utan att de särdrag som krävs för att det önskade resultatet ska uppnås anges. Ett särdrag som endast definierar ett resultat som ska uppnås omfattar vilket särdrag som helst som åstadkommer det önskade resultatet.

Särdrag som endast definieras genom ett resultat som ska uppnås uppfyller, i allmänhet, inte villkoret om tydlighet om de bara uttrycker det underliggande problemet utan att på något sätt specificera lösningen på detta problem. Särdrag som anger ett önskat resultat kan dock godtas om uppfinningen antingen bara kan uttryckas på så vis eller om den inte kan uttryckas noggrannare på annat vis utan att skyddsområdet blir onödigt begränsat. Det önskade resultatet måste också vara sådant att det kan verifieras genom test som specificeras i beskrivningen eller är kända av fackmannen, och som inte kräver en orimlig arbetsbörda.

Vidare kan patentkrav inriktade på ett önskat resultat vara bristfälliga på så vis att de saknar nödvändiga särdrag, se 12 § PB samt RL B1:4.5.3.

För specialfallet gällande funktionell definition av ett sjukdomstillstånd, se RL B1:4.5.13.

För funktionella särdrag, se RL B1:4.5.15.

RL B1:4.5.5 - Oklar innebörd av termer och uttryck i patentkrav

RL B1:4.5.5.1 - Relativa uttryck

2025-01-01

Relativa uttryck som "tunn", "bred" eller "stark" kan medföra en otydlighet eftersom innebörden kan variera beroende på sammanhanget.

Om uttrycket inte har någon väldefinierad betydelse inom teknikområdet (så som exempelvis "High Frequency" i samband med en förstärkare) bör det om möjligt ersättas med en mer precis formulering från beskrivningen.

Om det inte finns något stöd för en tydligare definition i beskrivningen än den i patentkravet bör uttrycket normalt lämnas kvar i patentkravet, eftersom ett utelämnande i allmänhet skulle leda till en ändring som saknar motsvarighet i grundhandlingarna i strid med 2 kap. 20 § PF. Ett relativt uttryck (utan väldefinierad betydelse inom teknikområdet) kan däremot inte tillåtas i ett patentkrav om det är det enda som särskiljer uppfinningen enligt patentkravet från känd teknik.

När användningen av ett relativt uttryck tillåts i ett patentkrav ska uttrycket tolkas så brett som möjligt när kravets skyddsområde beaktas.

Exempel:

i) Exempelvis särskiljer en "tunn" metallplåt inte metallplåten från känd teknik: uttrycket definierar inte en objektiv och mätbar tjocklek - en metallplåt är bara "tunn" när den jämförs med en annan plåt. En metallplåt som har tre millimeters tjocklek är tunn i jämförelse med en plåt som har en tjocklek på fem millimeter, men tjock när den jämförs med en plåt som har en tjocklek på en millimeter.

ii) Ett annat exempel är uttrycket "en komponent monterad nära fordonets bakre ände". Den enda begränsningen med ett sådant uttryck är att komponenten är närmare fordonets bakre ände än dess mitt, dvs. komponenten kan vara monterad varsomhelst i den bakre fjärdedelen av fordonet.

RL B1:4.5.5.2 - Uttryck som "omkring", "ungefär", "cirka", "väsentligen" och "huvudsakligen"

2025-01-01

När det gäller uttryck som "omkring", "ungefär", "cirka", "väsentligen" och "huvudsakligen" i patentkrav får en bedömning göras i varje enskilt fall om uttrycken är tillräckligt tydliga i det sammanhang ansökan avser. Uttrycken kan medföra att skyddsomfånget blir oklart i strid med 4 kap. 4 § PL om uttrycken gör det svårt eller omöjligt att särskilja uppfinningen från känd teknik.

Exempel:

När uttryck som "omkring", "ungefär" och "cirka" anges före ett specifikt värde (t. ex. "cirka 200 °C") ska värdet tolkas vara så exakt som metoden för att mäta värdet tillåter. Om inga felmarginaler specificeras i ansökan tolkas "cirka 200 °C" ha samma noggrannhet som "200 °C". Om felmarginaler specificeras i ansökan måste dessa användas i patentkravet i stället för "cirka" eller liknande uttryck.

När uttryck som "väsentligen" och "huvudsakligen" används för att beskriva en anordnings utformning ska exempelvis "väsentligen cirkulär omkrets" tolkas så precist som tillverkningstoleranserna medför (t. ex. att skära i en metall är mer precist än att skära i plast och att skära med en CNC-fräs är mer precist än att skära för hand). Med andra ord, uttrycket "en bricka med väsentligen cirkulär omkrets" tolkas normalt som "en bricka med cirkulär omkrets". Båda uttrycken innebär en bricka vars omkrets skulle uppfattas som cirkulär av en fackman inom teknikområdet.

RL B1:4.5.5.3 - Icke-begränsande uttryck

2020-10-01

Uttryck som "företrädesvis", "till exempel", "såsom", "särskilt" eller "speciellt för" har ingen begränsande verkan på patentkravens skyddsomfång. Sådana uttryck är tillåtna i patentkrav under förutsättning att skyddsomfånget inte blir oklart. De särdrag som följer på ett sådant uttryck ska, om de inte anses oklara, betraktas som icke-begränsande exempel.

Exempel:

I uttrycket "lösningen upphettas till en temperatur mellan 65 och 85 °C, företrädesvis 80 °C" har uttrycket "företrädesvis 80 °C" ingen begränsande verkan på patentkravets skyddsomfång.

Uttrycket "lösningen upphettas till en temperatur mellan 65 och 85 °C, företrädesvis 90 °C" uppfyller inte kravet på tydlighet eftersom temperaturen efter "företrädesvis" är oförenlig med det föregående intervallet.

RL B1:4.5.5.4 - Uttryck inom parentes

Text inom parentes får normalt inte förekomma i krav eftersom det kan uppstå oklarhet om skyddsomfånget är begränsat till det som texten beskriver eller inte. Exempelvis ger följande formulering ett oklart skyddsomfång: "Apparat innefattande en pump (centrifugalpump)...".

Motsvarande gäller för text som förekommer tillsammans med hänvisningsbeteckningar inom parentes eller istället för hänvisningsbeteckningar inom parentes.

Användning av parenteser i kemiska och matematiska formler är dock tillåtna. Beträffande hänvisningsbeteckningar jmf RL B1:4.5.10 "Hänvisning till beskrivning eller ritningar"

RL B1:4.5.5.5 – Varumärken

2025-01-01

Varumärken och liknande uttryck får inte användas i patentkraven eftersom det inte kan garanteras att produkten eller funktionen som avses inte ändras trots att namnet bibehålls under patentets giltighetstid. De kan undantagsvis tillåtas om användningen är oundviklig och har en allmänt erkänd specifik innebörd. (20 § PB)

RL B1:4.5.5.6 - "Förut nämnt begrepp"

För att ett patentkrav inte ska vara oklart ska en angivelse i bestämd form i kravet, exempelvis "anordningen", "mobiltelefonen" eller "korksruven", som regel alltid föregås av en angivelse i obestämd form.

Undantaget är sådana angivelser som får ses som implicit angivna. Exempelvis har en cykel hjul varför det är tillåtet att skriva "hjulen" direkt.

RL B1:4.5.5.7 - Prepositioner som "i" och "vid"

2025-01-01

Patentkrav som använder prepositioner som "i" och "vid" och liknande för att definiera en relation mellan de ingående delarna riskerar att ha ett oklart skyddsomfång.

Exempel:

Ett patentkrav som inleds "ett cylinderhuvud i en motor innefattandes" eller "ett cylinderhuvud vid en motor innefattandes" riskerar att vara oklart eftersom det inte framgår om det sökta skyddsomfånget är begränsat till subenheten (cylinderhuvudet) eller om det är helheten (motorn) som söks skyddad. I sådana fall bör patentkravet omformuleras till "motor innefattande ett cylinderhuvud" eller, om det med hänsyn till 4 kap. 14 § PL är möjligt, "ett cylinderhuvud för en motor". Se även RL B1:4.5.9.

RL B1:4.5.6 – Parametrar

2025-01-01

Parametrar är karaktäristiska värden som är mått på mätbara egenskaper (t. ex. smältpunkt, böjstyvhet, resistans) eller värden som kan definieras med matematiska formler. En produkt kan definieras genom dess parametrar endast om det inte i tillräcklig utsträckning går att definiera produkten på annat sätt och förutsatt att parametrarna på ett tydligt och tillförlitligt sätt kan bestämmas, antingen genom anvisningar i beskrivningen eller genom allmänt vedertagna metoder inom teknikområdet. Detta gäller även förfaranden som har särdrag, vilka definieras genom parametrar.

Metod och medel för mätning av parametrar ska normalt även vara inkluderade i patentkravet för att uppfylla villkoret om tydlighet i 4 kap. 4 § PL. I undantagsfall behöver metod och medel dock inte ingå i patentkravet. Detta gäller exempelvis när:

(i) beskrivning av metoden är så lång att dess införande skulle göra kravet oklart eller svårt att förstå, i det fallet bör kravet innehålla en hänvisning till beskrivningen, i enlighet med 20 § PB,

(ii) en fackman vet vilken metod som ska användas, t. ex. eftersom det bara finns en metod eller för att en särskild metod används ofta, eller

(iii) alla kända metoder ger samma resultat (inom ramen för mätnoggrannhet).

Ovanliga parametrar

Ovanliga parametrar är parametrar som inte är vedertagna inom det givna teknikområdet. Två typer av ovanliga parametrar förekommer:

a) en parameter som mäter en egenskap hos en produkt/förfarande där det i det givna teknikområdet finns en vedertagen parameter för att mäta motsvarande egenskap och

b) en parameter som mäter en egenskap hos en produkt/förfarande där parametern inte tidigare använts i det givna teknikområdet.

I fallet (a) leder parametern till att patentkravet är oklart om det inte på ett enkelt sätt går att omvandla parametern till en vedertagen parameter. Det går då inte att göra en relevant jämförelse med känd teknik. En parameter i

fallet (b) är tillåten om det från ansökan är uppenbart att en fackman inte skulle ha några svårigheter att mäta parametern och då kunna göra en relevant jämförelse med känd teknik. Det åligger sökanden att visa att en sådan parameter med hänsyn till känd teknik inte ligger nära till hands för en fackman.

Exempel på en ovanlig parameter enligt (b)

En ansökan visar att den slipande funktionen hos ett mycket finkornigt sandpapper förbättras om remsor med slipkorn alterneras med remsor utan slipkorn. Patentkrav 1 innefattar en ovanlig parameter av typen (b) som mäter breddförhållandet mellan remsor med respektive utan slipkorn inom en viss längd av sandpappret. En fackman skulle i detta fall utan svårigheter förstå innebörden av parametern och också kunna jämföra den med känd teknik.

RL B1:4.5.7 - Produkter definierade genom framställningssättet (product-by-process)

2025-01-01

En produkt ska om möjligt inte karakteriseras av uppgifter om hur den är framställd utan i stället av uppgifter om hur den är beskaffad.

En produkt kan dock, om betydande definitionssvårigheter finns, karakteriseras även genom uppgifter om dess framställningssätt (product-by-process), i allmänhet i kombination med andra särdrag för produkten, jfr 13 § PB.

Ett patentkrav som definierar en produkt genom framställningssättet ska betraktas som ett patentkrav för produkten som sådan, med de tekniska särdrag som kännetecknar produkten. Kravet är alltså riktat till produkten per se och avser därmed ett absolut produktskydd.

Produkter som är definierade genom framställningssättet är patenterbara endast om produkten som sådan uppfyller kraven för patenterbarhet; det vill säga bland annat att den är ny och har uppfinningshöjd. En produkt är alltså inte ny bara på grund av att den framställts med en ny process.

Patentkravet kan till exempel ta formen "Produkt X framställd genom processen Y". Oavsett om begreppen "erhålls", "erhållbar", "direkt erhållbar" eller motsvarande formulering används i product-by-process krav är det fortfarande riktat till produkten per se.

Vid bedömning av nyhet är frågeställningen huruvida den patentsökta produkten, karakteriserad genom sitt framställningssätt, är identisk med kända produkter. Med andra ord är frågan om framställningsstegen leder till någon egenskap hos den patentsökta produkten som inte återfinns hos kända produkter.

Det åligger sökanden att påvisa att skillnader beror på "product-by-process"-uppkomna särdrag, och att inkomma med material som styrker påståenden, exempelvis om att förändring av processparametrar resulterar i en annan produkt, till exempel genom att visa att distinkta skillnader finns.

RL B1:4.5.8 - "Apparat/produkt/komposition för ...", "Metod/förfarande/process för ...", "medel/organ för ..."

2025-01-01

Tolkning av uttryck som "Apparat/produkt/komposition för ..."

Om ett patentkrav inleds med orden "Apparat för att utföra processen X etc..." ska detta tolkas som en apparat som är lämplig för att utföra processen X. En förut känd apparat som innefattar alla särdrag i ett sådant patentkrav och som är lämplig för det angivna ändamålet utgör ett nyhetshinder mot den patentsökta apparaten, även om ändamålet inte finns beskrivet i mothållet.

Däremot gäller att en förut känd apparat, som i och för sig innefattar patentkravets samtliga särdrag men som av något skäl inte är lämplig för ändamålet, inte kan anföras mot nyhet.

Samma resonemang gäller för patentkrav som rör produkter avsedda för ett visst ändamål. Om ett krav avser "en gjutform för smält stål" så ger det vissa begränsningar för gjutformen. Därför skulle en form för iskuber av plast med en mycket lägre smältpunkt än stål inte omfattas av kravet även om den har exakt samma utformning som stål gjutformen. Däremot skulle alltså en produkt som är lämplig för ändamålet vara nyhetshindrande.

Vidare gäller att ett anordningskrav kan formuleras på olika sätt men ändå avse samma anordning, exempelvis är ett krav formulerat som "mobiltelefonfodral" att jämföras med "fodral för en mobiltelefon".

På motsvarande vis ska ett patentkrav som avser en substans eller komposition för en särskild användning tolkas att avse en substans eller komposition som faktiskt är lämplig för den angivna användningen. En känd produkt som vid första anblicken förefaller vara densamma som substansen eller kompositionen i kravet, men som föreligger i en form som gör den olämplig för den angivna användningen, utgör inte ett nyhetshinder. Om den kända produkten är i en form i vilken den i själva verket är lämplig för den angivna användningen, även om denna användning inte beskrivits, så är den nyhetshindrande. Ett undantag från denna allmänna tolkningsprincip är där patentkravet avser en känd substans eller komposition för användning i en icke patenterbar kirurgisk, terapeutisk eller diagnostisk metod, se RL B1:4.8.

Tolkning av uttryck som "Metod/förfarande/process för ..."

För metodkrav gäller, till skillnad från apparat- eller produktkrav, att kravet inte ska tolkas som att metoden endast ska vara lämplig för användningen utan den angivna användningen ska i stället betraktas som ett funktionellt särdrag. Exempelvis, om kravet inleds med orden "Metod för omsmältning av galvaniska lager" ska kravet inte tolkas som att processen endast lämpar sig för omsmältning av galvaniska lager, utan omsmältning ska betraktas som en funktionell egenskap och "omsmältning av galvaniska lager" definierar därmed ett av stegen i metoden.

Dock måste åtskillnad göras för sådana metodkrav som avser tillverkningen av en produkt men där kravet också anger en tänkt senare användning av produkten. I det fallet ska den nämnda användningen inte ses som ett av stegen i metoden utan tolkas som att metoden ska vara lämplig i samband med nämnda användning. Följaktligen kommer ett mothåll som innefattar samma metodsteg men där nämnda användning inte ingår vara nyhetshindrande om metoden är lämplig för att framställa produkten för den angivna användningen.

Exempel:

I ett fall där kravet avser en metod för tillverkning av skivformigt pappmaterial för galge, men där metodstegen endast beskriver tillverkningssteg för att komma fram till det skivformiga pappmaterialet, utan att ange steg för att erhålla en galge, kan ett mothåll som beskriver samma tillverkningssteg av nämnda pappmaterial men inte omnämner en särskild användning vara nyhetshindrande.

Motsvarande gäller för metodkrav som avser tillverkningen av en produkt men där kravet också anger en teknisk effekt som är en följd av stegen i metoden och som oundvikligen uppstår vid användning av produkten. Uppnåendet av en sådan inneboende effekt ska inte ses som ett steg i metoden utan tolkas som att metoden är lämplig för att ge effekten. Följaktligen kommer ett mothåll som beskriver samma metodsteg vara nyhetshindrande om metoden är lämplig för att ge effekten, även om det inte framgår ur mothållet att effekten uppnås.

Exempel:

a) I ett fall där kravet avser en metod för framställning av en färg som ska förhindra korrosion men där metodstegen endast beskriver tillverkningssteg för att framställa färgen kan ett mothåll som beskriver samma tillverkningssteg och där den framställda färgen också är lämplig för att förhindra korrosion men inte nämner korrosion, vara nyhetshindrande.

b) Om ett krav avser en metod för att tillverka en disktrasa som vid användning motverkar dålig lukt, kan ett mothåll som beskriver samma tillverkningssteg för en disktrasa utgöra ett nyhetshinder även om det inte framgår ur mothållet att den kända disktrasan motverkar dålig lukt.

Tolkning av uttryck som "medel/organ för ..."

Uttryck som "medel för ... (funktion)" utgör exempel på funktionella särdrag och är normalt tillåtna vad gäller tydlighet. Ett i sammanhanget känt särdrag som är lämpligt för att utföra den angivna funktionen förtar nyheten för särdraget. Exempelvis är särdraget "medel för att öppna en dörr" känt genom en nyckel såväl som genom en kofot eller ett handtag.

Ett undantag från denna generella princip vid tolkning av särdrag på formen "medel för ..." är när särdraget utförs av en dator eller liknande utrustning. I dessa fall ska särdraget inte tolkas som lämpligt för att utföra funktionen utan anpassat/konfigurerat att utföra den angivna funktionen. I praktiken innebär detta att en anordning innefattande medel för att utföra funktionen X tolkas på samma sätt som en anordning innefattande en dator konfigurerad att utföra funktionen X. För att detta särdrag ska anses känt måste ett mothåll visa att funktionen faktiskt utförs av medlet och inte endast är lämplig för ändamålet.

RL B1:4.5.9 - Det patentsökta definieras genom sin relation till annan anordning / annan användning

Ett patentkrav avseende en anordning kan definieras genom att ange anordningens relation till en andra anordning, där den andra anordningen inte ingår i det begärda skyddsomfånget. Ett exempel på ett sådant krav är "ett cylinderhuvud för en motor", där den första anordningen (cylinderhuvudet) definieras genom hur den är placerad i relation till den andra anordningen (motorn).

Eftersom den första anordningen ofta kan produceras och marknadsföras oberoende av den andra anordningen har sökanden normalt sett rätt till ett oberoende skydd för den första anordningen. Därför tolkas ett sådant krav i första hand som att det inte inkluderar den andra anordningen eller den andra anordningens särdrag. Dessa särdrag begränsar endast kravet på så sätt att cylinderhuvudet ska vara lämpligt att monteras i motorn som beskrivs i kravet, men motorns särdrag är inte begränsande för kravet i sig.

Bara om ett krav utan tvivel avser att skydda en kombination av den första och den andra anordningen, begränsar den andra anordningens särdrag kravets skyddsomfång. I ovanstående exempel, bör kravet i sådana fall formuleras "motor med ett cylinderhuvud" eller "motor innefattande ett cylinderhuvud".

När det har fastställts om ett krav avser att skydda en enda anordning eller en kombination av anordningar, ska kravets lydelse anpassas för att spegla det, annars är kravet oklart. Till exempel, om ett krav avser att skydda en enda anordning är denna anordning "anslutningsbar till" den andra anordningen; om kravet avser att skydda en kombination av två anordningar är den första anordningen "ansluten till" den andra anordningen.

Det finns fall där det kan vara tillåtet att definiera dimensioner eller form hos en första anordning genom att relatera till dimensioner eller form hos en andra anordning som inte utgör en del av den patentsökta anordningen, exempelvis om storleken på den andra anordningen är standardiserad. Ett exempel på detta är ett fäste för ett fordons nummerplåt, där fästets ram och fästelementet definierats i förhållande till nummerplåtens yttre form.

Dessutom kan hänvisningar till en andra anordning som inte har en standardiserad storlek vara tillräckligt tydliga i de fall där fackmannen utan svårighet inser det begärda skyddsomfånget för den första anordningen (till exempel en skyddsplast för en höbal, där skyddsplastens längd och bredd och hur den viks definieras med hänvisning till balens omkrets, bredd och diameter). Det är inte nödvändigt att sådana krav innehåller de exakta dimensionerna av den andra anordningen och de behöver inte heller hänvisa till en kombination av den första och den andra anordningen. Att tvingas precisera längden, bredden och/eller höjden på den första anordningen utan hänvisning till den andra anordningen skulle leda till en orimlig begränsning av skyddsomfånget.

Däremot så kan det uppkomma oklarheter om dimensioner eller form relateras till något som inte är standardiserat. Exempelvis är ett patentkrav avseende en skidstav som kännetecknas av att den är längre än personen som ska använda staven oklart, eftersom stavens längd inte är tydligt definierad utan kan variera beroende på åkarens längd. Det är alltså omöjligt att avgöra om en stav som är 180 cm lång faller inom skyddsomfånget.

RL B1:4.5.10 - Hänvisning till beskrivning eller ritningar

2025-01-01

Patentkrav ska på egen hand, utan stöd av hänvisningar till beskrivning eller ritningar, definiera det patentsökta. Patentkravet får således inte innehålla formuleringar som "såsom beskrivs" eller "såsom visas på ritningen". Om särskilda skäl föreligger får dock hänvisas direkt till kurvdiagram eller liknande, som visas på en ritning (20 § PB). Sådana särskilda skäl skulle kunna vara att uppfinningen inte lätt kan definieras antingen genom ord eller genom en enkel matematisk formel. Ett exempel på ett tillåtet undantag skulle vara där uppfinningen omfattar någon egendomlig form, illustrerad i ritningar. Ett annat specialfall är den i vilken uppfinningen avser kemiska produkter där vissa funktioner kan definieras endast med hjälp av grafer eller diagram.

När ritningar förekommer, bör mot ritning svarande hänvisningsbeteckningar anges inom parentes i kravet, för att underlätta förståelsen av patentkraven, se 20 § PB. Hänvisningsbeteckningar inskränker dock inte skyddsomfånget.

RL B1:4.5.11 – Disclaimer

2025-01-01

Ett patentkrav ska normalt ange ett antal nödvändiga särdrag för att definiera en uppfinning. Det är dock tillåtet att begränsa omfattningen av ett krav genom att uttryckligen utesluta ett visst särdrag. En sådan "disclaimer" får användas endast om kravets innehåll inte kan definieras på ett tydligare sätt (4 kap. 4 § PL) genom införande av ytterligare nödvändiga särdrag eller om användningen av positiva särdrag skulle innebära en orimlig begränsning av skyddsomfånget.

En disclaimer avseende något som finns uttryckt i ansökans grundhandlingar, exempelvis en utföringsform, kallas för "disclosed disclaimer". Införandet av en sådan saknar motsvarighet i grundhandlingarna (jfr RL B7:3.2) om det som återstår av kravet efter införandet av disclaimern inte direkt och otvetydigt kan utläsas från ansökans grundhandlingar (EBoA G2/10).

En disclaimer där varken disclaimern i sig eller det undantagna finns uttryckt i ansökans grundhandlingar kallas för "undisclosed disclaimer". Införandet av en sådan är endast tillåtet vid något av följande tre fall (EBoA G1/03, G2/03 och G1/16):

- a. För att undgå ett kollisionshinder (jfr RL C1:4.2).
- b. För att undvika "accidental anticipation", dvs. nyhetshinder som råkar överensstämja med patentkraven fastän de avser något annat än den tänkta uppfinningen, exempelvis kemiska föreningar som har helt annan effekt.
- c. För att ta bort utföringsformer som är undantagna patenterbarhet (2 kap. 1-5 och 7 §§ PL), exempelvis genom att införa uttrycket icke-terapeutisk.

En "undisclosed disclaimer" får inte undanta mer än nödvändigt för att uppnå nyhet/patenterbarhet. Disclaimern får inte leda till något tekniskt bidrag avseende innehållet i ansökans grundhandlingar. I synnerhet får den aldrig användas för att uppnå uppfinningshöjd eller för att påverka frågan om patentansökan är så tydlig och fullständig att en fackman med ledning av den kan utöva uppfinningen.

RL B1:4.5.12 - Uttrycken "innehåller/innefattar/omfattar" respektive "består/utgörs av"

2020-10-01

Uttrycken "innehåller/innefattar/omfattar" (eng. "comprises") respektive "består/utgörs av" (eng. "consists of") kan i dagligt tal ha samma betydelse, men vid tolkning av patentkrav har dessa uttryck olika betydelser.

Ett patentkrav avseende en produkt "innehållande/innefattande/omfattande" komponenterna A, B och C, ska tolkas som att dessa tre komponenter ingår i produkten, men att även ytterligare komponenter kan ingå.

Ett patentkrav avseende en produkt som "består/utgörs av" komponenterna A, B och C, ska tolkas som att endast dessa tre komponenter ingår i produkten.

Motsvarande gäller i normalfallet även för anordningar och metoder.

RL B1:4.5.13 - Funktionell definition av ett patologiskt tillstånd

2025-01-01

När ett patentkrav avser en andra/ytterligare medicinsk användning, kan ibland det tillstånd som ska behandlas vara definierat i funktionella termer, som till exempel "ett tillstånd som kan förbättras eller förhindras genom en selektiv inbindning till en specifik receptor".

Ett sådant krav kan betraktas som att uppfylla villkoret om tydlighet endast om fackmannen kan avgöra vilka sjukdomstillstånd som omfattas av den funktionella definitionen och därmed av kravet.

RL B1:4.5.14 Användningskrav

2025-01-01

Ett användningskrav ska vid bedömning tolkas som att användningen för det angivna ändamålet är den pågående fysiska aktiviteten som användningen utgör. Om till exempel ett användningskrav lyder "Användning av medlet A för ogräsbekämpning" så motsvarar det därmed ett förfarandekrav med lydelsen "Förfarande för ogräsbekämpning kännetecknat av att man använder medel A".

Generellt gäller att ett patentkrav inriktat på användning av en produkt, där användningen inte är tidigare känd, har nyhet, även om produkten redan är känt. Uppfinningshöjden måste då bedömas.

Nedan följer några vanliga situationer vid bedömning av användningskrav:

Användning av en ny produkt, eller ett nytt förfarande, för ett bestämt ändamål

Om en produkt eller ett förfarande har bedömts vara nytt och ha uppfinningshöjd, så har även en användning av produkten eller förfarandet nyhet och uppfinningshöjd.

Om produkten eller förfarandet däremot skulle bedömas sakna uppfinningshöjd så måste frågan om uppfinningshöjd för det angivna ändamålet också bedömas.

Användning av en känd produkt för ett nytt ändamål

Vid bedömning av nyhet ska det nya ändamålet betraktas som ett begränsande särdrag. Detta gäller även om produkten skulle vara uttryckt i termer av hur den är framställd. Vad det gäller frågan om uppfinningshöjd så ska den bedömas på vanligt sätt.

Om ett patentkrav exempelvis avser användning av en viss fästnanordning för fastsättning av påbyggnader på ett sluttande tak så krävs det av ett mothåll för att det ska vara nyhetshindrande att det visar fästnanordningen enligt särdragen i kraven samt att det framgår att fästnanordningen är avsedd för fastsättning av påbyggnader på ett sluttande tak.

Användning av en känd produkt för ett känt ändamål, men med en ny observerad effekt

En ny observerad effekt angiven i kravet kan inte betraktas som ett begränsande särdrag om den inte påverkar en redan känd användning. Att förståelsen runt den redan kända användningen ökar kan i sig inte motivera ett patent då bidraget till känd teknik endast har karaktären av en upptäckt.

Om ett patentkrav exempelvis rör en användning av ett citronsyrasalt i en rengöringskomposition där saltet förbättrar borttagandet av smuts från en hård yta så saknar det nyhet om det redan är känt att använda citronsyrasaltet som en pH-justerare i en motsvarande rengöringskomposition för borttagandet av smuts från en hård yta.

Användning av en känd produkt för ett nytt ändamål, men i ett sammanhang där produkten har använts tidigare men då för ett annat ändamål

I det fallet att det rör sig om en ny observerad effekt som påverkar den redan kända användningen, och därmed leder till ett förändrat användande med ett nytt ändamål, så gäller att den angivna effekten i kravet ska tolkas som ett begränsande särdrag, varpå uppfinningshöjden måste bedömas. En förutsättning är att kravformuleringen är sådan att det framgår att användningen av produkten är för att åstadkomma effekten i den givna applikationen.

Om ett patentkrav exempelvis rör en användning av en borerad glycerol som ett friktionsreducerande additiv i en smörjolja så skiljer det sig från en tidigare känd användning av samma borerade glycerol som rostförhindrande i en smörjolja. Ett annat exempel är att en användning av ett särskilt ämne för att förhindra svampangrepp på plantor är nytt i förhållande till en känd användning av samma ämne för att påverka tillväxten hos plantor.

Användning av ett känt framställningsförfarande för ett bestämt ändamål

En användning av ett förfarande att framställa en produkt för ett bestämt ändamål är att jämföra med själva framställningsförfarandet för produkten. Ändamålet med ett framställningsförfarande ska därmed inte ses som ett begränsande särdrag vid nyhetsbedömningen om det är en tänkt senare användning av produkten eller en effekt till följd av stegen i förfarandet, se även RL B1:4.5.8.

RL B1:4.5.15 Funktionella särdrag

2025-01-01

När ett särdrag i ett patentkrav definierar ett medel/organ eller ett metodsteg utifrån dess funktion, utan att ange dess konstruktion eller sammansättning eller vilka åtgärder som ska utföras för att åstadkomma funktionen, ska ett sådant särdrag tolkas så att den definierar vilken konstruktion, sammansättning eller åtgärd som helst som kan åstadkomma den angivna funktionen.

Se RL B1:4.7.2 för vad som gäller kring villkoret att patentkraven ska ha stöd i beskrivningen.

RL B1:4.6 – Koncishet, antal patentkrav

2025-01-01

Patentkrav ska vara tydliga och koncisa (4 kap. 4 § PL). Med detta avses att patentkraven ska vara så tydliga och kärnfulla att det finns så liten osäkerhet som möjligt om vad som skyddas genom patentet.

Villkoret att patentkrav ska vara koncisa gäller både för enskilda patentkrav och för patentkravsuppsättningen som helhet. Detta betyder att antalet patentkrav inte får vara så stort att skyddsomfånget blir otydligt, jämför 4 kap. 4 § PL. Antalet patentkrav måste dock ses i relation till vilken typ av uppfinning sökanden avser skydda.

Även om det är tillåtet med ett rimligt antal osjälvständiga patentkrav avseende särskilt föredragna utföringsformer, bör ett stort antal sådana patentkrav avseende triviala detaljer undvikas. Vad som är ett rimligt antal patentkrav beror på fakta och omständigheter i varje enskilt ärende. Tredje mans intresse måste beaktas och antalet patentkrav får inte innebära ett orimligt arbete för denne att förstå patentkravsuppsättningens skyddsomfång.

Även ett stort antal alternativ inom ett och samma patentkrav bör undvikas, om detta gör det orimligt svårt att avgöra skyddsomfånget.

Det är tillåtet att låta ett patentkrav som hänvisar till flera alternativa patentkrav ligga till grund för andra patentkrav, "multiple dependent claims", men enbart så länge de olika alternativen ger en tydlig och avgränsad bild av det begärda skyddsomfånget.

Se även RL C1:3.4.2 "Begränsning p.g.a. att en meningsfull granskning inte kan göras".

Se även RL B1:4.4.7 angående antal självständiga krav per kategori.

RL B1:4.7 Patentkrav - stöd i beskrivningen

RL B1:4.7.1 Allmänt om stöd i beskrivningen

2025-01-01

Patentkrav ska ha stöd i beskrivningen (4 kap. 4 § PL). Jämför även 6 § PB som anger att uppfinningen ska vara så exemplifierad i beskrivningen att patentkraven är tillräckligt underbyggda.

Villkoret att patentkraven ska ha stöd i beskrivningen innebär att patentkravens skyddsomfång inte får vara omotiverat brett i förhållande till underlaget i beskrivning och ritning eller uppfinningens tekniska bidrag till känd teknik, se vidare i RL B1:4.7.2.

Villkoret innebär också att patentkrav och beskrivning måste stämma överens, se vidare i RL B1:4.7.3.

Villkoret innebär också att uppfinningen enligt samtliga självständiga patentkrav ska redovisas i beskrivningen. Även de utföringsformer som sökanden begär skydd för i osjälvständigt patentkrav ska finnas angivna i beskrivningen i den omfattning som är nödvändig för bedömningen av kravet (6 § andra och fjärde stycket PB).

RL B1:4.7.2 Stöd i beskrivningen – skyddsomfångets bredd

2025-01-01

Patentkraven måste ha stöd i beskrivningen för hela det begärda skyddsomfånget och får inte vara omotiverat breda i förhållande till beskrivning och ritning eller uppfinningens tekniska bidrag till känd teknik.

Ett brett skyddsomfång är i sig inget hinder mot patent. Däremot kan ett brett skyddsomfång medföra hinder såsom bristande stöd. De flesta patentkrav anger generaliseringar av ett eller flera utföringsexempel i beskrivningen. I vissa fall kan ett enskilt utföringsexempel vara tillräckligt medan i andra fall kan ett flertal utföringsexempel vara nödvändiga för att uppfylla villkoret om tillräcklig exemplifiering. Graden av tillåten generalisering måste avgöras från fall till fall med hänsyn till känd teknik samt till underlaget i beskrivningen, t. ex. det experimentella underlaget. Därför blir exempelvis ofta graden av tillåten generalisering vid en pionjäruppfinning större än vid en uppfinning som avser vidareutveckling av känd teknik.

Ett begärt skyddsomfång ska inte vara vidare än att det motsvarar utförd uppfinnarinsats, men inte heller så snävt att uppfinnaren berövas det skydd denne har rätt till i utbyte mot att ställa uppfinningen till allmänhetens förfogande. Patentkraven ska tillåtas omfatta alla uppenbara modifieringar, ekvivalenter och användningar som angivits i beskrivningen. I synnerhet om det är rimligt att anta att alla olika varianter som patentkravet omfattar har de egenskaper eller möjliggör den användning som sökanden anger.

Vid patentkrav innehållande funktionella särdrag måste den i beskrivningen angivna informationen möjliggöra för fackmannen att utan orimlig arbetsbörda uppnå den önskade funktionen inom hela det skyddsomfång som

definieras av patentkravet. Det kan vara tillräckligt om beskrivningen bara ger ett enda exempel på särdrag med den önskade funktionen, under förutsättning att en fackman skulle känna till också andra medel som kunde användas för att uppnå samma funktion. Till exempel, "medel för att känna av vätskenivån i en tank" i ett patentkrav skulle kunna vara tillräckligt underbyggt av beskrivningen bara genom ett enda exempel som anger en flottör, då det är uppenbart för en fackman att exempelvis en tryckgivare skulle kunna användas i stället. Allmänt gäller dock att ett patentkrav inte kan anses vara underbyggt av beskrivningen om hela ansökan ger intryck av att en viss funktion ska uppnås på ett visst sätt, men kravet är formulerat så att det omfattar att funktionen kan uppnås även på andra sätt, eller alla möjliga sätt. Däremot, om det i beskrivningen antyds att även andra sätt att uppnå funktionen är möjliga och det är tillräckligt tydligt hur de skulle kunna utnyttjas för att uppnå funktionen, kan detta utgöra tillräcklig underbyggnad.

Om patentkraven innehåller flera självständiga patentkrav, ska uppfinningarna enligt dessa redovisas i beskrivningen. Även de utföringsformer som sökanden begär skydd för i osjälvständigt patentkrav ska finnas angivna i beskrivningen i den omfattning som är nödvändig för bedömningen av kravet (6 § andra och fjärde stycket PB).

RL B1:4.7.3 Stöd i beskrivningen - överensstämmelse mellan patentkrav och beskrivning

2025-01-01

För att patentkraven ska ha stöd i beskrivningen (4 kap. 4 § PL) måste de stämma överens med beskrivningen i fråga om uppfinningen. Det får alltså inte finnas motsägelser mellan patentkrav och beskrivning gällande vilka särdrag som ingår och inte ingår i den patentsökta uppfinningen. Se även 6 § andra stycket PB, där det framgår att redogörelsen för uppfinningen i beskrivningens allmänna del ska överensstämma med vad som anges i patentkraven.

Motsägelser mellan patentkrav och beskrivning, eller motsägelser inom patentkraven, kan också göra att kraven brister i tydlighet (4 kap. 4 § PL).

RL B1:4.7.4 Upphävd 2025-01-01

RL B1:4.8 - Medicinsk användning av kända ämnen eller blandningar av ämnen

2025-01-01

En medicinsk användning, som ska utövas på människor eller djur, av förut kända ämnen eller blandningar av ämnen kan patentskyddas under förutsättning att även övriga patenterbarhetskriterier är uppfyllda, se 2 kap. 4 och 10 §§ PL, 15 och 16 §§ PB. En sådan användning kan avse en första, andra eller ytterligare medicinsk användning och formuleras då som ett användningsbundet produktkrav.

Ett patentkrav som avser den första medicinska användningen av ett känt ämne [eller blandning av ämnen] kan t. ex. formuleras enligt följande: "Ämne X för användning som terapeutikum" (eller motsvarande avseende kirurgisk eller diagnostisk användning). Någon närmare angivelse av den medicinska användningen i patentkravet är inte nödvändig. Däremot ska beskrivningen innehålla preciserade uppgifter om användningsområdet.

Ett ämne [eller blandning av ämnen] med tidigare känd medicinsk användning kan patentskyddas för en andra/ytterligare medicinsk användning. Den avsedda medicinska användningen ska vara specifikt angiven i patentkravet och kan t. ex. formuleras enligt följande: "Ämne X för användning vid behandling av sjukdomen Y" (eller motsvarande avseende kirurgisk eller diagnostisk användning).

För en första, andra eller ytterligare medicinsk användning gäller att uttrycket "för användning" måste ingå i patentkravet för att det som anges i 2 kap. 10 § PL ska anses vara uppfyllt, dvs. kravet på att nyhet ska föreligga. I annat fall tolkas patentkravet som att det avser ämnet [eller blandningen av ämnen] i sig, lämpligt för den angivna användningen.

För ansökningar ingivna före den 29 januari 2011 godtas också patentkrav avseende den första, andra eller ytterligare medicinska användningen formulerade "Användning av ämne X för framställning av ett läkemedel för att behandla sjukdomen Y".

Patentkrav inriktade på fler än en medicinsk användning är inte tillåtna i samma ansökan om patentkraven då anger av varandra oberoende uppfinningar (4 kap. 11 § PL).

RL B1:5. Mikrobiologiska förfaranden och produkter

RL B1:5.1 - Allmänt om patentering av biologiskt material

2025-01-01

Bestämmelser om detta finns i 2 kap. 5-6 §§ PL, 4 kap. 8-9 §§ PL, 2 kap. 10-14 §§ PF och 8 § PB.

RL B1:5.2 - Definition av begreppet "mikroorganismer"

2006-04-01

Begreppet "mikroorganismer" ska i detta sammanhang uppfattas i sin vidaste betydelse. Det anses således även omfatta t ex sådana virus, plasmider, icke-differentierade växt- och djurceller (t.ex. cellinjer), protozoer och encelliga alger, som kan deponeras enligt Budapestöverenskommelsen.

Begreppet mikrobiologiskt förfarande tolkas så att det innefattar inte endast förfaranden, som utnyttjar mikroorganismer, utan också förfaranden för framställning eller isolering av mikroorganismer, t.ex. gentekniska förfaranden.

RL B1:5.3 - Intyg om deposition av biologiskt material

2025-01-01

Har det gjorts en deposition i enlighet med 4 kap. 8 § PL, ska det framgå av beskrivningen eller av ett separat depositionsintyg att den gjorts i överensstämmelse med Budapestöverenskommelsen (2 kap. 11 § PF). I beskrivningen ska det också anges vilket nummer depositionsinstitutionen/-myndigheten har tilldelat depositionen.

RL B1:5.4 - Patentkrav på mikroorganismer

2025-01-01

Patentkrav kan inriktas på mikroorganismer som sådana, när de kan framställas genom ett mikrobiologiskt förfarande, och villkoren för patenterbarhet, däribland reproducerbarhet, är uppfyllda.

För mikroorganismer, som är deponerade enligt 4 kap. 8 § PL, kan reproducerbarheten anses vara säkerställd genom möjligheten att få ut prov enligt 7 kap. 4-7 §§ PL.

RL B1:5.5 - Depositionsinstitutioner/-myndigheter

2025-01-01

Information om vilka institutioner som är internationella depositionsmyndigheter enligt Budapestöverenskommelsen finns i "WIPO's Guide to the Deposit of Microorganisms under the Budapest Treaty", Part II, Section D.

RL B1:6. Sekvenslistor

2022-07-01

Sekvenslistor ska vara utformade i enlighet med WIPO ST.26, se 7 § PB.

B2 Prioritet

RL B2:1 - Allmänt om prioritet

2025-01-01

Bestämmelser om prioritet finns i 6 kap. PL, 2 kap. 23-24 §§ PF och 31-34 §§ PB.

RL B2:2 - Prioritetens giltighet

RL B2:2.1 Bedömning av prioritetens giltighet

2025-01-01

För att en svensk patentansökan ska tillgodoräknas prioritet från en tidigare ansökan, måste villkoren i 6 kap. PL vara uppfyllda.

Enligt 6 kap. 1 § PL gäller att den uppfinning som söks patentskyddad ska finnas angiven i den tidigare ansökan (den s.k. prioritetsgrundande ansökan). Detta innebär att uppfinningen enligt patentkraven i den senare ansökan ska gå att härleda direkt och otvetydigt ur den prioritetsgrundande ansökans innehåll.

Med den prioritetsgrundande ansökans innehåll menas det som en fackman, med sina allmänna kunskaper, kan utläsa ur den prioritetsgrundande ansökan, explicit eller implicit (se RL B5:2.3 angående fackmannen).

Det är inte nödvändigt att uppfinningen finns angiven i patentkraven i den prioritetsgrundande ansökan, utan den kan även vara angiven i den prioritetsgrundande ansökans beskrivning eller ritningar.

Delprioritet

Sökanden kan få prioritet för en del av ansökan (6 kap. 3 § PL). Ett utvidgat skyddsomfång hos patentkraven i förhållande till den prioritetsgrundande ansökans innehåll är därför tillåtet utan att prioriteten helt går förlorad. I sådana fall gäller dock prioriteten endast den del eller de delar av skyddsomfånget som kan utläsas ur den prioritetsgrundande ansökan.

Prioritet från flera tidigare ansökningar

Prioritet kan för en och samma ansökan åberopas från flera tidigare ansökningar. Detta gäller även om de tidigare ansökningarna avser olika länder (6 kap. 4 § PL).

RL B2:2.2 Prioritetens giltighet – exempel

2025-01-01

Exempel 1:

En ansökan innehåller ett patentkrav 1 avseende en anordning innefattande särdragen A, B och C i kombination. Prioritet begärs från en tidigare ansökan som beskriver en anordning innefattande särdragen A och B i kombination.

Kombinationen A, B och C är inte angiven i den tidigare ansökan. Prioriteten är då inte giltig för patentkrav 1.

Eftersom A och B är angivna i kombination med C i patentkrav 1, ska inte A och B räknas som en sådan "del av ansökan" som avses i 6 kap. 3 § PL. Patentkrav 1 kan alltså inte tillgodoräknas någon delprioritet för särdragen A och B. Ett mothåll publicerat under prioritetsåret som visar A och B i kombination skulle därför potentiellt kunna utgöra hinder mot uppfinningshöjden hos patentkrav 1, exempelvis i kombination med ett dokument som visar särdraget C.

Exempel 2:

En ansökan innehåller ett patentkrav 1 avseende ett implantat med ett yttre hölje av biokompatibelt material, företrädesvis titan. Prioritet begärs från en tidigare ansökan som beskriver ett implantat med ett yttre hölje av titan. Den tidigare ansökan anger inga andra material än titan och använder inte heller begreppet biokompatibelt.

Prioriteten är då giltig för patentkrav 1 till den del det gäller ett implantat med ett yttre hölje av titan. Den prioritetsgrundande ansökan kan inte utgöra hinder mot patent, jämför domen G1/15 från Stora besvärskammare. Prioriteten är dock inte giltig för den del av skyddsomfånget som gäller implantat gjorda av andra biokompatibla material än titan. För den delen av skyddsomfånget gäller att det måste vara nytt i förhållande till vad som blivit känt senast dagen före ingivningsdagen och dessutom inte ligga nära till hands för en fackman med hänsyn till nämnda känd teknik. Om det exempelvis publicerats ett dokument under prioritetsåret, som visar ett implantat med ett hölje gjort av ett biokompatibelt plastmaterial, kan det alltså utgöra hinder mot nyheten. Sökanden kan då bli tvungen att inskränka sitt begärda skyddsomfång till höljen av titan.

Exempel 3:

En ansökan innehåller ett patentkrav 1 avseende en anordning innefattande särdraget A i kombination med antingen särdraget B eller särdraget C. Prioritet begärs från en tidigare ansökan som beskriver en anordning innefattande särdragen A och B i kombination.

Prioriteten är då giltig för det ena alternativet i patentkrav 1 (A och B i kombination) men inte för det andra (A och C i kombination).

Exempel 4:

En ansökan innehåller två patentkrav: patentkrav 1 avseende en anordning innefattande särdraget A, och patentkrav 2 avseende en anordning innefattande särdraget B. Prioritet begärs från en tidigare ansökan som beskriver en anordning innefattande särdraget A.

Prioriteten är då giltig för patentkrav 1, men inte för patentkrav 2, eftersom den uppfinning som söks skyddad i patentkrav 2 inte finns angiven i den tidigare ansökan.

Exempel 5:

En ansökan innehåller ett patentkrav 1 avseende en anordning innefattande särdragen A och B i kombination. Prioritet begärs från två tidigare ansökningar, P1 och P2. P1 är ingiven tidigare än P2. P1 beskriver en anordning innefattande särdraget A. P2 beskriver en anordning innefattande särdragen A och B i kombination.

Prioritet kan då bara tillgodoräknas från P2.

Exempel 6:

En ansökan innehåller ett patentkrav 1 avseende en anordning innefattande särdraget A i kombination med antingen särdraget B eller särdraget C. Prioritet begärs från två tidigare ansökningar, P1 och P2. P1 är ingiven tidigare än P2. P1 beskriver en anordning innefattande särdragen A och B i kombination. P2 beskriver en anordning innefattande särdragen A och C i kombination.

Den tidigaste prioriteten, från P1, kan då bara tillgodoräknas för det ena alternativet i patentkrav 1 (A och B i kombination). För det andra alternativet (A och C i kombination) kan prioritet tillgodoräknas från P2.

RL B2:3 - Grundhandlingarnas förhållande till den prioritetsgrundande ansökan

2025-01-01

I en ansökan, i vilken prioritet begärs, utgör grundhandlingarna gränsen för ansökningens omfattning. Om den prioritetsgrundande ansökans innehåll går utöver ingivna grundhandlingar, kan den prioritetsgrundande ansökan inte åberopas för att införa nytt innehåll i den svenska ansökan utöver vad som framgår av ingivna grundhandlingar. Uppenbara felaktigheter eller skrivfel kan dock få rättas med stöd av den prioritetsgrundande ansökan (jfr 40 § PB).

RL B2:4 - Ändring av prioritet och giltighetsdag

2025-01-01

Om en sökande ger in en skrivelse med begäran om prioritet och sådan inte är antecknad i akten, eller begär ändring av redan antecknad prioritet, ska handläggaren skicka ärendet till formaliaenheten för vidare handläggning.

RL B2:5 - Teknisk handläggning när prioritetstiden begärts återställd enligt 20 kap. 7 § PL

RL B2:5.1 - Granskning innan prioritetsfrågan är avgjord

2025-01-01

Om sökanden åberopar prioritet från en ansökan som getts in 12 till 14 månader före den senare ansökans ingivningsdag, kan sökanden begära att PRV ska förklara att prioriteten ändå kan tillgodoräknas i den senare ansökan (se 20 kap. 7 § PL).

När patentansökan granskas var i sökanden begärt att prioritetstiden ska återställas enligt 20 kap. 7 § PL, ska handläggaren utgå från att sökanden kommer att kunna tillgodoräkna sig prioriteten.

Om inga dokument som utgör hinder mot patent framkommer under granskningen, men begäran enligt 20 kap. 7 § PL inte har avgjorts vid granskningen, ska den tekniska handläggningen av patentansökan vila till dess frågan om prioritet är slutligt avgjord. Sökanden ska upplysas om att inga relevanta dokument framkommit men att den tekniska handläggningen skjuts upp i väntan på slutligt beslut enligt 20 kap. 7 § PL. I samband med detta ska den svenska sökrapporten skickas.

Om dokument som publicerats efter prioritetdagen men före ingivningsdagen framkommer under granskningen ska sökanden upplysas i det tekniska föreläggandet om att endast en preliminär bedömning av ansökan är möjlig eftersom den slutliga bedömningen är beroende av resultatet av den pågående prövningen enligt 20 kap. 7 § PL.

Om tekniskt föreläggande utfärdas ska sökanden alltid upplysas om att PRV inte kommer att kunna slutligt avgöra patentansökan förrän prövningen enligt 20 kap. 7 § PL är slutligt avgjord.

Om begäran enligt 20 kap. 7 § PL inte har avgjorts när svaromål på det tekniska föreläggandet har inkommit, ska den tekniska handläggningen av patentansökan skjutas upp till dess frågan om prioritet är slutligt avgjord.

RL B2:5.2 - Fortsatt handläggning efter beslut enligt 20 kap. 7 § PL

2025-01-01

Om sökandens begäran enligt 20 kap. 7 § PL har bifallits kan sökanden tillgodoräkna sig den återopade prioriteten. Den tekniska handläggningen ska då fortsätta enligt gängse rutiner.

Om sökandens begäran enligt 20 kap. 7 § PL har avslagits, och beslutet fått laga kraft, ska den tekniska handläggningen fortsätta enligt följande.

Om inga dokument som publicerats efter prioritetssdagen men före ingivningsdagen framkommit vid den tidigare granskningen, ska ansökan handläggas enligt RL C2:4.

Om dokument som publicerats efter prioritetssdagen men före ingivningsdagen framkommit vid den tidigare granskningen ska ett nytt tekniskt föreläggande utfärdas, med fyra månaders svarsfrist. Av föreläggandet ska framgå att nya relevanta dokument anförs eftersom den återopade prioriteten inte kan åtnjutas.

B3 Klassning

RL B3:1 - Allmänt om klassning

2025-01-01

Bestämmelser om patentansökans klass finns i 3 kap. 14 §, 4 kap. 2 §, 5 kap. 3 §, 9 kap. 6 och 17 §§ PF.

RL B3:2 - Upphävd 2013-04-01

RL B3:3 – Klasssystem

(2013-04-01)

Klassningen ska göras dels efter det internationella patentklassificeringssystemets (IPC) fullständiga klasslista, dels efter det kooperativa klasssystemet (CPC).

Klassningen ska följa IPC:s regler enligt IPC-guiden och EPO:s praxis. Några detaljerade instruktioner om hur klassningen ska genomföras ges därför inte i dessa riktlinjer.

RL B3:4 - Obligatorisk och icke-obligatorisk klassning, indexering

2022-01-01

Det är obligatoriskt att klassa den uppfinningsinformation som en patentansökan eller ett beviljat patent innehåller.

Om en patentansökan innehåller tilläggsinformation, det vill säga information som inte i sig utgör del av uppfinningsinformationen men som kan vara till nytta för framtida granskningar, ska denna information också identifieras. Detta kan göras genom klassning som tilläggsinformation eller genom indexering.

RL B3:5 - Upphävd 2013-04-01

B4 Det patenterbara området

1. Undantag från patenterbarhet (2 kap. 1-5 och 7 §§ PL)

RL B4:1.1 - 1.2 - Upphävda 2009-10-01

RL B4:1.3 - Icke patenterbara medicinska metoder (2 kap. 4 § första stycket PL)

2025-01-01

I 2 kap. 4 § första stycket PL anges att patent inte kan beviljas på ett sådant förfarande för kirurgisk eller terapeutisk behandling eller för diagnostisering som ska utövas på människor eller djur. Undantaget motiveras av etisk och social hänsyn.

Terapeutisk behandling

Med terapeutisk behandling menas behandling av ett sjukdomstillstånd. Behandlingen kan även vara profylaktisk.

Kirurgisk behandling

Till kirurgisk behandling räknas ingrepp på kroppen som vid sitt normala utövande kräver medicinsk kunskap och då medför en hälsorisk för den på vilket ingreppet utförs, även om syftet inte är terapeutiskt.

Ingrepp som utförs på kroppen där i princip säkra rutinmässiga metoder används kan vara patenterbara även om de är invasiva. Exempel skulle kunna vara förfaranden för tatuering, piercing, mikrodermabrasion, eller hårborttagning med optisk strålning.

För att en kirurgisk eller terapeutisk behandling ska vara undantagen patenterbarhet, räcker det att endast ett kirurgiskt alternativt terapeutiskt steg ingår. Steget behöver inte vara uttryckt i patentkravet. Det räcker att ett sådant steg måste ingå för att utföra uppfinningen enligt kravet.

Diagnostisering

Med diagnostisering avses en metod där alla steg som är väsentliga för att kunna ställa en diagnos inklusive utvärderingssteget ingår och där alla de väsentliga tekniska metodstegen utförs på den levande kroppen (jfr EBoA G1/04). Om något av diagnosstegen saknas, t. ex. utvärderingssteget, anmärks på att patentkravet brister i tydlighet enligt 4 kap. 4 § PL.

RL B4:1.4 - Utnyttjande av uppfinningen strider mot allmän ordning eller goda seder

2025-01-01

I 2 kap. 7 § PL anges att:

"Patent kan inte beviljas på en uppfinning vars yrkesmässiga utnyttjande skulle strida mot allmän ordning eller goda seder."

Lagrummet syftar på sådana rena undantagsfall, som i lagstiftningen brukar betecknas som brott mot "ordre public", dvs. mot grunderna för rättsordningen. Lagrummet ska användas med stor restriktivitet.

Den omständigheten att innehållet i en patentansökan strider mot gällande lag eller föreskrifter utgör däremot i och för sig inte hinder mot ett patent.

2. Uppfinning

RL B4:2.1 – Allmänt om vad som inte är en uppfinning

2025-01-01

Enligt 1 kap. 1 § PL kan den som gjort en uppfinning beviljas patent och enligt 2 kap. 1 § PL kan patent beviljas på uppfinningar inom alla teknikområden.

Patentlagen definierar inte vad som menas med en "uppfinning", men i 2 kap. 1 § PL listas vad som inte är en uppfinning och alltså är undantaget patenterbarhet. Undantagen på denna lista är antingen abstrakta (t. ex. upptäckter, vetenskapliga teorier etc.) och/eller icke-tekniska (t. ex. konstnärliga skapelser, affärsmetoder eller presentation av information). I begreppet "uppfinning" ingår kravet på att uppvisa teknisk karaktär.

Undantag från patenterbarhet enligt listan i 2 kap. 1 § PL gäller endast då ansökan avser vad som **enbart** utgör något av de listade undantagen. Handläggaren bör dessutom bortse från patentkravskategori och koncentrera sig på patentkravens innehåll för att fastställa huruvida det patentsökta, som helhet, har teknisk karaktär.

Frågan om huruvida det patentsökta är en uppfinning ska särskiljas från frågorna om det är nytt, har uppfinningshöjd eller är industriellt tillämbart.

Endast särdrag som bidrar till det patentsökta tekniska karaktär, på egen hand eller i samverkan med andra särdrag, är relevanta för bedömningen av nyhet och uppfinningshöjd.

RL B4:2.2 – Upptäckt

2025-01-01

Vad som enbart är en upptäckt, exempelvis upptäckten av ett nytt material eller en ny egenskap hos ett känt material, anses inte vara en uppfinning och är därför undantaget patenterbarhet (2 kap. 1 § PL). Upptäckten som sådan har nämligen ingen teknisk effekt. Om det upptäckta materialet eller den upptäckta egenskapen kan ha en användning som en teknisk lösning på ett problem kan det nya materialet eller den nya användningen av det kända materialet utgöra en uppfinning som är potentiellt patenterbar. Detsamma gäller biologiskt material såsom mikroorganismer och gener som förekommer i naturen.

Till exempel kan man ha upptäckt att ett visst känt material tål mekaniska stötar extra bra. Denna upptäckt är i sig inte en uppfinning men en järnvägsslip, som är gjord av materialet och som därmed utnyttjar egenskapen, skulle kunna vara det.

Ett annat exempel kan vara ett känt biologiskt material som förekommer i naturen och som visar sig ha en antibiotisk effekt. Denna upptäckt är i sig inte en uppfinning, men ett antibiotikum innehållande detta biologiska material och som därmed utnyttjar egenskapen skulle kunna vara det. Vidare, om man upptäcker en mikroorganism i naturen och samtidigt upptäcker att den producerar ett antibiotikum, kan mikroorganismen också vara patenterbar som en aspekt av uppfinningen. På samma sätt kan en gen som upptäcks i människokroppen vara patenterbar om den har en teknisk effekt, t. ex. användning för att göra en viss polypeptid eller inom genterapi.

En förutsättning för att det funna biologiska materialet ska kunna vara patenterbart är dock att det har isolerats från sin naturliga miljö eller på annat sätt framställts genom ett tekniskt förfarande (2 kap. 2 och 6 §§ PL).

RL B4:2.3 – Vetenskaplig teori

Vetenskapliga teorier utgör en mer generell form av upptäckter, och vid bedömning av sådana tillämpas samma principer som anges i B4:2.2. Teorin om halvledare utgör exempelvis inte en uppfinning. Nya halvledarkomponenter och processer för tillverkning av dessa är däremot uppfinningar.

RL B4:2.4 – Matematisk metod

En matematisk metod utgör ett specifikt exempel på principen att rent abstrakta eller intellektuella metoder inte är uppfinningar. Exempelvis utgör en ny metod för division inte en uppfinning. En anordning som är konstruerad för att utföra en beräkning enligt metoden är däremot en uppfinning. Vidare är en matematisk metod för att utforma elektriska filter inte en uppfinning, men filter konstruerade enligt samma metod är det.

RL B4:2.5 – Konstnärlig skapelse

Estetiskt skapande handlar per definition om ting som har aspekter som är otekniska och uppskattningen av dem är i huvudsak subjektiv. Om nämnda ting däremot har teknisk karaktär skulle det utgöra en uppfinning. Den estetiska effekten i sig är självklart inte av teknisk karaktär.

Om ett patentkrav exempelvis avser en bok som enbart kännetecknas av sina estetiska eller konstnärliga egenskaper, gällande dess innehåll, utformning eller typsnitt, skulle den inte bedömas som en uppfinning. Samma sak gäller för en målning som enbart kännetecknas av dess estetiska effekt, färgsammansättning eller konstnärliga stil. Om en estetisk effekt uppnås genom en teknisk metod eller andra tekniska hjälpmedel, skulle

däremot metoden och hjälpmedlen utgöra uppfinningar. På samma sätt skulle en bok, om den kännetecknas av exempelvis hur den är bunden, utgöra en uppfinning.

RL B4:2.6 – Plan, regel eller metod för intellektuell verksamhet, för spel eller för affärsverksamhet

2025-01-01

Detta är exempel på områden som är av abstrakt karaktär. Exempelvis är inte en plan för att lära sig ett språk, en metod för att lösa korsord, ett spel (enbart definierad genom sina regler) eller ett system för att organisera en kommersiell verksamhet att betrakta som en uppfinning. Om det patentsökta anger en apparat eller ett tekniskt förfaringssätt för att genomföra åtminstone en del av metoden eller planen, ska det patentsökta som helhet bedömas ha teknisk karaktär.

Om patentkraven anger datorer, nätverk eller andra programmerbara anordningar, eller ett datorprogram, för att utföra åtminstone några steg i en sådan metod, ska det patentsökta ses som en "datorimplementerad uppfinning" (se RL B4:2.7.3).

RL B4:2.7 - Datorprogram/datorimplementerade uppfinningar

RL B4:2.7.1 – Allmänt om datorprogram/datorimplementerade uppfinningar

2025-01-01

Vad som enbart utgör ett datorprogram är enligt 2 kap. 1 § PL aldrig en uppfinning och är alltså undantaget patenterbarhet. Med enbart ett datorprogram avses själva instruktionsföljden i programmet oavsett form. Instruktionsföljden som sådan anses sakna teknisk karaktär och får rättsligt skydd genom upphovsrättslagen.

Med "datorimplementerade uppfinningar" menas ansökningar som avser datorer, nätverk eller andra programmerbara anordningar där en eller flera av funktionerna förverkligas med hjälp av ett datorprogram. En sådan ansökan kan t. ex. vara inriktad mot en metod för att hantera en dator, en dator anordnad för att utföra en metod eller ett datorprogram.

De grundläggande övervägandena avseende patenterbarheten när det gäller ansökningar angående datorimplementerade uppfinningar är desamma som för andra ansökningar. Precis som för andra patentsökta uppfinningar gäller för en datorimplementerad uppfinning att om den har teknisk karaktär undantas den inte patenterbarhet enligt 2 kap. 1 § PL.

För exempel på godtagbara patentkravskategorier, se RL B4:2.7.4.

RL B4:2.7.2 – Datorprogram

2025-01-01

Ett datorprogram är inte undantaget patenterbarhet om det åstadkommer tekniska effekter utöver den normala fysiska samverkan mellan program och dator, som ett datorprogram alltid genererar när det körs på en dator. En sådan ytterligare teknisk effekt som ger teknisk karaktär åt ett datorprogram kan t. ex. vara kontrollen av en industriell process eller behandlingen av exempelvis mätdata som representerar fysiska enheter. Ett annat exempel på en sådan ytterligare teknisk effekt kan vara om det patentsökta avser programstyrning av en dators interna arbetssätt och ger upphov till förändrad effektivitet, säkerhet eller överföringshastighet.

Patentkrav avseende ett datorprogram kan vara godtagbart under förutsättning att alla andra villkor i patentlagen är uppfyllda. Sådana patentkrav får inte heller innehålla programkod och ska dessutom definiera alla särdrag som är nödvändiga för den av datorprogrammet genererade processen.

För exempel på godtagbara patentkravskategorier, se RL B4:2.7.4.

RL B4:2.7.3 – Andra datorimplementerade uppfinningar

2025-01-01

Allt patentsökt som utnyttjar tekniska hjälpmedel, oavsett om de utgörs av en allmänt känd dator eller annan anordning, har teknisk karaktär och utgör en uppfinning i patentlagens mening. Ett patentkrav som inte uppvisar några tekniska särdrag överhuvudtaget ska avvisas med hänvisning till 2 kap. 1 § PL. Om ett patentkrav innehåller tekniska särdrag och därmed uppvisar teknisk karaktär ska handläggaren bedöma om det uppfyller

kraven på nyhet och uppfinningshöjd. Handläggaren ska ha i åtanke att endast särdrag som bidrar till uppfinningens tekniska karaktär, på egen hand eller i samverkan med andra särdrag, är relevanta för bedömningen av nyhet och uppfinningshöjd.

Om exempelvis ett patentkrav avser en affärsmetod som implementeras med hjälp av en känd dator skiljer sig det patentsökta från känd teknik (datorn) enbart genom affärsmetoden och datorimplementeringen av affärsmetoden. Affärsmetoden i sig bidrar inte till det patentsökta tekniska karaktär och är alltså inte relevant för bedömning av uppfinningshöjd. De enda tekniska aspekter som återstår av det patentsökta är implementeringen av affärsmetoden med hjälp av en dator. Enligt vedertagen praxis utgör en sådan datorimplementering endast en uppenbar implementering utgående från affärsmetodens specifikationer och är därför närliggande för en fackman inom området.

RL B4:2.7.4 – Exempel på godtagbara patentkravskategorier

2020-10-01

Nedan följer exempel på godtagbara patentkravskategorier för datorprogram och datorimplementerade uppfinningar.

1) Metod (krav 1)

- En datorimplementerad metod som innefattar stegen A, B, ...
- En metod utförd av en dator innefattande stegen A, B, ...

2) System, användarenhet/styrenhet, apparat (krav 2)

- En användarenhet innefattande medel för att utföra stegen i metoden enligt krav 1.
- En användarenhet innefattande medel för att utföra steg A, medel för att utföra steg B, ...
- En användarenhet innefattande en processor anpassad/konfigurerad att utföra stegen i metoden enligt krav 1.

3) Datorprogram, datorprodukt (krav 3)

- Ett datorprogram innefattande instruktioner, som vid laddning av en dator, får datorn att utföra stegen i metoden enligt krav 1.
- Ett datorprogram som innehåller programkod, som vid exekvering av en dator, får datorn att utföra stegen A, B, ...

4) Maskinläsbart medium/minne/datatransport (krav 4)

- Ett maskinläsbart medium innefattande instruktioner, som vid exekvering av en dator, får datorn att utföra stegen i metoden enligt krav 1.
- Ett maskinläsbart medium innefattande programkod, som vid laddning av en dator, får datorn att utföra stegen A, B, ...
- Ett maskinläsbart medium som har lagrat datorprogrammet enligt krav 3.
- En datatransport/databärare modulerad/anpassad/konfigurerad att överföra datorprogrammet enligt krav 3.

RL B4:2.8 – Presentation av information

En presentation av information definieras enbart av innehållet i informationen och är inte en uppfinning. Om presentationen av information ger nya tekniska effekter, är den en uppfinning. Exempel där sådana tekniska effekter kan förekomma är ett kommunikationssystem med en särskild kod för att representera tecken eller en LP-skiva med en viss form på spåren för att tillåta spelning i stereo.

B5 Patenterbarhetsvillkoren

1. Nyhet

RL B5:1.1 Bedömning av nyhet – Allmänt

2025-01-01

En uppfinning är ny om den inte kan utläsas direkt och entydigt ur ett mothåll som tillhör känd teknik (2 kap. 9 § PL). Vad som avses med känd teknik förklaras i 2 kap. 12-13 §§ PL, se även RL C1:4 samt B5:2.2. Kollision behandlas i RL C1:4.2.

Vid en bedömning av nyhet är det ointressant vilket problem som uppfinningen respektive mothållet löser. Det är heller inte relevant att fråga sig om någon oväntad effekt uppstår vid användningen av uppfinningen jämfört med mothållet.

Alla och endast de särdrag som bidrar till teknisk karaktär ska beaktas vid bedömning av nyhet. Utöver tekniska särdrag beaktas alltså även icke-tekniska särdrag som i samverkan med tekniska särdrag bidrar till teknisk karaktär. (Se även RL B4:2.1 - Allmänt om vad som inte är en uppfinning.)

Ett oklart ord/begrepp eller ett oklart uttryck kan inte användas för att särskilja uppfinningen från känd teknik. Ett skäl till detta är att kravet på tydlighet bland annat syftar till att klargöra på vilket sätt uppfinningen bidrar till känd teknik, se RL B5:1.6.

RL B5:1.2 Kombination av dokument

2024-01-01

Vid bedömning av nyhet är det inte tillåtet att kombinera innehållet i olika dokument. Det är heller inte tillåtet att kombinera avsnitt av beskrivningar som hör till olika utföringsformer, även om dessa är beskrivna i ett och samma dokument, såvida en sådan kombination inte särskilt nämns i det hänvisade dokumentet. Om ett dokument uttryckligen hänvisar till ett visst annat dokument för att åskådliggöra vissa detaljer, anses innehållet i detta dokument ingå i det första dokumentet.

RL B5:1.3 Generella och specifika särdrag

2024-01-01

Ett specificerat särdrag är nyhetshindrande mot ett mer generellt särdrag, som innefattar det specificerade särdraget. Ett dokument som visar en detalj tillverkad i koppar är nyhetshindrande mot samma detalj tillverkad av metall.

Däremot är ett generellt särdrag inte nyhetshindrande mot ett mer specificerat särdrag. Således är ett dokument som anger metall inte nyhetshindrande mot denna detalj tillverkad av koppar.

RL B5:1.4 Implicita särdrag

2024-01-01

Särdrag som inte uttryckligen beskrivs i ett dokument anses som kända om det är uppenbart för fackmannen att de måste ingå i det som visas i dokumentet. Dessa implicita särdrag måste framstå som nödvändiga. Fackmannen måste få sådan information från nyhetshindret i sin helhet att den patentsökta uppfinningen entydigt framgår. Tolkning av ett nyhetshinder görs utgående från fackmannens allmänna kunskap sådan den var vid tiden för ansökans inlämnande.

Begreppet implicita särdrag inkluderar dock inte tekniska ekvivalenter, även om dessa skulle vara uppenbara för fackmannen.

RL B5:1.5 Ekvivalenter

2024-01-01

Bedömning av tekniska ekvivalenter är inte en fråga om nyhet utan om uppfinningshöjd.

Teknisk ekvivalens utgör en skillnad. Tekniskt ekvivalenta medel är sådana som under beaktande av det problem som ska lösas ger samma resultat och därför kan ersätta varandra. Exempel på detta kan vara fästelement i form av nit eller skruv och dragaxel/dragrem.

RL B5:1.6 Oklara ord/begrepp eller uttryck

2025-01-01

Vid bedömning av nyhet kan man bortse från oklara ord/begrepp för vilka beskrivningen inte ger en entydig definition och oklara ord/begrepp vilka inte har en etablerad definition inom det aktuella teknikområdet. Det är dock viktigt att inte rutinmässigt bortse från det oklara ordet/begreppet.

Exempel (PBR:s mål nr 04-140): Kravet avser ett verktyg för spånavskiljande bearbetning. Enda skillnaden mellan kravet och mothållet är att en viss detalj sitter "nära" infästningsändan, vilket också är det centrala i uppfinningstanken. PBR resonerar så att det för det första är tveksamt om nyhet kan baseras endast på ett sådant oklart begrepp, och argumenterar sedan även för att det är troligt att motsvarande detalj i mothållet åtminstone sitter närmare infästningsändan än den andra änden, även om det inte framgår direkt. PBR kommer därmed fram till att nyhet saknas. PBR har alltså inte rutinmässigt bara bortsett från ett särdrag som är oklart, även om slutresultatet blev att det oklara begreppet inte ger nyhet.

Om det däremot finns en entydig definition av det oklara ordet/begreppet i beskrivningen kan denna definition användas vid bedömningen. Observera dock att patentkravet i sådana fall ska omformuleras så att den entydiga definitionen framgår av patentkravets ordalydelse, se RL B1:4.5.2.

Det som sagts ovan gäller inte bara enstaka oklara ord eller begrepp, utan även längre uttryck som är oklara. I sådana fall är det viktigt att inte rutinmässigt bortse från (hela) det oklara uttrycket, eftersom det ändå kan innehålla information som innebär en skillnad mot känd teknik.

Exempel: Kravet avser "Komposition innefattande komponent A, komponent B samt en polysackarid med låg molekylvikt.", vari särdraget "låg molekylvikt" anses vara oklart. Mothållet visar en komposition med komponenter A och B, men ingen polysackarid. Det skulle inte vara korrekt att bortse från hela särdraget "polysackarid med låg molekylvikt" eftersom det bara är särdraget "låg molekylvikt" som är oklart. Kravet har alltså nyhet jämfört med mothållet.

Om det däremot finns en entydig definition av det oklara uttrycket i beskrivningen kan denna definition användas vid bedömningen. Observera dock att patentkravet i sådana fall ska omformuleras så att den entydiga definitionen framgår av patentkravets ordalydelse, se RL B1:4.5.2.

RL B5:1.7 Nödvändiga särdrag saknas

2025-01-01

Självständiga patentkrav ska i enlighet med 12 § PB uttryckligen ange alla de särdrag som är nödvändiga för att ett avsett resultat ska uppnås. Speciellt måste de särdrag som skiljer uppfinningen från känd teknik anges.

Om kravet anses sakna nödvändiga särdrag ska en anmärkning med avseende på 4 kap. 4 § PL och 12 § PB göras och de särdrag som anses nödvändiga anges. Kravet bör dock bedömas utifrån dess nuvarande formulering, med bredast möjliga skyddsomfång (se även RL B1:4.5.3 - Nödvändiga särdrag).

RL B5:1.8 Urvalsuppfinningar – Intervall

2025-01-01

Ett patentsökt intervall saknar nyhet om ett specifikt utföringsexempel inom intervallet är tidigare känt.

Om det patentsökta intervallet är valt ur ett bredare intervall som finns angivet i känd teknik, utgör det patentsökta intervallet ett sub-intervall. Ett sub-intervall är nytt om båda följande kriterier är uppfyllda:

- I. Det valda sub-intervallet är smalt i förhållande till det kända intervallet.
- II. Det valda sub-intervallet ligger inte nära föredragna delar av det kända intervallet, där de föredragna delarna exempelvis har angivits som utföringsexempel.

Betydelsen av "smalt" och "nära" måste bestämmas från fall till fall.

För att ett sub-intervall ska kunna patenteras får det dessutom inte utgöra ett godtyckligt urval av det bredare intervallet angivet i känd teknik utan måste tillhandahålla en annan uppfinning, det vill säga vara ett ändamålsenligt urval. Om den tekniska effekt som uppkommer inom det valda sub-intervallet är densamma som inom det bredare intervallet så utgör sub-intervallet ett godtyckligt urval. Bedömning av om ett sub-intervall är ett godtyckligt urval eller inte är emellertid en fråga om uppfinningshöjd och inte om nyhet.

RL B5:1.9 Urvalsuppfinningar – listor

2024-01-01

Ett urval från en lista av specifikt angivna element ger normalt inte nyhet åt ett patentkrav. Om ett patentkrav utgör en kombination baserad på ett urval från två eller flera listor av tillräcklig längd föreligger normalt nyhet.

RL B5:1.10 "Product by process"

2024-01-01

För bedömning av nyhet hos en produkt som är definierad genom sättet att framställa produkten, se RL B1:4.5.7.

RL B5:1.11 Anordningskrav som anger visst ändamål

2024-01-01

Beträffande tolkning och bedömning av anordningskrav som anger visst ändamål, se RL B1:4.5.8.

RL B5:1.12 - Nyhet hos kemiska produkter

2024-01-01

En kemisk produkt (förening, komposition, legering etc.) anses vara känd om produkten är nämnd i ett tidigare dokument och informationen däri, liksom även allmän fackkunskap, skulle ha gjort det möjligt för fackmannen att framställa och isolera produkten eller, ifråga om naturprodukter, att enbart isolera produkten. Med uttrycket "nämnd" ska förstås en entydig definition av en produkt antingen genom (a) dess namn, (b) dess formel, (c) dess parametrar eller (d) såsom en produkt av ett förfarande. Exempelvis är i fall (d) det tidigare dokumentet nyhetshinder om detta anger utgångsmaterial i kombination med förfarandet på sådant sätt att utgångsmaterialets användning i förfarandet oundvikligen resulterar i den patentsökta produkten.

Uppgifter om fysikalisk-kemiska data, medicinska data eller andra verifierande data för produkten i det tidigare dokumentet erfordras inte för att detta ska vara nyhetshindrande. Det räcker med namnet, formeln etc. (enligt ovan) för produkten, under förutsättning att informationen i dokumentet såväl som allmän fackkunskap skulle ha gjort det möjligt för fackmannen att framställa och isolera produkten. Om sökande emellertid troliggör att det inte skulle ha varit möjligt för fackmannen att framställa och isolera produkten under nämnda villkor, så ska dokumentet inte längre anses vara nyhetshindrande.

Vid bedömning av om nyhetshinder föreligger är det alltså inte nödvändigt, att en produkt verkligen har framställts och isolerats; det är tillräckligt att den under vissa förutsättningar hade kunnat framställas och isoleras.

2. Uppfinningshöjd

RL B5:2.1 - Definition av uppfinningshöjd

2025-01-01

En uppfinning har uppfinningshöjd om den med hänsyn till känd teknik inte ligger nära till hands för en fackman (2 kap. 11 § PL). Uttrycket att något "ligger nära till hands" innebär att det ligger inom normal teknisk utveckling, dvs. något som enkelt och logiskt är en följd av känd teknik och endast involverar den skicklighet eller förmåga som kan förväntas av en fackman.

Nyhet och uppfinningshöjd är två olika villkor för patenterbarhet. Nyhetsvillkoret är uppfyllt om det finns en skillnad mellan uppfinningen och den kända tekniken. Frågan om huruvida det finns uppfinningshöjd uppstår endast om det finns nyhet. Nyhet kan konstateras objektivt medan uppfinningshöjd bedöms subjektivt.

RL B5:2.2 - Känd teknik

2025-01-01

Den kända teknik som avses då det gäller att bedöma uppfinningshöjd omfattar allt som blivit allmänt tillgängligt före patentansökans ingivningsdag, eller i förekommande fall prioritetdagen. Jämför 2 kap. 11-12 §§ PL och 6 kap. 1 § PL.

RL B5:2.3 - Fackmannen

2025-01-01

Den fackman som det hänvisas till är en person som känner till allt som blivit känt före patentansökans ingivningsdag inom teknikområdet (RL C1:4.1). Denne får anses ha tillgång till all information inom den kända tekniken, särskilt de dokument som framkommit vid granskningen av ansökan. Till fackmannens allmänna kunskap hör sådant som framgår av läroböcker och handböcker samt insikter som en fackman på det aktuella området har förvärvat genom sitt arbete. I vissa fall kan även referensverk i form av databaser ingå i fackmannens allmänna kunskap.

Fackmannen disponerar normala hjälpmedel och har förmåga att utföra rutinbetonat konstruktionsarbete och rutinbetonade försök. Fackmannen förväntas utföra experiment i syfte att klarlägga otydligheter på redan kända teknikområden men har ingen uppfinningsförmåga. Om problemet är av sådan art att dess lösning står att finna inom något annat teknikområde, är det fackmannen inom det området vars kunskap och förmåga man måste ta hänsyn till vid bedömningen av uppfinningshöjd. Om problemet kunde förväntas uppstå inom angränsande eller liknande teknikområden förmodas fackmannen också söka lösningen på problemet inom dessa områden. För att fackmannen däremot ska hitta lösningen inom teknikområden som inte tillhör det egna teknikområdet och inte heller tillhör angränsande teknikområden ska denne ledas till att finna lösningen där genom exempelvis en anvisning eller annat sätt för att det ska anses närliggande.

Det kan förekomma tillfällen då det är lämpligare att tänka sig fackmannen som en grupp personer, till exempel ett forskar- eller produktionsteam, än som en enda person. Exempel är vissa avancerade teknologier som datorer, telefonsystem och mycket specialiserade processer som framställning av integrerade kretsar eller komplexa kemiska substanser.

Kännetecknande för fackmannen är också att denne inte ifrågasätter etablerade uppfattningar.

RL B5:2.4 - Bedömning av uppfinningshöjd – allmänt

2025-01-01

Den patentsökta uppfinningen ska normalt bedömas i sin helhet. Om ett patentkrav anger en kombination av särdrag är det således generellt sett inte korrekt att påstå att det skulle vara närliggande att kombinera dessa därför att de enskilda särdragen var för sig är kända eller närliggande. Det enda undantaget från denna regel är de fall där det saknas funktionellt samband mellan särdragen, det vill säga där syftet endast är att sammanföra särdragen i ett krav.

Ett patentkrav ska alltid ange tekniska särdrag och inte enbart en idé. Vid bedömning av uppfinningshöjd är det dock viktigt att tänka på att fackmannen kan komma fram till en uppfinning på olika sätt. En uppfinning kan till exempel ha tillkommit på följande sätt:

a. Formuleringen av en idé eller ett problem som ska lösas (vilken lösning är uppenbar när väl problemet har formulerats).

Exempel: Problemet är att på natten visa en fordonsförare vägens sträckning genom att använda fordonets egna strålkastare. Så fort problemet har getts en sådan formulering kan dess lösning, anbringandet av reflekterande markeringar längs vägytan, förefalla enkel och närliggande.

b. Anvisandet av en lösning av ett känt problem.

Exempel: Problemet att permanent märka boskap såsom kor utan att orsaka smärta hos djuret eller skada huden har varit känt sedan människan började föda upp boskap. En lösning på problemet är frysmärkning som utgör användningen av upptäckten att huden kan depigmenteras permanent genom nedfrysning.

c. Förståelsen av orsaken till ett observerat fenomen (vars praktiska nytta då blir uppenbar).

Exempel: Man upptäcker att den angenäma doften av smör orsakas av mycket låga halter av vissa föreningar. När man har kommit till denna slutsats blir det tekniska utnyttjandet av dessa föreningar som tillsats i margarin genast uppenbar.

Många uppfinningar är naturligtvis baserade på en kombination av ovannämnda sätt. Exempelvis kan en uppnådd insikt och dess tekniska utnyttjande båda innefatta uppfinnaraktivitet.

RL B5:2.5 - Bedömning av uppfinningshöjd med problem/lösning-metoden

RL B5:2.5.1 - Allmänt om bedömning av uppfinningshöjd med hjälp av problem/lösning-metoden

2016-07-01

Vid bedömning av uppfinningshöjd ska problem/lösning-metoden användas. I föreläggandet (utlåtandet) motiveras avsaknad av uppfinningshöjd med problem/lösning-metoden för självständiga patentkrav samt osjälvständiga patentkrav som beskriver väsentliga särdrag av uppfinningen, såsom den uppfattats utifrån beskrivningen. Övriga osjälvständiga patentkrav kan behandlas summariskt. I undantagsfall kan det finnas andra sätt att motivera en bedömning av uppfinningshöjd.

RL B5:2.5.2 - Problem/lösning-metoden

2025-01-01

Problem/lösning-metoden används för att objektivt bedöma om den patentsökta uppfinningen har uppfinningshöjd eller inte.

Problem/lösning-metoden beskrivs i följande steg:

1. Fastställ den närmaste kända tekniken såsom den framstår efter genomförd granskning
2. Formulera det objektiva problemet
3. Avgör om den patentsökta uppfinningen har uppfinningshöjd eller inte

Kommentar till steg 1

I detta steg fastställs den närmaste kända tekniken såsom den framstår efter genomförd granskning.

Den närmaste kända tekniken är vad som kan utläsas ur ett enda dokument som hänför sig till uppfinningens teknikområde eller ett närliggande teknikområde. Det är inte tillåtet att kombinera avsnitt av beskrivningar som hör till olika utföringsformer, även om dessa är beskrivna i ett och samma dokument, såvida en sådan kombination inte särskilt nämns i dokumentet.

Den närmaste kända tekniken ska utgöra den för fackmannen mest logiska utgångspunkten (se RL B5:2.3 för en beskrivning av fackmannen). De problem eller de egenskaper som framgår av detta dokument bör vara samma som, eller åtminstone mycket lika, de som återfinns i ansökan.

Det dokument som är mest relevant för att bedöma nyhet anger inte nödvändigtvis den mest relevanta kända tekniken för att bedöma uppfinningshöjd. Det är inte i första hand det största antalet gemensamma särdrag som är avgörande vid bedömningen av om ett dokument är den mest logiska utgångspunkten för fackmannen.

Om det finns flera dokument som, vart och ett för sig, skulle kunna utgöra den närmaste kända tekniken, är det ofta lämpligt att pröva vart och ett av dem med hjälp av problem/lösning-metoden. I en sådan situation finns det inget behov av att diskutera vilket av dokumenten som utgör den närmaste kända tekniken: det räcker att visa att det patentsökta saknar uppfinningshöjd i förhållande till något av dokumenten.

Kommentar till steg 2

I detta steg, som består av tre delsteg, formuleras det objektiva problemet.

Steg 2a: Avgör vad som skiljer det som anges i patentkravet från den närmaste kända tekniken

När man bedömer uppfinningshöjd ska patentkravet bedömas i sin helhet (se RL B5:2.4). Därför ska man, när de särdrag som skiljer uppfinningen enligt patentkravet från den närmaste kända tekniken identifieras, ta upp samtliga skillnader även om inte alla kommer att kunna bidra till formuleringen av det objektiva problemet (se HovR-dom T9344-13).

Skillnaden mellan uppfinningen enligt patentkravet och den närmaste kända tekniken kan bestå av såväl strukturella som funktionella särdrag.

Steg 2b: Identifiera den tekniska effekt som uppnås med hjälp av skillnaden

Identifiera vilken teknisk effekt skillnaden har. Denna tekniska effekt måste kunna härledas ur ansökan, antingen direkt eller via fackmannens allmänna kunskaper. Sökanden kan även under handläggningens gång hänvisa till nya effekter (se steg 2c och RL B5:2.7.4). Om skillnaden mellan patentkravet och den närmaste kända tekniken inte medför någon effekt, utöver vad som redan uppnås med den närmaste kända tekniken, ska detta konstateras.

Steg 2c: Formulera det objektiva problemet, det vill säga det problem som löses av skillnaden mellan vad som anges i patentkravet och vad som framgår av den närmaste kända tekniken

Använd den tekniska effekt som uppnås med de särdrag som utgör skillnaden mellan uppfinningen enligt patentkravet och den närmaste kända tekniken som bas för att formulera det objektiva problemet. Ofta formuleras problemet som att tillhandahålla effekten som identifierats under "2b" ovan. Om skillnaden mellan patentkravet och den närmaste kända tekniken inte medför någon effekt, utöver vad som redan uppnås med den närmaste kända tekniken, får problemet formuleras som att hitta en alternativ metod/anordning/användning. Vid formulering av det objektiva problemet ska endast sådana effekter som har troliggjorts tas i beaktande.

Eftersom det objektiva problemet formuleras efter det att den tekniska effekten har identifierats kan det skilja sig från problemet som framkommer i patentansökan. Dvs. det kan vara nödvändigt att omformulera problemet som framkommer i patentansökan med hänsyn till den närmaste kända tekniken som har framkommit under ansökans handläggning, vilken sökanden inte hade kännedom om när patentansökan lämnades in. Varje effekt som tillhandahålls av uppfinningen kan användas för formulering av problemet, så länge nämnda effekt kan härledas från patentansökan (se BoA T 386/89). Det är också möjligt att omformulera problemet med hänsyn till nya effekter som sökanden hänvisar till under handläggningens gång, under förutsättning att dessa effekter är underförstådda eller åtminstone relaterade till det ursprungligen angivna problemet (se RL B5:2.7.4 och BoA T 184/82).

Om det finns skillnader mellan patentkravet och den närmaste kända tekniken som var för sig eller i grupp ger upphov till tekniska effekter som inte är funktionellt relaterade till varandra (saknar kombinationseffekt utöver förväntad summaeffekt), dvs. att skillnaderna löser olika tekniska problem, består det objektiva problemet av flera delproblem. När man resonerar kring delproblem är det viktigt att konstatera att det inte finns någon kombinationseffekt och att man därför kan bedöma varje delproblem för sig. Om skillnaderna ger upphov till en kombinationseffekt uppkommer inte frågan om delproblem eftersom fackmannen då ställs inför endast ett problem.

Det objektiva problemet får inte innehålla delar av lösningen enligt patentkravet eftersom det då kommer att framstå som närliggande för fackmannen att lösa det.

I det här sammanhanget ska ordet "problem" inte tolkas som en klurighet som stimulerar fackmannens fantasi. Det ska snarare tolkas som en uppgift fackmannen ställs inför.

Inom problem/lösning-metoden ska problemet vara ett tekniskt problem, med vilket menas att den uppgift som fackmannen ställs inför ska innebära att modifiera eller anpassa den närmaste kända tekniken för att uppnå den tekniska effekt som uppfinningen ger i förhållande till den närmaste kända tekniken. Därför gäller att särdrag vilka varken på egen hand eller i samverkan med övriga särdrag bidrar till det patentsökta tekniska karaktär genom att orsaka en teknisk effekt inte är relevanta vid bedömning av uppfinningshöjd (se BoA T 641/00 och PBR mål 04-329). En sådan situation kan till exempel uppstå om ett särdrag endast bidrar till lösningen av ett icke-tekniskt problem. Vid bedömning av patentkrav som innehåller både tekniska och icke-tekniska särdrag, se RL B5:2.5.3.

Kommentar till steg 3

I detta steg, som består av två delsteg, avgörs om den patentsökta uppfinningen utifrån den närmaste kända tekniken och det objektiva problemet uppfyller kravet på uppfinningshöjd eller inte.

Steg 3a: Om lösningen på det objektiva problemet finns i ett dokument eller i fackmannens allmänna kunskaper, avgör om kombinationen är närliggande för fackmannen

När det objektiva problemet är formulerat ställer man sig frågan om det, någonstans i den kända tekniken, finns en lösning på det. Lösningen, eller antydning om vad lösningen skulle vara, behöver inte finnas i den närmaste kända tekniken. Den kan lika gärna finnas i ett annat dokument eller i fackmannens allmänna kunskaper.

Här bör man också ställa sig frågan om det objektiva problemet är känt eller uppenbart för fackmannen. Vissa uppfinningar ligger i att identifiera ett problem och när problemet väl är känt så är lösningen uppenbar. Sådana uppfinningar kallas "problemuppfinningar" och de indikeras ofta av att skillnaden är ett funktionellt särdrag.

Om lösningen på problemet finns i ett annat dokument måste man avgöra om fackmannen skulle kombinera de två dokumenten och i de fall man anser att fackmannen skulle kombinera de två dokumenten förklara varför. Om båda dokumenten tillhör samma eller närliggande teknikområden räcker det med att konstatera just detta. Ju längre ifrån varandra dokumenten är, teknikmässigt, desto viktigare är det att kombinationen av dokumenten motiveras tydligt och utförligt. Se även RL B5:2.3 om fackmannen. På motsvarande sätt måste man motivera en kombination när lösningen till det objektiva problemet finns i fackmannens allmänna kunskaper eller i den närmaste kända tekniken, såsom när man kombinerar två utföringsformer som finns i samma dokument.

När det objektiva problemet består av flera delproblem, se steg 2c, ska dessa bedömas var för sig. Detta innebär att man kan kombinera olika dokument för de olika delproblemen, t. ex. D1 och D2 för ett första delproblem och D1 och D3 för ett andra delproblem.

Steg 3b: Beskriv hur fackmannen skulle gå till väga för att lösa det objektiva problemet med utgångspunkt ifrån den närmaste kända tekniken

I detta steg ska det avgöras om den patentsökta uppfinningen har uppfinningshöjd i förhållande till den närmaste kända tekniken. Detta bestäms genom att utreda om informationen i känd teknik skulle (det räcker inte med kunde) leda fackmannen till lösningen på problemet. Med utgångspunkt ifrån den närmaste kända tekniken ska man beskriva hur fackmannen skulle gå till väga för att lösa det objektiva problemet. Beskrivningen av fackmannens tillvägagångssätt ska vara sammanhängande och trovärdig. I annat fall kan det vara en indikation på att uppfinningen har uppfinningshöjd. Se även RL B5:2.6-2.7.

Att problemet som fackmannen ställs inför är att hitta en alternativ metod/anordning/användning betyder inte per automatik att uppfinningen saknar uppfinningshöjd. Det räcker därför inte att påstå att alternativet är uppenbart utan man måste förklara varför fackmannen skulle komma fram till uppfinningen.

I det fall det objektiva problemet består av flera delproblem, se steg 2c, räcker det om lösningen till ett av delproblemen bedöms ha uppfinningshöjd för att patentkravet i sin helhet ska bedömas ha uppfinningshöjd (se HovR-dom T9344-13 och BoA T 1054/05).

RL B5:2.5.3 - Problem/lösning-metoden då patentkraven innehåller både tekniska och icke-tekniska särdrag

2025-01-01

Allmänt om blandning av tekniska och icke-tekniska särdrag

Det är tillåtet att blanda tekniska och icke-tekniska särdrag i ett patentkrav. Icke-tekniska särdrag får till och med utgöra majoriteten av det patentsökta. Patentkrav med en blandning av tekniska och icke-tekniska särdrag är speciellt vanliga vid datorimplementerade uppfinningar, men förekommer inom de flesta teknikområden.

En nödvändig (men inte tillräcklig) förutsättning för att patent ska kunna beviljas är att patentkravet som helhet har teknisk karaktär. Observera att frågan om huruvida det patentsökta som helhet har teknisk karaktär ska särskiljas från frågorna om huruvida det är nytt, har uppfinningshöjd och är industriellt tillämpligt. Se RL B4:2.1 – Allmänt om vad som inte är en uppfinning.

Ett patentkrav har teknisk karaktär om patentkravet innehåller minst ett tekniskt särdrag. Om patentkravet som helhet saknar teknisk karaktär föreligger inte en uppfinning enligt 2 kap. 1 § PL. (Se PBR:s mål 04-329 och PMÖD:s mål PMÖÅ 3226-20, sidan 11.) Icke-tekniska särdrag kan i vissa fall, i samverkan med tekniska särdrag, bidra till teknisk karaktär.

Alla och endast de särdrag som bidrar till teknisk karaktär ska beaktas vid bedömning av nyhet och uppfinningshöjd. Utöver tekniska särdrag beaktas alltså även icke-tekniska särdrag som i uppfinningens tekniska sammanhang bidrar till teknisk karaktär.

Ett exempel på ett icke-tekniskt särdrag som bidrar till uppfinningens tekniska karaktär är en krypteringsmetod (dvs. en matematisk metod) som bidrar tekniskt i form av säkert utbyte av elektroniska meddelanden. (Se BoA T1326/06.) Ett annat exempel är en grafisk layout på en datorskärm (dvs. presentation av information) som orsakar en *fysisk* effekt på datoranvändaren (t. ex. förhöjd uppmärksamhet) där den fysiska effekten leder till ett beteende hos datoranvändaren som minskar användandet av datorns systemresurser. En fysisk effekt av grafisk presentation på en människa anses alltså bidra tekniskt, till skillnad från kognitiva effekter. En kognitiv effekt av grafisk presentation kan vara att en datoranvändare mentalt processar informationen och tar ett medvetet beslut baserat på densamma. (Se t. ex. BoA T0928/03 och T1741/08.)

Anpassad problem/lösning-metod

För att säkerställa att alla särdrag som bidrar till uppfinningens tekniska karaktär beaktas så bedömer PRV uppfinningshöjd för patentkrav som innehåller både tekniska och icke-tekniska särdrag enligt en särskild metodik.

1. Fastställ den närmaste kända tekniken med utgångspunkt från de särdrag i patentkravet som bidrar till uppfinningens tekniska karaktär.

2. Formulera det objektiva problemet:

a) Fastställ skillnaderna mellan patentkravet som helhet och den närmaste kända tekniken, baserat på de särdrag som bidrar till uppfinningens tekniska karaktär.

(Om det inte finns några skillnader alls så saknar patentkravet nyhet.)

b) Identifiera den/de tekniska effekten(erna) av skillnaderna.

Skillnader som inte ger någon teknisk effekt kan inte bidra till uppfinningshöjd.

Notera:

Att ett icke-tekniskt särdrag hos patentkravet bidrar till teknisk karaktär och därför beaktas vid bedömning av uppfinningshöjd, behöver inte automatiskt innebära att *skillnaden*, som ett sådant särdrag bidrar med över den närmaste kända tekniken, ger en teknisk effekt.

Ett exempel på ett sådant fall är en cirkelformad markör i ett dataspel som indikerar vilken figur i spelet som är "aktiv". Markören är icke-teknisk (presentation av information) men bidrar till den tekniska karaktären genom att ge en fysisk effekt på användaren (ökad uppmärksamhet). Markören bedöms därför vara ett icke-tekniskt särdrag som bidrar till teknisk karaktär och beaktas vid bedömning av nyhet och uppfinningshöjd. Den närmaste kända tekniken visar en triangelformad markör som indikerar vilken figur som är "aktiv". Det finns alltså en skillnad avseende ett icke-tekniskt särdrag som bidrar till teknisk karaktär och patentkravet har därför nyhet. Det bedöms dock inte spela någon roll för den fysiska effekten (uppmärksamheten) hos användaren om markören är cirkelformad eller triangelformad. *Skillnaden i form* mellan markörerna ger alltså inte någon teknisk effekt. Man kan därmed konstatera att särdraget *cirkelformad markör* inte kan bidra till uppfinningshöjd.

I exemplet skiljde sig även markörernas *storlek* åt. Man konstaterade att storleken på markören spelade roll för den fysiska effekten (uppmärksamheten). Man konstaterar alltså att särdraget *stor markör* skulle kunna bidra till uppfinningshöjd. Därför gick man beträffande *skillnaden i storlek* vidare i uppfinningshöjdsresonemang enligt steg 2c) och 3) nedan. (Se BoA T0928/03.)

c) Formulera det objektiva problemet utifrån den/de tekniska effekten(erna) av skillnaderna.

Notera:

Särdrag som i steg 2b) bedömts inte kunna bidra till uppfinningshöjd (t. ex. särdraget *cirkelformad markör* i exemplet ovan) samt icke-tekniska effekter som uppfinningen åstadkommer, får användas vid formuleringen av det objektiva problemet, särskilt uttryckta i form av villkor som ska uppfyllas. Det är alltså tillåtet att inkludera särdrag från lösningen i det objektiva problemet, så länge som dessa särdrag inte bidrar till den tekniska effekten. Om patentkravet innehåller en datorimplementering av ett antal icke-tekniska särdrag vilka inte bidrar till teknisk effekt så kan alltså det objektiva problemet formuleras som datorimplementering av dessa särdrag. Oftast blir slutsatsen att sådan datorimplementering är närliggande för fackmannen. (Se t. ex. T0641/00 och T0154/04.)

3. Avgör huruvida det patentsökta har uppfinningshöjd eller inte, dvs. avgör huruvida patentkravets tekniska lösning på det objektiva problemet är närliggande för fackmannen eller inte.

RL B5:2.6 - Exempel på bedömningar

2022-10-01

Nedan visas exempel där uppfinningar anses ha uppfinningshöjd samt exempel där uppfinningar anses vara närliggande. Det ska betonas att dessa exempel endast är en vägledning. Man ska undvika att försöka passa in det ärende som handläggs på något av dessa exempel om det inte är helt tillämpligt.

a. Uppfinningen har uppfinningshöjd

Uppfinningen innebär att en känd metod eller ett känt medel används på ett annorlunda sätt som medför en ny och oväntad effekt.

Uppfinningen innebär en ny användning av ett känt medel eller material som medför övervinnande av sådana tekniska svårigheter som inte löses genom rutinartat tekniskt arbete.

Uppfinningen innebär en kombination där de kombinerade delarna samverkar med varandra på ett sådant sätt att ett nytt resultat uppnås. Det är ointressant huruvida de ingående delarna var för sig är helt eller delvis kända.

Uppfinningen omfattar speciella val i en process med särskilda operativa förhållanden (till exempel temperatur och tryck) inom ett känt intervall, vilka val framkallar oväntade effekter vid processen eller oväntade egenskaper hos den färdiga produkten.

Uppfinningen består i val av särskilda kemiska komponenter eller kompositioner (inklusive legeringar) från ett brett fält, vilka komponenter eller kompositioner har oväntade fördelar ("urvalsuppfining").

Uppfinningen innebär övervinnande av generellt accepterade tekniska fördomar.

b. Uppfinningen saknar uppfinningshöjd

Uppfinningen framgår till stor del av ett tidigare dokument och åtminstone en av de möjliga vägar som leder till uppfinningen är för fackmannen naturlig och inses med lätthet.

Uppfinningen skiljer sig från känd teknik endast genom användandet av välkända likvärdiga medel (mekaniska, elektriska eller kemiska).

Uppfinningen består endast av en ny användning av ett välkänt material, där man utnyttjar materialets kända egenskaper.

Uppfinningen består i att i en känd anordning ersätta ett material mot ett nyligen utvecklat material, vars egenskaper är uppenbart lämpliga för detta ändamål ("likartat utbyte").

Uppfinningen består endast i användandet av känd teknik i ett nästan likartat förhållande ("likartad användning").

Uppfinningen består endast av hopsättning av kända delar eller metoder som verkar på sitt normala sätt och endast ger förväntad summaeffekt (ingen kombinationseffekt utöver förväntad summaeffekt).

Uppfinningen består endast i ett godtyckligt val bland ett antal liknande tänkbara alternativ.

Uppfinningen ligger i valet av speciella dimensioner, temperaturintervall eller andra parametrar från en begränsad mängd och det är klart att dessa parametrar kunde nås genom rutinförsök eller genom tillämpning av normala beräkningsprocedurer.

Uppfinningen kan uppnås genom en extrapolering på ett enkelt sätt från känd teknik.

RL B5:2.7 - Ytterligare aspekter på uppfinningshöjd

RL B5:2.7.1 – Efterhandskonstruktion

Man måste ha klart för sig att det som vid en första anblick verkar vara närliggande för en fackman i själva verket kan ha uppfinningshöjd. När en idé har formulerats kan det ofta visas teoretiskt hur man kommit fram till den genom en serie skenbart enkla steg med utgångspunkt från något förut känt. Man måste vara på sin vakt mot sådana **efterhandskonstruktioner**.

RL B5:2.7.2 - Bidrag till tekniken

2025-01-01

Det är viktigt att komma ihåg att när man väljer ut relevanta dokument under granskningen, så gör man det mot bakgrund av den kunskap man redan har om de element som ingår i uppfinningen. Man måste alltid först göra klart för sig vad som utgör fackmannens övergripande kunskap om känd teknik före uppfinningens tillkomst. Därefter ska man försöka göra en så realistisk bedömning som möjligt av uppfinningens bidrag till tekniken och av andra relevanta omständigheter. I bedömningen ska allt tas med som är känt beträffande uppfinningens bakgrund. De fakta och de argument som sökanden lagt fram ska beaktas objektivt.

RL B5:2.7.3 - Ett länge känt behov

2025-01-01

Om en uppfinning uppges ha en betydande teknisk fördel och denna kan hänföras till ett eller flera särdrag i kravet bör man vara försiktig med att vidhålla att uppfinningen saknar uppfinningshöjd. Detta gäller särskilt om uppfinningen medför en teknisk fördel som är ny och oväntad. Samma sak gäller när uppfinningen löser ett tekniskt problem som fackmän på området har försökt lösa under lång tid eller om den på annat sätt uppfyller ett länge känt behov. Enbart kommersiell framgång kan inte anses indikera uppfinningshöjd, men föreligger tveklös kommersiell framgång tillsammans med ett länge känt behov är detta relevanta omständigheter vid bedömningen. En förutsättning är dock att man är övertygad om att framgången beror på uppfinningens tekniska särdrag och inte av andra skäl, till exempel försäljningsteknik eller annonsering.

RL B5:2.7.4 - Nya effekter

De relevanta fakta och argument som ska övervägas för att fastställa uppfinningshöjd hämtas antingen från de ursprungligen ingivna handlingarna eller från det som sökanden har anfört under handläggningens gång. Man måste emellertid vara försiktig när sökanden under handläggningens gång hänvisar till nya effekter för stöd av uppfinningshöjden. Sådana nya effekter kan bara beaktas om de är underförstådda av eller åtminstone relaterade till de först uppställda problemen i den ursprungligen ingivna ansökningen.

RL B5:2.8 - Bedömning av övriga patentkrav

Om ett självständigt krav är nytt och har uppfinningshöjd har även osjälvständiga krav, som hänvisar till detta, nyhet och uppfinningshöjd då det osjälvständiga kravet omfattar alla särdrag i det självständiga kravet.

Vidare gäller att om ett krav avseende en produkt är nytt och har uppfinningshöjd så har även självständiga krav som avser framställning av produkten eller användning av produkten nyhet och uppfinningshöjd. Analogiförfaranden är patenterbara så länge som de leder till en produkt som har uppfinningshöjd.

3. Industriell tillämpbarhet

RL B5:3.1 Allmänt om industriell tillämpbarhet

2025-01-01

Enligt 2 kap. 8 § PL måste en uppfinning, för att vara patenterbar, vara industriellt tillämpbar. En uppfinning är industriellt tillämpbar om den kan tillverkas eller användas inom något slag av industri (2 kap. 15 § PL). Detta omfattar utöver industri i traditionell mening också annan verksamhet, såsom exempelvis transportväsende, jordbruk, jakt, offentlig förvaltning och sjukvård.

Ansökan ska ange hur uppfinningen är industriellt tillämpbar, om inte detta följer av uppfinningens art (4 kap. 2 § PL).

PRV gör ingen bedömning av den industriella tillämpbarheten i patentkrav gällande sådant som enligt 2 kap. 1 § PL inte anses vara en uppfinning. Innehållet i ett sådant patentkrav är inte patenterbart, oavsett om det skulle gå att tillämpa i en industri eller inte. Ett system för att kontrollera ett lager i en fabrik går ju till exempel att tillämpa i en industri, men systemet i sig måste ha teknisk karaktär för att kunna vara en uppfinning, annars ses det enbart som en regel för intellektuell verksamhet.

Uppfinningar som används i verksamhet som inte med bästa vilja kan tolkas som industriell, till exempel religiösa akter, utgör fall när bristande industriell tillämpbarhet kan anföras som hinder mot patenterbarhet. Produkter avsedda för icke-industriella ändamål, men som kan tillverkas industriellt, kan däremot vara patenterbara.

Ett ytterligare fall är sådana ansökningsföremål som påstås fungera på ett sätt som strider mot naturlagarna, t. ex. en evighetsmaskin. En sådan bedöms sakna industriell tillämpbarhet om patentkravet anger det avsedda syftet eller funktionen att den ska avge mer energi än den tillförs. Däremot kan en apparat anses vara industriellt tillämpbar om patentkravet bara beskriver apparatens konstruktion, utan att på något sätt ange att det är en evighetsmaskin, även om det framgår av beskrivningen att det är fråga om en sådan maskin. I detta fall ska ansökan inte anses uppfylla 4 kap. 6 § PL, eftersom ansökan inte är så tydlig och fullständig att en fackman med

ledning av den skulle kunna bygga en maskin som avger mer energi än den tillförs. Om PRV ifrågasätter att den avsedda tekniska effekten i en ansökan kan uppnås, kan sökanden föreläggas att inkomma med modell, prov eller dylikt eller att låta utföra undersökning eller försök, för att styrka detta.

RL B5:3.2 Biotekniska uppfinningar och frågan om industriell tillämpbarhet

2025-01-01

En uppfinning måste vara så tekniskt underbyggd och konkret att en fackman förstår hur den kan komma till praktiskt utnyttjande inom industri.

En uppfinning baserad på produkter från naturen ska anses vara industriellt tillämpbar om dess praktiska utnyttjande anges och har gjorts trolig, företrädesvis genom experiment. Det faktum att en produkt, t. ex. ett protein eller en gensekvens, kan framställas är i sig inte tillräckligt för att uppfylla kravet på industriell tillämpbarhet.

För att en gensekvens eller en delsekvens av en gen ska vara patenterbar måste ansökan ange hur den kan tillämpas industriellt (se 4 kap. 2 § PL). Till exempel, om en gensekvens eller del av en gensekvens ska användas för att tillverka ett protein måste beskrivningen ange vilket protein som ska tillverkas och vilken funktion proteinet ska utöva.

B6 Enhetlighet

1. Allmänt om enhetlighet

RL B6:1.1 Syftet med enhetlighet

2025-01-01

Det primära syftet med kravet på en patentansökans enhetlighet är att i tillämpliga fall begränsa handläggningsinsatsen till vad som kan anses rimligt ur ett ekonomiskt perspektiv samt att begränsa ansökans omfattning i syfte att skapa tydliga och koncisa ansökningar.

Vid bedömning av ansökans enhetlighet ska man tänka på att denna bedömning blir rimlig, det gäller att varken vara för restriktiv eller för generös. Sökanden ska alltid underrättas om skälen för hävdad oenhetlighet.

Ytterligare ett skäl för en rimlig och balanserad bedömning av ansökans enhetlighet ligger i att oenhetlighet inte är grund för ogiltighetstalan och således inte har någon inverkan på ett patent i en nationell överprövning.

Beträffande PRV:s handläggning av PCT-ansökningar med avseende på enhetlighet hänvisas till RL E1:2.

RL B6:1.2 Lagstiftning

2025-01-01

Kravet på enhetlighet finns uttryckt i 4 kap. 11 § PL, där det anges att om det i en och samma ansökan söks patent på två eller flera uppfinningar som är oberoende av varandra får patent endast meddelas en av uppfinningarna. Vidare anges i 4 kap. 19 § PL att PRV i dessa fall ska granska den i patentkraven först angivna uppfinningen.

En ansökan kan alltså innehålla flera uppfinningar, så länge som de olika uppfinningarna bygger på en gemensam uppfinningsidé som med hänsyn till känd teknik inte ligger nära till hands för en fackman.

En definition av vad som menas med "oberoende uppfinningar" finns i 2 kap. 7 § PF. Av denna paragraf framgår att flera uppfinningar får upptas i samma ansökan endast om det finns ett tekniskt samband mellan dem genom att ett eller flera likadana eller motsvarande tekniska särdrag är gemensamma för dessa uppfinningar. Dessa tekniska särdrag ska med hänsyn till känd teknik inte ligga nära till hands för en fackman.

Frågan om flera uppfinningar i en ansökan är beroende av varandra avgörs utan hänsyn till om de är angivna i separata patentkrav eller som alternativ i ett patentkrav.

Gällande fullföljda internationella ansökningar, se RL B:6.4.2.

2. Praktisk hantering av enhetlighet

RL B6:2.1 Analys av enhetlighet

2025-01-01

En bedömning av ansökans enhetlighet görs genom en analys av de olika självständiga patentkraven utifrån det som anges i beskrivningen samt utifrån känd teknik. Ansökan är enhetlig om alla de patentsökta uppfinningarna bygger på en gemensam uppfinningsidé som med hänsyn till känd teknik inte ligger nära till hands för en fackman. En gemensam uppfinningsidé föreligger om de patentsökta uppfinningarna har ett eller flera likadana eller motsvarande tekniska särdrag som med hänsyn till känd teknik inte ligger nära till hands för en fackman, även kallade speciella tekniska särdrag. (2 kap. 7 § PF)

De tekniska särdragen kan inte alltid jämföras med de tekniska särdrag som explicit anges i ett patentkrav eller en särskild kombination av patentkrav. I vissa fall kan ett tekniskt särdrag vara kopplat till en egenskap eller en specifik teknisk effekt som inte omnämns i kraven. Därför måste en jämförelse av särdragen i kraven ta hänsyn till innehållet i beskrivningen, så att egenskaper/effekter kopplade till särdragen kan fastställas. Bara efter en sådan jämförelse kan det avgöras om det finns likadana eller motsvarande särdrag.

För att kunna bedöma enhetligheten måste de problem som är grunden för de olika patentsökta uppfinningarna bestämmas i ljuset av tidigare känd teknik. De lösningar på problemen som anges i de olika uppfinningarna analyseras med avseende på de skillnader som finns i förhållande till känd teknik och de principer som lösningen bygger på.

Efter en analys av ansökan enligt ovan, genomförs granskning av den i patentkraven först angivna uppfinningen (4 kap. 19 § PL).

RL B6:2.2 Bedömning av enhetlighet

RL B6:2.2.1 Om oenhetlighet konstateras

Om analysen enligt ovan leder till bedömningen att oenhetlighet föreligger, måste de olika uppfinningarna identifieras och en motivering till den gjorda bedömningen anges.

Oenhetlighet kan således konstateras eller misstänkas redan före granskningen. Oenhetlighet kan även konstateras efter genomförd granskning.

RL B6:2.2.2 Bristande enhetlighet före granskning (a priori)

2025-01-01

Redan innan granskningen påbörjas kan man ibland avgöra eller förmoda att olika självständiga patentkrav inte löser samma problem och inte innehåller något gemensamt tekniskt särdrag utöver känd teknik. Endast den uppfinningen som anges först i patentkraven ska då granskas och en motivering till bedömningen om bristande enhetlighet ska skrivas.

a. Uppenbar oenhetlighet

Ansökans olika självständiga patentkrav kan ibland helt sakna någon teknisk relation med varandra. Det är därmed helt uppenbart att det inte existerar något gemensamt speciellt tekniskt särdrag mellan de självständiga kraven. Något bakgrundsdocument behöver därmed inte diskuteras vid motiveringen till bedömningen. Denna uppenbara typ av oenhetlighet är dock mycket sällsynt.

b. Motiverad oenhetlighet

Vanligast är att ansökans olika självständiga patentkrav har någon form av teknisk relation med varandra men saknar ett gemensamt särdrag utöver känd teknik. Denna bedömning grundar sig oftast på välkända tekniska bakgrundsfakta men får ändå anses behöva stödjas av en litteraturhänvisning när man skriver motiveringen. Det kan vara osäkert vilka bakgrundsfakta som kan bedömas vara välkända inom ett visst teknikområde, varför man alltid bör försöka hänvisa till något bakgrundsdocument eller teknisk handbok som stöd för bedömningen om välkända tekniska bakgrundsfakta, även om de förefaller triviala.

RL B6:2.2.3 Bristande enhetlighet efter granskning (a posteriori)

2025-01-01

Efter genomförd granskning kan det ibland konstateras att det med hänsyn till det erhållna granskningsresultatet finns olika tekniska lösningar som söks skyddade. Om det vid granskning framkommer dokument som förtar nyhet eller uppfinningshöjd hos det som är gemensamt för uppfinningarna ska i normalfallet följande bedömningar göras, för speciella fall se RL B6:3:

a. Vid flera självständiga patentkrav

Om det efter granskningen visar sig att det som utgör gemensamma tekniska särdrag för de självständiga patentkraven inte anger något utöver känd teknik, dvs. att särdragen saknar nyhet eller uppfinningshöjd, kan oenhetlighet konstateras. Ansökan faller då isär i oberoende uppfinningar, grundade på olika självständiga patentkrav.

b. Vid ett självständigt patentkrav med flera osjälvständiga patentkrav

En patentkravsuppsättning innefattande ett självständigt patentkrav med flera osjälvständiga patentkrav direkt anslutna till det självständiga patentkravet kan visa sig bli oenhetlig efter granskning. I det fall det självständiga patentkravet saknar nyhet eller uppfinningshöjd, måste det utredas om det finns något likadant eller motsvarande tekniskt särdrag utöver känd teknik som förenar de osjälvständiga patentkraven. Om sådant särdrag saknas för de osjälvständiga patentkraven är ansökan oenhetlig, åtminstone i formellt avseende. En bedömning måste göras huruvida de osjälvständiga kraven tillför något som skulle kunna vara patenterbart, och om det krävs extra granskningsinsatser. I de fall där de osjälvständiga kraven är anslutna till det självständiga kravet enligt principen "enligt något av föregående krav" granskas de osjälvständiga kraven i en rak beroende kedja. Inga granskningar för övriga beroendekedjor görs.

3. Speciella fall

RL B6:3.1 Alternativ i ett och samma krav

Oenhetlighet kan uppstå i ett och samma patentkrav som omfattar flera alternativ. Alternativ anses enhetliga om de har en likartad beskaffenhet och är utbytbara mot varandra för att uppnå samma tekniska effekt.

Då det gäller s.k. "Markush"-krav så räcker det inte att alla de kemiska föreningar som innefattas av ett Markush-krav har en gemensam egenskap eller aktivitet, dvs. att de är lämpliga för att lösa ett och samma tekniska problem, för att kraven ska anses vara enhetliga. De måste dessutom ha ett signifikant, gemensamt strukturelement.

Det finns inget krav på att det signifikanta, gemensamma strukturelementet är nytt i sig. Snarare innebär detta att det i relation till den gemensamma egenskapen måste finnas en allmän del av den kemiska strukturen som skiljer de patentsökta föreningarna från kända föreningar med samma egenskaper.

Om, å andra sidan, strukturen av åtminstone en av föreningarna som innefattas av ett Markush-krav är känd tillsammans med den egenskap eller den tekniska effekt som avses, så kan detta vara en indikation på att övriga kvarvarande föreningar är oenhetliga.

RL B6:3.2 Flera självständiga krav av samma kategori

2025-01-01

Flera självständiga krav av samma kategori inriktade på till synes helt olika uppfinningar är enhetliga om det finns ett tekniskt samband mellan uppfinningarna i form av motsvarande tekniska särdrag utöver känd teknik, t. ex. särdrag som samverkar med eller kompletterar varandra. Exempel på detta är krav på sändare-mottagare, glödlampa-glödtråd, lås-nyckel.

Se även RL B1:4.4.7 angående antal självständiga krav per kategori.

RL B6:3.3 Flera självständiga krav av olika kategorier

2025-01-01

I en och samma ansökan kan patentkrav av olika kategorier ingå utan att det av det skälet föreligger oenhetlighet, i synnerhet enligt följande kombinationer:

a. utöver självständigt krav som avser en produkt, självständigt krav som avser ett för framställning av denna produkt särskilt utformat förfarande och självständigt krav som avser en användning av denna produkt;

b. utöver självständigt krav som avser ett förfarande, självständigt krav som avser ett för genomförande av detta förfarande särskilt utformat medel;

c. utöver självständigt krav som avser en produkt, självständigt krav som avser ett förfarande särskilt utformat för framställning av denna produkt och självständigt krav som avser ett för genomförande av förfarandet särskilt utformat medel.

Ett förfarande är särskilt utformat för framställning av en produkt om de särskilda särdragen för förfarandet återspeglas i likadana eller motsvarande gemensamma tekniska särdrag utöver känd teknik hos produkten.

Ett medel är särskilt utformat för genomförande av ett förfarande om de särskilda särdragen för medlet återspeglas i likadana eller motsvarande gemensamma tekniska särdrag utöver känd teknik hos förfarandet.

Det är väsentligt att en gemensam uppfinningsidé binder samman kraven i de olika kategorierna. Närvaron av uttryck som "särskilt anpassad för" eller "särskilt utformad för" innebär inte nödvändigtvis att en gemensam uppfinningsidé föreligger.

Vid en anordning som är särskilt utformad för genomförande av ett förfarande ska således det särskilda, dvs. bidraget utöver känd teknik, framgå genom särdrag om anordningens konstruktiva utformning. På motsvarande sätt ska det särskilda hos en produkt ha motsvarighet hos förfarandet för framställning av produkten, för att produkten och förfarandet ska betraktas som enhetliga.

Andra kombinationer än de ovan nämnda kan tillåtas.

RL B6:3.4 Kemiska mellan- och slutprodukter

2025-01-01

Benämningen "mellanprodukt" avser mellanprodukter eller föreningar som används som utgångsmaterial. Sådana mellanprodukter kan användas för att framställa slutprodukter och då genom en fysisk eller kemisk förändring, varpå mellanprodukten förlorar sin identitet.

Vad som anges i RL B6:2 om enhetlighet generellt, gäller även mellan- och slutprodukter. Vid bedömningen av enhetlighet för mellan- och slutprodukter gäller särskilt:

- Enhetlighet föreligger då båda följande villkor är uppfyllda:
 1. mellan- och slutprodukt innehåller samma väsentliga strukturella del, dvs. den grundläggande kemiska strukturen hos mellan- och slutprodukt är densamma, eller de kemiska strukturerna har ett tekniskt nära samband på så sätt att mellanprodukten infogar en väsentlig strukturell del i slutprodukten, och
 2. mellan- och slutprodukten har ett tekniskt nära samband i det att slutprodukten framställs direkt från mellanprodukten eller via ett fåtal mellanprodukter som alla innehåller samma väsentliga strukturella del.
- Enhetlighet kan också föreligga mellan mellanprodukt och slutprodukter där strukturen inte är känd, till exempel mellan en mellanprodukt med känd struktur och en slutprodukt med okänd struktur eller mellan en mellanprodukt med okänd struktur och en slutprodukt med känd struktur. I sådana fall måste det finnas tillräckliga bevis som leder till slutsatsen att mellanprodukten och slutprodukten är tekniskt närbesläktade, som till exempel när mellanprodukten innehåller samma väsentliga strukturelement som slutprodukten eller infogar en sådan i slutprodukten.
- Det är möjligt att i en ansökan tillåta olika mellanprodukter, använda i olika processer, för framställning av slutprodukten, förutsatt att de har samma väsentliga strukturella del.
- Mellan- och slutprodukterna får inte separeras i den process som leder från den ena till den andra av en mellanprodukt, som i sig inte är ny.
- Om det i samma ansökan söks skydd för olika mellanprodukter för olika strukturella delar av slutprodukten anses inte enhetlighet föreligga mellan mellanprodukterna.
- Om mellan- och slutprodukterna är familjer av föreningar måste varje mellanprodukt motsvaras av en förening som återfinns i familjen av slutprodukten.

Så länge enhetlighet kan anses föreligga genom tillämpning av kriterierna ovan och mellanprodukterna (oavsett deras förmåga att producera slutprodukter) dessutom besitter/innehar andra effekter eller aktiviteter, ska detta inte påverka beslutet om enhetlighet.

Se även RL B1:4.4.7 angående antal självständiga krav per kategori.

RL B6:3.5 Självständiga och osjälvständiga krav

2025-01-01

Oenhetlighet uppstår inte mellan ett osjälvständigt krav och ett självständigt krav så länge det självständiga kravet i sig är enhetligt och med hänsyn till känd teknik inte ligger nära till hands för en fackman.

I det fall det självständiga patentkravet saknar nyhet eller uppfinningshöjd, måste det utredas om oenhetlighet uppstår mellan osjälvständiga patentkrav som är anslutna till det självständiga patentkravet (se RL B6:2.2.3).

Vidare är inte innehållet i ett osjälvständigt patentkrav som är anslutet till flera självständiga patentkrav del av det gemensamma hos dessa självständiga patentkrav.

RL B6:4. Praktisk hantering beroende på typ av ärenden

RL B6:4.1 Nationella ansökningar

RL B6:4.1.1 Praktisk hantering av oenhetlighet i nationella ansökningar

2025-01-01

I en nationell ansökan får patent inte meddelas på två eller flera uppfinningar som är oberoende av varandra (se 4 kap. 11 § PL). Vid anmärkning om oenhetlighet i nationell ansökan ges sökanden möjlighet att antingen:

- avlägsna den oenhetliga uppfinningen/de oenhetliga uppfinningarna ur ansökan (eventuellt göra en avdelad ansökan, jfr 4 kap. 12-13 §§ PL och RL B8), eller
- formulera om patentkraven så att de anger enhetliga uppfinningar (exempelvis i ansökningar där de osjälvständiga kraven är oenhetliga på grund av att det/de självständiga kravet/kraven saknar nyhet eller uppfinningshöjd).

Endast den i patentkraven först angivna uppfinningen granskas (4 kap. 19 § första stycket PL). Sökanden ska dock ges möjlighet att mot en avgift få övriga uppfinningar granskade, se RL B6:4.1.2.

Efter granskning kan patentkrav inte ändras så att de anger en uppfinning som är oberoende av en uppfinning enligt tidigare granskade patentkrav (2 kap. 20 § andra stycket PF).

Vid den fortsatta handläggningen hos PRV ska ansökans patentkrav endast innehålla en uppfinning. Om sökanden vill att övriga uppfinningar ska bli föremål för patent måste dessa avdelas till nya patentansökningar, oavsett om dessa granskats eller inte (4 kap. 11-12 §§ PL).

Om en eller flera uppfinningar i en ansökan har avlägsnats från patentkraven till följd av bristande enhetlighet anses sökanden slutgiltigt ha avstått från dessa vid den fortsatta handläggningen av ansökan (42 § PB).

Om den nationella ansökan åtföljs av en begäran om ITS-granskning, och det bedöms att patentkraven anger oenhetliga uppfinningar och granskningen av dessa medför extra arbete, ska tilläggsavgifter begäras för de oenhetliga uppfinningarna på samma sätt som i en PCT-ansökan (se RL E1:2).

RL B6:4.1.2 Extra granskningar i nationella ansökningar

2025-01-01

Om PRV finner att ansökan innehåller flera av varandra oberoende uppfinningar, kan sökanden få de övriga uppfinningarna granskade mot en avgift (4 kap. 19 § PL). Sökanden får då efter den extra granskningen en ny svensk sökrapport som omfattar alla uppfinningar som granskats. Denna sökrapport upprättas senast två

månader efter att avgiften betalats. I det fall ansökan innehåller fler än två uppfinningar, kan sökanden själv välja vilken/vilka av uppfinningarna denne vill ha granskade utöver den i patentkraven först angivna uppfinningen.

Extra granskning kan endast erbjudas i samband med det första tekniska föreläggandet i ett ärende och fristen för betalning av extra granskningsavgifter är samma som för svar på det första tekniska föreläggandet (65 § PB).

Till skillnad mot PCT-ärenden så kan PRV i nationella ärenden inte välja att granska flera uppfinningar även om detta inte innebär extra arbete, detta p.g.a. olika regelverk.

I de fall det konstateras att ansökan innehåller ytterligare uppfinningar vid den extra granskningen, så kommer ingen ytterligare möjlighet att betala för extra granskning ges utan enbart den först angivna uppfinningen i en sådan grupp av uppfinningar kommer att granskas. Sökanden kommer då tillsammans med den nya svenska sökrapporten få en skrivelse där oenhetligheten motiveras.

Det finns ingen möjlighet att betala under protest som vid handläggning av en PCT-ansökan, utan möjligheten att betala för extra granskning ska ses som en möjlighet att få flera uppfinningar granskade i en oenhetlig ansökan. Om sökanden anser att PRV:s bedömning är felaktig, får denna argumentation föras i ett svar på föreläggandet. Om PRV då konstaterar att bedömningen var felaktig kommer inte avgiften för extra granskning betalas tillbaka.

För fullföljda internationella ansökningar gäller särskilda bestämmelser, se RL B6:4.2.

RL B6:4.2 Fullföljda internationella ansökningar

2025-01-01

Vid fullföljande av en internationell ansökan, som har bedömts omfatta av varandra oberoende uppfinningar och där särskild tilläggsavgift inte har betalats (se 10 kap. 13 § PL, jfr även PCT Art 17(3)(a) och Art 34(3)(a)), prövar PRV om bedömningen av oenhetligheten är korrekt och meddelar sökanden sitt ställningstagande.

Om oenhetligheten alltjämt anses kvarstå kan sökanden betala en föreskriven tilläggsavgift inom två månader från meddelandet, annars anses den del av ansökan, som inte blivit granskad respektive prövad, som återkallad hos PRV.

Om sökanden önskar skydd för oenhetliga uppfinningar i en fullföljd internationell ansökan, och har betalt särskild tilläggsavgift, måste ansökan delas (se RL B8) och ny ansökningsavgift betalas, även om den särskilda tilläggsavgiften har betalats.

Eftersom oenhetliga fullföljda internationella ansökningar följer särskilda bestämmelser enligt 10 kap. 13 § PL så finns det för sådana ansökningar ingen möjlighet att betala för extra granskning i den nationella fasen enligt 4 kap. 19 § PL.

RL B6:5. Motivering av oenhetlighet

2025-01-01

En motivering kring bristande enhetlighet bör åtminstone innefatta följande delar:

- a. *En uppräknning av de olika uppfinningar eller grupper av uppfinningar som har identifierats.*
- b. *Det gemensamma ("the common matter"), om det finns något, mellan uppfinningarna. Detta baseras på de tekniska särdrag som är likadana eller motsvarande mellan uppfinningarna. Detta kan motsvaras av ett patentkrav eller en del av ett patentkrav. Tekniska särdrag är likadana eller motsvarande om de antingen är identiska, om de ger upphov till samma eller en gemensam teknisk effekt, eller om de löser samma eller ett gemensamt tekniskt problem.*
- c. *Anledningen till varför det gemensamma mellan uppfinningarna inte kan utgöra en gemensam uppfinningsidé. Något som är känt eller saknar uppfinningshöjd kan inte utgöra en gemensam uppfinningsidé. Huruvida det gemensamma är känt eller saknar uppfinningshöjd avgörs utifrån känd teknik, fackmannens allmänna kunskaper och vad som visats allmänt känt genom beskrivningen.*
- d. *Anledningen till varför det inte finns något tekniskt samband mellan de kvarvarande tekniska särdragen i uppfinningarna. Detta görs genom att:*

- i. Ange de kvarvarande tekniska särdragen i de patentkrav som hör till varje uppfinning. Samtliga kvarvarande särdrag behöver inte tas upp här. Det räcker att ta upp de som är väsentliga för respektive uppfinning, vanligtvis de särdrag som anges först i kravkedjan.
 - ii. Ange det objektiva problem de kvarvarande särdragen löser för varje uppfinning.
 - iii. Konstatera att både problem och lösning skiljer sig åt och att det därför saknas ett tekniskt samband mellan uppfinningarna, det vill säga det saknas motsvarande speciella tekniska särdrag. Alternativt konstatera att särdragen löser samma tekniska problem, men att detta problem löses av känd teknik och därför bidrar inte dessa särdrag till en gemensam uppfinningsidé, det vill säga det saknas motsvarande speciella tekniska särdrag.
- e. *En slutsats där det konstateras att eftersom det saknas likadana eller motsvarande speciella tekniska särdrag, saknas också en gemensam uppfinningsidé och att ansökan därför är oenhetlig.*

I vissa specialfall är anledningen till att det under d. saknas ett tekniskt samband mellan de kvarvarande tekniska särdragen direkt uppfyllt om det förklaras:

- Varför grupperade alternativ av kemiska föreningar inte är av samma karaktär.
- I fallet med bristande enhetlighet för mellan- och/eller slutprodukter, varför dessa inte har samma väsentliga strukturella element och inte är tekniskt nära sammankopplade, se även RL B6:3.4.
- Varför en process inte är särskilt anpassad för tillverkningen av en produkt.
- Varför en produkt i sig själv inte anger en gemensam uppfinningsidé som länkar samman olika användningar som de definieras i patentkraven.
- Varför en användning i sig själv inte anger en gemensam uppfinningsidé som länkar samman patentkraven.

I de sållsynta fall där det redan före granskning klart framgår att de självständiga kraven anger uppfinningar mellan vilka det saknas likadana eller motsvarande speciella tekniska särdrag och därmed en gemensam uppfinningsidé, och där ingen jämförelse med känd teknik är nödvändig, kan motiveringen förenklas enligt följande:

- a. En uppräknig av de olika uppfinningar eller grupper av uppfinningar som har identifierats.
- b. Konstatera att det saknas något gemensamt i form av liknande eller motsvarande tekniska särdrag mellan uppfinningarna.
- c. Ange problem och lösning för respektive uppfinning
- d. Konstatera att både problem och lösning saknar tekniskt samband och att ingen gemensam uppfinningsidé kan formuleras.
- e. Avsluta med att konstatera att eftersom det saknas en gemensam uppfinningsidé så är ansökan oenhetlig.

RL B6:5.1 Upphävd 2024-07-01

RL B6:5.2 Upphävd 2024-07-01

RL B6:5.3 Upphävd 2024-07-01

B7 Ändring av patentansökan

RL B7:1. Allmänt om ändring av patentansökan

2025-01-01

En patentansökan får inte ändras på ett sådant sätt att patent söks på något som inte framgick av ansökan på ingivningsdagen (4 kap. 14 § PL).

Av paragrafen följer att patentkraven liksom beskrivningen och ritningar får ändras. Lagrummet anger den yttersta gränsen för vad som är tillåtna ändringar. Skälet till denna begränsning är den företrädesrätt och de rättsverkningar i övrigt som är knutna till ingivningsdagen.

Ytterligare bestämmelser om ändringar finns i 2 kap. 17-22 §§ PF och 40-42 §§ PB.

RL B7:1.1 Upphävd 2024-04-01

RL B7:1.2 Upphävd 2024-04-01

RL B7:1.3 Upphävd 2024-04-01

RL B7:1.4 Upphävd 2024-04-01

RL B7:2. Ändring av beskrivning och ritningar

RL B7:2.1 Allmänt om ändring av beskrivning och ritningar

2025-01-01

I beskrivning och ritningar får sökanden endast göra sådana ändringar som antingen är nödvändiga i korrigerande syfte eller är avsedda att anpassa beskrivningen till omarbetade patentkrav. Det är också tillåtet att införa hänvisning till känd teknik som framkommit under handläggningen.

Ändringar och tillägg i beskrivningen och ritningarna får inte utformas så att det framstår som att patentkraven omfattar något annat än det som framgår av grundhandlingarna (2 kap. 22 § PF).

RL B7:2.2 Anpassa beskrivningen efter omarbetade patentkrav

2015-04-01

Då patentkraven ändrats kan beskrivningen behöva anpassas för att undanröja bristande överensstämmelse mellan patentkrav och beskrivning (6 § PB). Exempelvis måste det undersökas om varje i beskrivningen angiven utföringsform ligger inom patentkravens skyddsomfång och om alla ändrade patentkrav har stöd i beskrivningen. Om patentkrav och beskrivning inte överensstämmer ska sökanden uppmanas att anpassa beskrivningen utan att denna ger sken av att omfatta annat än vad som framgår av patentkraven.

RL B7:2.3 Kontroll av ändringar i beskrivningen och ritningarna

2025-01-01

Sökanden ska ange vilka ändringar som gjorts i beskrivningen/ritningarna och i vilket avseende ändringarna innebär att något nytt i sak införts (jfr 41 § PB).

PRV ska kontrollera att sökandens uppgifter är riktiga samt att ändringarna inte utformats så att det framstår som att patentkraven omfattar något annat än det som framgår av grundhandlingarna.

Om sökanden inte har angett vilka ändringar som har gjorts i beskrivningen/ritningarna eller i vilket avseende ändringarna innebär att något nytt i sak införts, ska sådan uppgift omgående begäras per telefon eller i ett föreläggande med avkortad frist.

RL B7:3 Ändring av patentkrav

RL B7:3.1 Allmänt om ändring av patentkrav

2025-01-01

Enligt 2 kap. 20 § PF får patentkrav inte ändras så att det innehåller något som inte framgår av grundhandlingarna. Vad som utgör grundhandling framgår av 2 kap. 17-19 §§ PF.

Begreppet grundhandling har getts sådan innebörd att det tillgodoser tredje mans intresse av att kunna avgöra hur stort skyddsomfång ett patent som grundas på en viss ansökan kan få.

Vidare får patentkrav efter granskning inte ändras så att de anger en uppfinning som är oberoende av en tidigare granskad uppfinning (2 kap. 20 § PF).

Gällande ändring av patentkrav efter oenhetlighetsanmärkning, se RL B6:4.1.1.

RL B7:3.2 Bedömning av motsvarighet i grundhandlingarna

2025-01-01

En införd ändring, oavsett om det gäller tillägg, utbyte eller borttagning av särdrag, uppfyller villkoret i 4 kap. 14 § PL så länge som den innebär att fackmannen, med hänsyn tagen till dennes allmänna kunskaper, endast ställs inför information som är direkt och otvetydigt härledningsbar från innehållet i grundhandlingarna, explicit eller implicit.

Det som här avses med att ett särdrag är implicit härledningsbart är att särdraget är en uppenbar och otvetydig konsekvens av vad som anges explicit i grundhandlingarna. Det ska vara uppenbart för fackmannen, med hänsyn tagen till dennes allmänna kunskaper, att särdraget måste ingå i det som beskrivs i grundhandlingarna. Däremot kan ett särdrag inte sägas vara implicit härledningsbart enbart för att det är närliggande för en fackman som tar del av informationen i grundhandlingarna.

RL B7:3.3 Kontroll av sökandens uppgifter om motsvarighet i grundhandlingarna

2025-01-01

PRV kan inte utan kontroll godta sökandens intyg att ändringarna har motsvarighet i grundhandlingarna.

När sökanden har gjort ändringar i patentkraven ska motsvarigheten kontrolleras. I de fall sökanden detaljerat anger varifrån nya särdrag hämtats behöver ändå en kontroll göras av att sökandens uppgifter är riktiga.

Om sökanden inte har angett vilka ändringar som gjorts i patentkraven eller var dessa ändringar har motsvarighet i grundhandlingarna, ska sådan uppgift omgående begäras per telefon eller i ett föreläggande med avkortad frist (jfr 2 kap. 20 § PF).

RL B7:4 Tillåtna och otillåtna ändringar - exempel

B7:4.1 Inledning

2024-04-01

Riktlinje B7:4 innehåller exempel på typsituationer som kan uppstå vid ändring av ansökan. Det ska dock understrykas att frågan om en ändring är tillåten i slutänden alltid måste bedömas från fall till fall.

Ändring av ett patentkrav kan innebära att nytt material införs inte bara i det aktuella kravet, utan även i kravuppsättningen som helhet. Så kan ske om ändringen leder till en kombination av särdrag som inte kan utläsas av grundhandlingarna när det ändrade kravet läses tillsammans med sina underordnade eller överordnade krav.

B7:4.2 Utbyte eller borttagning av särdrag från ett patentkrav

2025-01-01

Om ett patentkrav ändras genom att ett särdrag byts ut eller tas bort är ändringen aldrig tillåten enligt 4 kap. 14 § PL om den inte uppfyller samtliga tre följande kriterier:

- det utbytta eller borttagna särdraget beskrivs inte som väsentligt i grundhandlingarna,
- en fackman skulle direkt och otvetydigt inse att särdraget i sig inte är oundgängligt för uppfinningens funktion i ljuset av det tekniska problem som uppfinningen ska lösa, och
- fackmannen skulle inse att utbytet eller borttagningen inte kräver någon modifikation av ett eller flera andra särdrag för att kompensera för ändringen (utbytet eller borttagningen i sig ändrar inte uppfinningen).

Även om alla tre kriterier ovan är uppfyllda, så måste det ändå säkerställas att ändringen innebär att fackmannen, med hänsyn tagen till dennes allmänna kunskaper, endast ställs inför information som är direkt och otvetydigt härledningsbar från innehållet i grundhandlingarna, explicit eller implicit (jfr RL B7:3.2).

B7:4.3 Tillägg av ytterligare särdrag till patentkrav

2025-01-01

Ett patentkrav får begränsas genom införande av ytterligare särdrag, under förutsättning att den då uppkomna kombinationen av särdrag framgår direkt och otvetydigt från grundhandlingarna, antingen explicit eller implicit. Om den uppkomna kombinationen av särdrag har nyhet i förhållande till innehållet i grundhandlingarna (för bedömning av nyhet, se RL B5:1), så uppfyller ändringen inte villkoret i 4 kap. 14 § PL.

Även om den uppkomna kombinationen av särdrag kan anses

- "inte motsäga" beskrivningen eller
- "vara närliggande" i förhållande till grundhandlingarna

så är det i sig inte tillräckligt för att ändringen ska vara tillåten, eftersom det ändrade kravet måste framgå direkt och otvetydigt från grundhandlingarna.

Ett krav får begränsas genom införande av ytterligare särdrag från exempelvis

- osjälvständiga krav som är beroende av det krav som ska ändras,
- beskrivningen samt
- ritningar

under förutsättning att ovanstående villkor är uppfyllda.

B7:4.3.1 Mellanliggande generalisering (generaliserande begränsning)

2025-01-01

Ett patentkrav som begränsas genom att endast vissa av de särdrag som beskriver en viss utföringsform införs, medför en generalisering av utföringsformen. För att en sådan generalisering ska kunna tillåtas måste det säkerställas att

- det inte finns ett oupplösligt samband mellan de införda särdragen och de övriga särdragen i den utföringsformen och att
- ansökan som helhet motiverar att isolera särdragen från utföringsformen och föra in dem i kravet.

Ovanstående villkor ska ses som en hjälp för att bedöma, just i fallet med mellanliggande generaliseringar, om en ändring uppfyller villkoret i 4 kap. 14 § PL. Det måste dock som alltid säkerställas att ändringen innebär att fackmannen, med hänsyn tagen till dennes allmänna kunskaper, endast ställs inför information som är direkt och otvetydigt härledningsbar från innehållet i grundhandlingarna, explicit eller implicit (jfr RL B7:3.2).

Exempel 1

Patent- och marknadsöverdomstolens (PMÖD:s) mål nr PMT 7239-17 gällde en patentbegränsning. Frågan gällde särskilt motsvarighet i grundhandlingarna för en så kallad generaliserad begränsning. Patentbegränsningen medförde att delar av de osjälvständiga patentkraven 5 och 6 samt hela det osjälvständiga patentkravet 7 infördes i patentkrav 1. PMÖD kom till slutsatsen att det inte fanns motsvarighet i grundhandlingarna. PMÖD fann att det fanns ett oupplösligt samband mellan två särdrag i det ursprungliga kravet 6, av vilka bara det ena hade upptagits i det självständiga kravet. Detta var ett bärande element i domskälen. Patentet förklarades därför ogiltigt i dess helhet.

Exempel 2

Det ändrade kravet avser ett solv för ett vävstolsskaft. Det ursprungliga kravet begränsades genom införande av särdrag som bara beskrivits i samband med en viss utföringsform, i vilken solvets öga var format som en slända. Särdraget om ögats form togs inte med i det ändrade kravet. Enligt den allmänna delen av beskrivningen kunde ögat även ha andra former såsom elliptisk. Därför ansåg Board of Appeal att ändringen kunde tillåtas (T 300/06).

Exempel 3

Det ursprungliga kravet 1 avsåg en absorberande produkt som är dispergerbar i vatten och spolbar. Det ändrade kravet 1 specificerar att vart och ett av ett första och andra fibröst material är våtformat mjukpapper. Den ursprungliga ansökan hänvisade, i samband med det första fibrösa materialet, till våtformat mjukpapper i kombination med andra särdrag (mjukpappret har öppningar, mjukpappret är försett med fibriller eller har tillräcklig inneboende porositet). Eftersom det första fibrösa materialet i den ursprungliga ansökan beskrivs som våtformat mjukpapper endast i kombination med andra särdrag som inte finns i det ändrade kravet 1, så utgör ändringarna en mellanliggande generalisering av den ursprungligt angivna tekniska informationen, och inför därmed särdrag som går utöver innehållet i ansökan på ingivningsdagen (BoA T 1164/04).

Exempel 4

Det ursprungliga kravet 1 avsåg en bestrykningskomposition innefattande åtminstone en hartsförening, åtminstone en polymer och ett påväxthindrande medel. I en ändrad kravuppsättning hade ett nytt krav införts, avseende en metod för att framställa en bestrykningskomposition innefattande att blanda åtminstone en hartsförening, åtminstone en polymer och ett påväxthindrande medel. Den enda grunden för metoden är exemplen där sexton olika polymerlösningar blandats, antingen ensamma eller i specifika kombinationer, med en eller flera hartser och med en eller flera påväxthindrande medel. Board of Appeal observerade att för vissa polymerlösningar var mängden harts extremt låg, medan den för andra var extremt hög. Detta kunde tolkas antingen så att vilken blandning som helst är möjlig, eller så att mängden och typen harts och påväxthindrande medel är kritisk för var och en av de olika polymerlösningarna. Innehållet i det nya kravet bedömdes vara en otillåten generalisering av exemplen, eftersom det inte fanns något i beskrivningen som indikerade för fackmannen att de observerade variationerna inte var nödvändiga för att framställa en bestrykningskomposition. Den slutsatsen motsvarar en typisk tvetydig situation som fackmannen inte kan klargöra. Metodkravet var därmed inte direkt och otvetydigt härledningsbart från den ursprungliga ansökan (T 200/04).

Exempel 5

Det ursprungliga kravet 1 avser ett multiprocessorsystem innefattande ett delat minne, en katalog och en serialiseringspunkt. Serialiseringspunkten är definierad i funktionella termer. Krav 1 ändrades genom att särdrag som angavs i beskrivningen som en del av cachekoherensstrategin lades till. Board of Appeal menade att de införda särdragen, även om de fanns beskrivna i sig, hade tagits ur sitt sammanhang på ett godtyckligt sätt från beskrivningen av det cachekoherenta minnessystemet som helhet. Åtminstone ett särdrag hade utelämnats trots att dess funktion framställdes som nödvändig för att uppnå cachekoherens. Det ändrade kravet 1 var därför inte direkt och otvetydigt härledningsbart från den ursprungliga ansökan (BoA T 166/04).

B7:4.4 Borttagning av delar av det begärda skyddsomfånget

2025-01-01

Det är i allmänhet tillåtet att ta bort delar av det begärda skyddsomfånget om de motsvarande utföringsformerna ursprungligen beskrevs exempelvis som alternativ i patentkravet eller som uttryckligen angivna utföringsformer i beskrivningen.

I synnerhet gäller att begränsningar som inte leder till ett urval av en viss kombination av specifika särdrag, utan som bibehåller det återstående skyddsomfånget som en generisk grupp, som skiljer sig från den ursprungliga gruppen bara genom att den är något mindre, normalt sett uppfyller villkoret i 4 kap. 14 § PL.

Exempel

Ursprungligt krav:	"En polymerblandning XY ... innefattande, som fyllmedel, grafit, talk, asbest eller kiseldioxid."
Känd teknik:	"En polymerblandning XY ... innefattande asbest."
Ändrat krav:	"En polymerblandning XY ... innefattande, som fyllmedel, grafit, talk eller kiseldioxid."

Det ändrade kravet har motsvarighet i grundhandlingarna.

Borttagning av alternativ från mer än en lista är tillåtet endast om det inte leder till ny teknisk information som inte kan härledas direkt och otvetydigt från grundhandlingarna.

Ovanstående principer gäller också för kombinationer av särdrag hämtade från osjälvständiga krav.

Exempel

Ursprungligt krav 1:	"En komposition för terapeutiskt bruk innefattande ett terapeutiskt medel och en glasbildande kolhydrat."
Ursprungligt krav 2:	"En komposition enligt krav 1, varvid det terapeutiska medlet är valt från gruppen enzymer, biofarmaceutiska medel, tillväxthormoner, tillväxtfaktorer, insulin, monoklonala antikroppar, interleukiner och cytokiner."
Ursprunglig beskrivning:	I beskrivningen räknas inhalering upp som en av flera administrationsmetoder. I beskrivningen räknas insulin upp som ett av flera terapeutiska medel.
Ändrat krav 1:	"En komposition för terapeutiskt bruk lämplig för administration genom inhalering, innefattande ett terapeutiskt medel och en glasbildande kolhydrat."
Ändrat krav 2:	"En komposition enligt krav 1, varvid det terapeutiska medlet är insulin."

Begränsningen till inhalering i krav 1 är resultatet av ett val från en lista och har motsvarighet i grundhandlingarna.

Kombinationen av innehållet i det osjälvständiga kravet 2 och innehållet i krav 1 är resultatet av ett val från flera listor vilket inte framgår direkt och otvetydigt av grundhandlingarna.

RL B7:5 Grundhandlingar i nationella ansökningar ingivna på främmande språk

2025-01-01

Om en nationell ansökan inte är ingiven på svenska, engelska, danska eller norska ska, enligt 2 kap. 17 § PF, den beskrivning, de ritningar och de patentkrav på svenska eller engelska som därefter först kommer in anses utgöra grundhandlingar i den utsträckning som innehållet har en tydlig motsvarighet i de handlingar som fanns ingivna på ansökans ingivningsdag. Detta innebär att en översättning som inte överensstämmer med innehållet i de handlingar som gavs in på ingivningsdagen kan medföra en inskränkning i vad som söks skyddat, respektive en inskränkning i beskrivningen. Om sökanden lägger till något i översättningen som inte har motsvarighet i handlingarna på ingivningsdagen ska tillägget inte anses utgöra del av grundhandlingarna. Om sökanden inte översätter ett ord eller en del av innehållet i handlingarna som förelåg på ingivningsdagen är detta ord/denna del inte en del av grundhandlingarna. Uttryck som förvanskats genom felöversättningar har inte heller motsvarighet i de handlingar som förelåg på ingivningsdagen och är alltså inte en del av grundhandlingarna.

Det är inte självklart att en ingiven översättning får ändras för att bättre motsvara den först ingivna handlingen på främmande språk. En ändring av översättningen som endast hänför sig till korrigeringar av skrivfel och uppenbara översättningsfel är tillåten (jämför 40 § PB). Motsatsvis följer att andra ändringar av översättningen inte är tillåtna. Ändring av patentkraven är som vanligt tillåten om den inte strider mot 4 kap. 14 § PL. Som framgår av 2 kap. 20 § PF får patentkraven inte ändras så att det kommer att innehålla något som inte framgår av grundhandlingarna, vilket innebär att prövningen om motsvarighet ska ske utifrån översättningen och inte ansökan såsom den förelåg på ingivningsdagen. Sökanden har då inte möjlighet att lyfta in särdrag från patentkrav och beskrivning på främmande språk, som inte översatts till svenska eller engelska.

Sökanden kan avdela en uppfinning ur ansökan endast om den framgår av grundhandlingarna. Om ansökan befunnits oenhetlig och en del av ansökan såsom den förelåg på ingivningsdagen inte översätts så att grundhandlingarna bara innehåller en uppfinning, kan sökanden alltså inte avdela den oöversatta delen till en ny ansökan.

RL B7:6 Grundhandlingar i fullföljd internationell patentansökan

2025-01-01

Med grundhandlingar avses i fråga om en internationell patentansökan som fullföljs enligt 10 kap. 6 § PL den kopia av beskrivningen, ritningarna och patentkraven på svenska eller engelska som ges in enligt samma paragraf, om ansökan är skriven på svenska eller engelska (2 kap. 18 § PF).

Om en internationell patentansökan som är skriven på annat språk än svenska eller engelska fullföljs i Sverige ska en översättning till svenska eller engelska ges in (10 kap. 6 § PL). Enligt 2 kap. 18 § PF är grundhandlingarna då översättningen av beskrivningen, ritningarna och patentkraven, med de ändringar i översättningen som kan ha gjorts inom fyra månader från fullföljdsfristen (dvs. inom 35 månader från ingivnings- eller prioritetdagen, se 10 kap. 12 § första stycket PL).

Om beskrivning eller patentkrav helt utelämnats i översättningen som getts in inom fullföljdsfristen enligt 10 kap. 6 § PL, anses den internationella ansökan återkallad i förhållande till Sverige. En översättning som inkommer efter fullföljdsfristen kan då aldrig godtas, utom efter beslut enligt 20 kap. 7 § PL.

Om vissa delar av patentkrav eller beskrivning utelämnats i översättningen, eller om ritningar eller vissa delar av ritningar utelämnats i översättningen, anses PCT-ansökan inte fullföljd i de utelämnade delarna. Som huvudregel är ansökan dock fullföljd i de delar som översatts och inkommit i rätt tid, även om det får till följd att ansökan är bristfällig. Sammandraget ger endast teknisk information om innehållet i patentansökan och tillmäts inte betydelse i något annat avseende. Sammandraget innefattas inte heller i ansökningens grundhandlingar enligt 2 kap. 18 § PF. Att sammandraget utelämnas i översättningen är således inte en grund för att den internationella ansökan ska anses återkallad i förhållande till Sverige, enligt 10 kap. 10 § PL.

En fullföljd PCT-ansökan vars översättning inte överensstämmer med innehållet i den internationella ansökan på ingivningsdagen måste bedömas enligt 4 kap. 14 § PL. Om sökanden lägger till något i översättningen som gör att patent söks på något som inte framgick av ansökan på ingivningsdagen föreligger alltså hinder mot patent. Av praktiska skäl används WIPO:s publicering av ansökan som måttstock vid tillämpning av 4 kap. 14 § PL.

Som huvudregel får en översättning som getts in vid fullföljd av PCT-ansökan inte ändras utöver vad som framgår av 2 kap. 18 § PF, dvs. efter 35 månader från ingivnings- eller prioritetdagen. Om sökanden inte översatt ett ord eller en del av innehållet i handlingarna som förelåg på ingivningsdagen kan detta ord/denna del därför inte läggas till senare för att utgöra en del av grundhandlingarna.

En ändring av översättningen som endast hänför sig till korrigeringar av skrivfel och uppenbara översättningsfel är tillåten (jämför 40 § PB). Motsatsvis följer att andra ändringar av översättningen inte är tillåtna. I fullföljda internationella ansökningar har sökanden inte möjlighet att lyfta in särdrag från patentkrav och beskrivning från de delar av PCT-ansökan som inte översatts till svenska eller engelska vid fullföljden av ansökan. 4 kap. 14 § PL ska alltså inte förstås så att, efter det att ansökan fullföljts och 35-månadersfristen enligt 2 kap. 18 § PF passerats, PCT-ansökans lydelse på ingivningsdagen utgör den yttersta ramen för patentkravens lydelse. I stället måste 4 kap. 14 § PL läsas tillsammans med 2 kap. 20 § PF så att grundhandlingarna utgör den yttre ram mot vilken ändringar i patentkraven ska bedömas.

Sökanden kan avdela en uppfinning ur ansökan endast om den framgår av grundhandlingarna. Om en PCT-ansökan befunnits oenhetlig och en del av PCT-ansökan såsom den förelåg på den internationella ingivningsdagen inte översatts och den fullföljda ansökan därigenom bara innehåller en uppfinning, kan sökanden alltså inte avdela den oöversatta delen till en ny ansökan efter fullföljdsfristen enligt 10 kap. 6 § PL. Det är däremot möjligt att fullfölja en och samma PCT-ansökan genom att ge in flera patentansökningar i den nationella fasen inom den stadgade fullföljdsfristen.

B8 Delning av ansökan

RL B8:1 Allmänt om delning

2025-01-01

Bestämmelser om delning finns i 4 kap. 12-13 §§ PL, 2 kap. 2, 19 §§ PF och 43-44 §§ PB.

Delning innebär att en del av innehållet i en ansökans grundhandlingar görs till föremål för särskild ny ansökan.

En ansökan som har kommit till genom delning, även kallad en avdelad ansökan, ska anses ha samma ingivningsdag som den ursprungliga ansökan, även kallad stamansökan.

Kontinuiteten mellan stamansökan och den avdelade ansökan måste vara obruten. Stamansökan får sålunda inte vara slutligt avgjord när den nya ansökan lämnas in. Delning måste således ske innan patent meddelats i stamansökan. Är stamansökan avslagen eller avskriven kan delning äga rum så länge beslutet inte fått laga kraft .

En patentansökan kan delas i flera ansökningar:

- a. när flera av varandra oberoende uppfinningar är angivna i kraven (oenhetlighet),
- b. när flera av varandra oberoende uppfinningar finns beskrivna i beskrivningen (frivillig delning),
- c. när ansökan innefattar flera uppfinningar som i och för sig får tas upp i patentkraven i en och samma patentansökan (frivillig delning).

Som uppfinning betecknas dels sådant som kan anges i självständiga krav i patentansökan, dels sådant som kan anges i osjälvständigt krav, varvid vart och ett av kraven anger var sin uppfinning.

RL B8:1.1 Upphävd 2025-01-01

RL B8:1.2 Upphävd 2025-01-01

RL B8:1.3 Upphävd 2025-01-01

RL B8:2 Grundhandling i avdelad ansökan

2025-01-01

I en avdelad ansökan är beskrivning, ritning och patentkrav, som ges in samtidigt med ansökningshandlingen, ansökans grundhandling (jfr 2 kap. 19 § PF). Sedan sådana grundhandlingar inlämnats är det inte tillåtet att i den avdelade ansökan lägga till uppgifter ur stamansökan (jfr 2 kap. 20 § PF).

RL B8:2.1 Upphävd 2025-01-01

RL B8:2.2 Upphävd 2025-01-01

RL B8:2.3 Upphävd 2025-01-01

RL B8:2.4 Upphävd 2025-01-01

RL B8:3 Fullmakt i avdelad ansökan

2025-01-01

Vid delning behöver inte särskild fullmaktshandling inges för varje ny ansökan om sökanden företräds av ombud. I förekommande fall kopierar formaliaenheten i stället stamansökans fullmaktshandling.

RL B8:3.1 Upphävd 2025-01-01

RL B8:3.2 Upphävd 2025-01-01

RL B8:4 Delning med tekniskt lika patentkrav

2025-01-01

Uppfinningen i en avdelad ansökan behöver inte ha uppfinningshöjd i förhållande till uppfinningen i stamansökan. Däremot måste en rimlig teknisk skillnad föreligga. Det räcker alltså inte att använda andra uttryck för samma särdrag. Ansökningsföremålen i stamansökan och den avdelade ansökan måste alltså uppvisa en tydlig skillnad

vad beträffar tekniska särdrag. Om en ansökan inlämnas såsom avdelad och dess patentkrav i sak innehåller samma särdrag som stamansökans patentkrav, ska ansökan avslås efter det att bristerna påtalats i ett föreläggande.

RL B8:5 Handlingarna i en avdelad ansökan

2025-01-01

Patentkraven i en avdelad ansökan behöver inte begränsas till uppgifter angivna i stamansökans patentkrav utan kan hämtas från dess beskrivning. Den avdelade ansökan ska ha motsvarighet i stamansökans grundhandlingar. Detta innebär att den i den avdelade ansökan patentsökta uppfinningen ska vara direkt och otvetydigt härledbar ur stamansökan (jfr beslut i PBR:s mål nr 02-154). Beskrivning och ritning hos stamansökan och hos varje avdelad ansökan bör endast innefatta sådant som är relevant för resp. begärt skyddsomfång. Det är härvid endast nödvändigt att omarbota beskrivningen så att klart irrelevanta delar avlägsnas.

Vid delning av en ansökan bör det som görs till föremål för en avdelad ansökan utgå ur patentkraven i stamansökan. Patentkrav i stamansökan och i avdelad ansökan måste uppvisa en tydlig skillnad, vilken måste vara en teknisk skillnad, inte endast en skillnad i formulering (jfr RL B8:4). Om sökanden ändrar patentkrav i en avdelad ansökan bör man kontrollera att sökanden inte återgår till patentkrav i stamansökan.

B9 Erinran - inkomna synpunkter på patenterbarhet

2025-01-01

Fram till dess att en patentansökan avgjorts genom lagakraftvunnet beslut kan vem som helst komma in med synpunkter på t. ex. uppfinningens patenterbarhet. Sådana synpunkter kan avse allt som kan påverka möjligheten att bevilja patent.

Den person som gör en erinran blir inte part i ansökans handläggning. Först vid en eventuell invändning mot ett beviljat patent har PRV att göra med ett tvåpartsförfarande. I stället är det handläggarens uppgift att inom ramen för sitt utredningsansvar ta ställning till om de inkomna synpunkterna medför att PRV ska anföra hinder mot patent. För att kunna bedöma det kan det vara nödvändigt för handläggaren att försöka utreda sanningshalten i ett påstått hinder mot patent, till exempel vilken dag en viss webbsida gjordes tillgänglig på Internet.

Bestämmelser om erinran finns i 3 kap. 10 § PF och 46 § PB.

B10 SPC - tilläggsskydd för läkemedel och växtskyddsmedel

1. Allmänt om tilläggsskydd

RL B10:1.1 Legalstöd för tilläggsskydd

2025-01-01

Tilläggsskydd till patent – Supplementary Protection Certificate (SPC) – kan meddelas för patent på läkemedel respektive patent på växtskyddsmedel.

Förutsättningarna för tilläggsskydd bestäms av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 469/2009 av den 6 maj 2009 om tilläggsskydd för läkemedel (tilläggsskyddsförordningen för läkemedel) samt av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1610/96 av den 23 juli 1996 om införande av tilläggsskydd för växtskyddsmedel (tilläggsskyddsförordningen för växtskyddsmedel) (18 kap. 1 § PL). De båda förordningarna är i stort sett helt överensstämmande och är avsedda att så långt möjligt tolkas enhetligt. Förordning (EG) nr 469/2009 av den 6 maj 2009 om tilläggsskydd för läkemedel (kodifierad version) ersatte förordning (EEG) nr 1768/92 av den 18 juni 1992 för att kodifiera de många ändringarna i 1992 års förordning. Hänvisningar till den upphävda förordningen ska läsas som hänvisningar till den nya förordningen, se artikel 22 i förordning (EG) nr 469/2009.

Lagstiftning om ansökningsavgift, årsavgift och ansvar finns i 18 kap. 2-4 §§ PL. Angående avgifter hänvisas i övrigt till bilagan till patentförordningen.

Bestämmelser om ansökan och om anteckning i patentregistret avseende tilläggsskydd finns i 9 kap. 1 och 15 §§, 10 kap. 1 § PF.

Föreläggande enligt 4 kap. 20-21 §§ PL, med avskrivningspåföljd och återupptagningsmöjlighet, kan inte tillämpas på ansökningar om tilläggsskydd.

Eftersom tilläggsskyddsförordningarna är rättsakter beslutade av EU ligger rätten att tolka förordningarnas artiklar hos Europeiska unionens domstol (EU-domstolen, Court of Justice of the European Union, CJEU) och inte hos respektive nationell domstol. Genom ett mål om förhandsavgörande kan en nationell domstol fråga EU-domstolen om EU-rättens tolkning eller giltighet. Detta förfarande är öppet för medlemsstaternas nationella domstolar och vissa domstolsliknande myndigheter. PRV är inte en sådan myndighet som kan begära förhandsavgörande från EU-domstolen. En nationell domstol vars avgörande inte kan överprövas är skyldig att begära förhandsavgörande från EU-domstolen när frågor om EU-rättens tolkning blir aktuella i ett mål. Den nationella domstolen slipper dock begära förhandsavgörande om tidigare praxis är så klar att frågan redan är besvarad, och domstolen är övertygad om att saken är lika uppenbar för de andra medlemsstaternas domstolar (principen om *acte clair*). Nationella domstolar som inte är sista instans (t.ex. PMD) är inte skyldiga att hämta in förhandsavgörande även om någon part kräver det, men alla nationella domstolar kan begära ett yttrande från EU-domstolen om den nationella domstolen är osäker på en europeisk bestämmelse och en tolkning är nödvändig för att kunna döma i sak. Ett förhandsavgörande från EU-domstolen är bindande för samtliga medlemsstater.

RL B10:1.2 Vissa definitioner av betydelse för tilläggsskydd

2015-01-01

Grundpatent

I artikel 1 c i tilläggsskyddsförordningen för läkemedel respektive artikel 1 punkten 9 i tilläggsskyddsförordningen för växtskyddsmedel definieras ett tilläggsskyddsberättigande patent, grundpatentet. Av uppräknningen i förordningarna framgår att samtliga patentkategorier (produktpatent, förfarandepatent och användningspatent) kan utgöra grundpatent.

Produkt

Med produkt menas en aktiv ingrediens eller en kombination av aktiva ingredienser i ett läkemedel respektive ett verksamt ämne eller en sammansättning av verksamma ämnen i ett växtskyddsmedel. En aktiv ingrediens/ett verksamt ämne har en kemisk sammansättning och är t.ex. etanol (C₂H₅OH), acetylsalicylsyra eller ett protein. Legaldefinitionerna av termen produkt finns i artikel 1 b i tilläggsskyddsförordningen för läkemedel respektive artikel 1 punkten 8 i tilläggsskyddsförordningen för växtskyddsmedel.

Artikel 1 b i tilläggsskyddsförordningen för läkemedel ska tolkas på så sätt att en av ett grundpatent skyddad ny medicinsk användning av en aktiv ingrediens inte ingår i definitionen av produkten.

Begreppet produkt i artikel 1 b i tilläggsskyddsförordningen för läkemedel ska tolkas strikt, som "verksamt ämne" eller "aktiv ingrediens".

I riktlinjerna avseende tilläggsskydd för läkemedel och växtskyddsmedel (RL B10) används "aktiv ingrediens" synonymt med "verksamt ämne", utom där annat särskilt anges.

Formuleringar

Formuleringar är samma sak som beredningar och kompositioner, och med det menas t.ex. tabletter i olika former, salvor och lösningar innehållande den aktiva ingrediensen. Olika formuleringar som innehåller samma aktiva ingrediens kan vara kända. Ett godkänt läkemedel som innehåller den aktiva ingrediensen har en viss sammansättning och ett annat godkänt läkemedel med samma aktiva ingrediens har en annan viss sammansättning, t.ex. en annan halt av den aktiva ingrediensen eller innehåller andra s.k. hjälpämnen. Med hjälpämnen menas de icke-aktiva ingredienser som används vid exempelvis tablettframställning.

Förfarande

Med ett förfarande menas ett sätt att framställa den aktiva ingrediensen.

Användning

Med en användning avses en tillämpning av den aktiva ingrediensen.

Derivat

I beaktandesats 13 i tilläggsskyddsförordningen för växtskyddsmedel, vilken är tillämplig även för tilläggsskydd för läkemedel, nämns att skyddsomfånget för ett beviljat tilläggsskydd omfattar det verksamma ämnet och dess olika derivat. I enlighet med förordningstexten avses med derivat åtminstone salter och estrar av det verksamma ämnet.

Adjuvans

Ett adjuvans är en substans som förbättrar effekten av ett annat läkemedel eller behandling. Ett adjuvans har inte någon egen medicinsk verkan och kan således inte utgöra en aktiv ingrediens i den mening som avses i artikel 1 b i tilläggsskyddsförordningen för läkemedel och kan därmed inte bidra till den produkt som kan skyddas.

Komplex/konjugat

Ett komplex eller ett konjugat är en kemisk förening som består av två eller flera kemiska föreningar som är

kemiskt bundna till varandra genom t.ex. kovalenta bindningar (konjugat) eller svagare kemiska bindningar (komplex).

Skyddsämne (safener)

Ett så kallat skyddsämne är en substans som selektivt används för att minska eller förhindra herbicida skador på vissa grödor. Begreppet verksamma ämnen i tilläggsskyddsförordningen för växtskyddsmedels mening avser ämnen som har en egen toxisk, fytotoxisk eller växtskyddande verkan, oavsett om denna verkan är direkt eller indirekt. I likhet med ingredienser som saknar egen medicinsk verkan, som ett adjuvans eller ett hjälpämne, kan ett ämne som saknar toxisk, fytotoxisk eller växtskyddande verkan inte anses utgöra ett verksamt ämne. Huruvida ett specifikt skyddsämne är att se som ett verksamt ämne i tilläggsskyddsförordningens mening måste därför utvärderas i varje enskilt fall.

2. Sökandens behörighet

2025-04-01

Ansökan om tilläggsskydd ska ges in av patenthavaren. Tilläggsskydd meddelas innehavaren av grundpatentet eller den som har övertagit dennes rättigheter (se artikel 6 i tilläggsskyddsförordningarna). Vem som innehar det första marknadsgodkännandet för produkten är oväsentligt.

Om den som söker tilläggsskydd inte är densamme som den som är antecknad som innehavare av patentet i patentregistret, ska sökanden först beredas tillfälle att yttra sig över detta. Om sökanden inte har övertagit patenthavarens rättigheter ska patenthavaren beredas tillfälle att yttra sig över om denne har något att erinra mot ansökan.

3. Ansökan om tilläggsskydd

3.1 Tidpunkt för tilläggsskyddsansökan

3.1.1 Beräkning av sista dagen att ansöka om tilläggsskydd

2015-01-01

Ansökan om tilläggsskydd måste göras innan grundpatentets giltighetstid går ut och senast sex månader efter utfärdande av marknadsgodkännandet. Om marknadsgodkännandet har lämnats innan grundpatentet meddelas ska ansökan om tilläggsskydd göras inom sex månader från den dag patentet meddelas (se artikel 7.2 i tilläggsskyddsförordningarna).

En ansökan om tilläggsskydd kan inte ges in före den tidpunkt när marknadsgodkännandet har lämnats, eftersom ansökan i så fall möter hinder enligt artiklarna 3 b/3.1 b och 7.1.

3.1.2 Sista dag för ansökan när grundpatentet har beviljats av EPO

2025-01-01

Om patentansökan har beviljats av den europeiska patentmyndigheten EPO måste patentet valideras enligt 11 kap. 6 § PL för att ha verkan i Sverige. Sådan validering krävs därför för att PRV ska kunna ta upp ansökan om tilläggsskydd till handläggning. Därför räknas den tid som avses i artikel 7.2 i tilläggsskyddsförordningarna från den dag patentet är validerat i Sverige.

3.2 Hur den produkt som begärs skyddad ska definieras

2015-01-01

Sökanden ska identifiera den produkt (den aktiva ingrediensen eller kombinationen av aktiva ingredienser) som begärs skyddad och ange dess trivialnamn (generiska namn). Uppgiften om trivialnamnet kungörs i Svensk Patenttidning.

4. Tilläggsskyddsansökans praktiska handläggning

4.1 Allmänt om handläggningstiden

2015-01-01

Ansökan om tilläggskydd ska, om möjligt, handläggas så att slutligt beslut meddelas innan grundpatentet löpt ut.

4.2 Tekniska anmärkningar mot ansökan om tilläggskydd

2025-01-01

Om ansökan om tilläggskydd inte kan beviljas utan förtydliganden kan sökanden beredas tillfälle att yttra sig över anmärkningarna innan slutligt beslut fattas i ärendet. Detta sker genom ett s.k. "meddelande om anmärkningar". Fristen för detta meddelande ska vara tre månader, i likhet med vad som gäller för förelägganden i tilläggskyddsärenden (se 60 § PB).

4.3 Anstånd

2025-01-01

Anstånd beträffande svarsfrister i ärenden om tilläggskydd medges endast om sökanden har särskilda skäl, och i sådana fall med högst två månader (se 62 § PB).

Som huvudregel ska tilläggskyddsansökningar inte vilandeförklaras. Om invändningsförfarande pågår angående grundpatentet ska tilläggskyddsansökan ändå handläggas utan fördröjning. Skulle grundpatentet sedan upphävas eller begränsas till sitt skyddsomfång på ett sådant sätt att den produkt för vilken tilläggskydd har meddelats inte längre skyddas av patentkraven i grundpatentet är tilläggskyddet ogiltigt (se artikel 15.1 c i tilläggskyddsförordningarna).

5. Marknadsgodkännande

5.1 Det relevanta marknadsgodkännandet

5.1.1 Marknadsgodkännandets syfte för tilläggskyddet

2024-10-01

Artikel 2 i tilläggskyddsförordningarna syftar till att rent allmänt fastställa vilka produkter som kan bli föremål för tilläggskydd. Betydelsen av artikeln är att det relevanta marknadsgodkännandet måste ha föregåtts av ett förfarande där produktens oskadlighet och effektivitet utvärderas. Med begreppet marknad avses gemenskapsmarknaden, dvs. EES. Bara en produkt som skyddas av ett giltigt patent i den berörda medlemsstaten och som, innan det godkändes för försäljning och släpptes ut på gemenskapsmarknaden, undergått ett administrativt förfarande för godkännande enligt direktiv 2001/82/EG eller 2001/83/EG – innefattande en utvärdering av produktens oskadlighet och effektivitet – respektive enligt förordning (EG) nr 1107/2009, kan bli föremål för tilläggskydd.

Om produkten släppts ut för försäljning på marknaden innan den undergick ett administrativt förfarande för godkännande enligt de relevanta direktiven kan tilläggskydd inte meddelas för produkten även om den senare undergick ett sådant förfarande. EFTA-domstolen har dock gjort åtskillnad på om produkten verkligen "släppts ut för försäljning på marknaden" och på om produkten tillfälligtvis tillåts användas utan marknadsgodkännande begränsat till vad som krävs för att bekämpa ett sjukdomsutbrott. Det senare är, enligt EFTA-domstolen, inte ett sådant administrativt godkännandeförfarande som avses i artikel 2 i tilläggskyddsförordningen eftersom det inte kräver att tester utförs i samma utsträckning som för marknadsgodkännanden. Att ett läkemedel ställts till marknadens förfogande för användning av humanitära skäl (Compassionate Use Program) utgör inte ett hinder för produkten att bli föremål för tilläggskydd enligt artikel 2 i tilläggskyddsförordningen för läkemedel.

5.1.2 Villkorade marknadsgodkännanden för läkemedel

5.1.2.1 Positiv bedömning från referensmedlemsstaten

2015-01-01

För att produkten ska kunna beviljas tilläggsskydd enligt artikel 3 b i tilläggsskyddsförordningen för läkemedel krävs att det föreligger ett giltigt godkännande att sälja produkten som läkemedel i Sverige på ansökningdagen. Läkemedel som genomgått fullständig vetenskaplig utredning och bedömts positivt av Läkemedelsverket som referensmedlemsstat (Reference Member State, RMS), men som fått ett villkorat marknadsgodkännande i Sverige eftersom sökanden inte gett in en produktresumé på svenska, kan inte ligga till grund för tilläggsskydd till patent även om bedömningen kan användas för att uppnå marknadsgodkännande i berörda medlemsstater (Concerned Member States, CMS).

5.1.2.2 Särlläkemedel

2015-01-01

Villkorade marknadsgodkännanden för särlläkemedel (inte att förväxla med beslut om "orphan designation" vilka inte är godkännanden för försäljning) kan utgöra marknadsgodkännanden i tilläggsskyddsförordningen för läkemedels mening eftersom de lämnas med stöd av förordning (EG) nr 726/2004, och därmed i enlighet med direktiv 2001/83/EG.

Enligt artikel 6.1 i direktiv 2001/83/EG får ett läkemedel saluföras i en medlemsstat endast om den behöriga myndigheten i medlemsstaten har meddelat godkännande för försäljning enligt detta direktiv, eller om godkännande har meddelats enligt förordning (EG) nr 726/2004. Läkemedel som betraktas som särlläkemedel får, enligt förordning (EG) nr 726/2004 (artikel 3.1 samt punkten 4 i bilagan), släppas ut på marknaden endast om de har godkännande för försäljning enligt samma förordning.

Enligt artikel 14.7 i förordning (EG) nr 726/2004 kan, efter samråd med sökanden, ett marknadsgodkännande beviljas med vissa specifika villkor. Dessa villkorade marknadsgodkännanden avser produkter som ska undergå ett administrativt godkännandeförfarande enligt direktiv 2001/83/EG. Reglementet kring sådana marknadsgodkännanden finns i förordning (EG) nr 507/2006.

5.1.3 Provisoriska marknadsgodkännanden för växtskyddsmedel

2020-01-01

Provisoriska marknadsgodkännanden som söks med stöd av artikel 30 i Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 har bedömts med hjälp av de vetenskapliga kriterier som är tillämpliga på ansökningar om definitiva godkännanden enligt artikel 29(1)(b)-(h) i förordningen. Det samband som föreligger mellan de kriterier som uppställs i artikel 30 och artikel 29(1)(b)-(h) i samma förordning gör det möjligt att åberopa ett provisoriskt marknadsgodkännande för tilläggsskydd för växtskyddsmedel.

5.1.4 Nödgodkännanden för växtskyddsmedel

2020-01-01

Nödgodkännanden för försäljning av växtskyddsmedel utfärdas med stöd av artikel 53.1 i Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009. Nödgodkännanden är ett "undantag från artikel 28" och säkerställer inte att de växtskyddsmedel som godkänts lever upp till samma vetenskapliga krav på säkerhet som växtskyddsmedel som erhållit definitiva godkännanden. Eftersom det saknas ett nödvändigt samband mellan kriterierna i artikel 53.1 och kriterierna i artikel 29(1)(b)-(h) i förordning (EG) nr 1107/2009 kan tilläggsskydd inte beviljas baserat på nödgodkännanden för växtskyddsmedel enligt artikel 3.1 b i tilläggsskyddsförordningen för växtskyddsmedel.

5.2 Marknadsgodkännande för medicintekniska produkter

2015-01-01

Tilläggsskyddsförordningen för läkemedel medger inte att tilläggsskydd beviljas om det inte föreligger ett giltigt godkännande att sälja den aktuella produkten som läkemedel. Den prövning som ska göras beträffande medicintekniska produkter är i normalfallet inte av lika långtgående och tidkrävande karaktär som den som krävs för ett godkännande att sälja produkten som läkemedel, och som är den kanske huvudsakliga anledningen till att tilläggsskydd till patent infördes. Förordningen har heller inte anpassats med avseende på direktiv 93/42/EEG av den 14 juni 1993 om medicintekniska produkter på ett sådant sätt att även ett godkännande av en produkt enligt detta direktiv ska kunna medges enligt förordningen.

Den omfattande prövning som krävs för att säkerställa att en viss produkt ska få säljas som läkemedel ska göras av behöriga myndigheter och inte av de instanser som prövar frågan om tilläggsskydd, vilket innebär att det inte är PRV som ska pröva om ett marknadsgodkännande är att likställa med ett godkännande enligt direktiv 2001/83/EG eller inte.

Ett första marknadsgodkännande som inte meddelats i enlighet med direktiv 2001/83/EG innebär att produkten inte kan beviljas tilläggsskydd enligt artikel 2 i tilläggsskyddsförordningen för läkemedel. Tilläggsskydd kan därför inte baseras på godkännanden för, bland annat, medicintekniska produkter enligt direktiv 93/42/EEG av den 14 juni 1993 om medicintekniska produkter.

5.3 Bedömningen av om den tilläggsskyddssökta produkten har godkänts för försäljning

2025-01-01

Den produkt som tilläggsskydd söks för ska vara den produkt som erhållit marknadsgodkännande, dvs. den produkt som anges som aktiv ingrediens i marknadsgodkännandet.

Det europeiska utredningsprotokollet (European Public Assessment Report, EPAR) kan, då marknadsgodkännandet hänvisar till yttrandet från EMA:s kommitté för humanläkemedel, beaktas för att klargöra frågor kring produkten (den aktiva ingrediensen eller kombination av aktiva ingredienser) enligt marknadsgodkännandet (se Patent- och marknadsöverdomstolen, mål nr PMÖÄ 10788-22).

Artikel 3 b/3.1 b i tilläggsskyddsförordningarna ska tolkas så att tilläggsskydd kan beviljas exempelvis för en kombination av två aktiva ingredienser som motsvarar den kombination som anges i patentkraven i grundpatentet, också när det åberopade marknadsgodkännandet innefattar inte bara dessa två aktiva ingredienser utan även andra aktiva ingredienser.

5.4 Första marknadsgodkännandet inom gemenskapen (artikel 8.1 a iv))

5.4.1 Syftet med att ange det första marknadsgodkännandet inom gemenskapen

2015-01-01

Med hänsyn till EES-avtalet ska begreppet "gemenskapen" i artikel 8.1 a iv) respektive artikel 13 i tilläggsskyddsförordningarna förstås som en referens till samtliga stater inom EES. Ett marknadsgodkännande som har giltighet i en EES-medlemsstat kan därför utgöra det första marknadsgodkännandet i gemenskapen.

Det första marknadsgodkännandet i EES som efterfrågas i artikel 8.1 a iv) i tilläggsskyddsförordningarna syftar inte till att ersätta det marknadsgodkännande som avses i artikel 3 b/3.1 b i förordningarna, dvs. det godkännande som lämnats i den medlemsstat där ansökan gavs in. Det är istället ett kompletterande villkor om godkännandet i tilläggsskyddsansökningsstaten inte är det första godkännandet för försäljning av produkten som läkemedel respektive växtskyddsmedel i EES. Det första marknadsgodkännandet i EES har bara en rent tidsmässig funktion, eftersom det är detta marknadsgodkännande som ska utgöra beräkningsgrunden enligt artikel 13 i tilläggsskyddsförordningarna.

5.4.2 När första marknadsgodkännandet har meddelats i Schweiz

2015-01-01

Före 1 juli 2005 erkändes marknadsgodkännanden som beviljats av den schweiziska läkemedelsmyndigheten automatiskt och samtidigt i Liechtenstein, enligt läkemedelslagstiftningen i Liechtenstein. Sådana marknadsgodkännanden kan därför vara det första marknadsgodkännandet i gemenskapen vid en tillämpning av artikel 8.1 a iv) respektive artikel 13 i tilläggsskyddsförordningen för läkemedel.

Ett marknadsgodkännande i Schweiz som automatiskt erkänns i Liechtenstein kan vara det första marknadsgodkännandet inom EES utan att kraven i direktiv 2001/83/EG har iakttagits under godkännandeförfarandet eftersom ett godkännande att saluföra produkten som meddelats i enlighet med nationell lagstiftning i en EFTA-stat ska behandlas som ett godkännande som meddelats i enlighet med direktiv 2001/83/EG.

Den 1 juni 2005 trädde dock ändringar i det bilaterala avtalet mellan Schweiz och Liechtenstein ikraft. Dessa ändringar innebär att ett marknadsgodkännande i Schweiz inte längre automatiskt gäller i Liechtenstein. Kontrollmyndigheten för läkemedel i Liechtenstein administrerar därför en lista avseende de schweiziska marknadsgodkännanden som inte erkänns i Liechtenstein (den negativa listan, "NCE negative list"). Denna lista innehåller alltså de nya läkemedel som har fått marknadsgodkännanden i Schweiz från och med den 1 juni 2005, men som ännu inte är godkända i Liechtenstein. Läkemedlet anses godkänt i Liechtenstein först när det stryks i den negativa listan. Datumet för läkemedlets giltighetstid i Liechtenstein förs då också in på listan. Den negativa listan finns publicerad på Internet, se Liechtensteins hälsomyndighet (Amt für Gesundheit (AG)).

5.4.3 Bedömningen av om det åberopade marknadsgodkännande är det första

2025-01-01

Enligt artikel 3 d i tilläggsskyddsförordningen för läkemedel respektive artikel 3.1 d i tilläggsskyddsförordningen för växtskyddsmedel ska det godkännande som avses under artikel 3 b respektive 3.1 b vara det första godkännandet att saluföra produkten som läkemedel respektive växtskyddsmedel.

Det första godkännandet att saluföra produkten som läkemedel/växtskyddsmedel i den mening som avses i artikel 3 d/3.1 d i tilläggsskyddsförordningarna, är det som avser det första läkemedlet/växtskyddsmedlet som sålts på marknaden som bland sina aktiva ingredienser innehåller produkten.

Ett marknadsgodkännande kan inte anses utgöra det första godkännandet, i den mening som avses i artikel 3 d, när det avser en ny terapeutisk användning av en aktiv ingrediens eller en kombination av aktiva ingredienser som redan har varit föremål för ett marknadsgodkännande för en annan terapeutisk användning (se slutsatsen i EU-domstolens dom i mål C-673/18). Grundpatentets skyddsomfång saknar betydelse vid bedömningen av om det återopade marknadsgodkännandet är det första godkännandet att saluföra produkten som läkemedel (se punkten 53 i mål C-673/18).

Det marknadsgodkännande som avses i artikel 3 d respektive 3.1 d behöver inte vara giltigt på ansökningsdagen (se EU-domstolens dom i mål C-181/24).

6. Bedömningen av den tilläggsskyddssökta produkten

6.1 Flera tilläggsskydd per produkt

2015-01-01

För varje produkt meddelas endast ett tilläggsskydd per innehavare. En innehavare av flera patent för samma produkt kan inte beviljas flera tilläggsskydd för denna produkt.

Artikel 3.2 andra meningen i tilläggsskyddsförordningen för växtskyddsmedel, vilken även gäller för tolkningen av artikel 3 i tilläggsskyddsförordningen för läkemedel, ska tolkas så att den inte hindrar att en innehavare av ett grundpatent meddelas tilläggsskydd för en produkt beträffande vilken ett eller flera tilläggsskydd har meddelats en eller flera innehavare av ett eller flera andra grundpatent när ansökan ges in. Det spelar ingen roll i vilken ordning ansökningarna om tilläggsskydd ges in eller i vilken ordning ansökningarna handläggs.

Ett grundpatent kan berättiga till flera tilläggsskydd, dock för olika produkter.

6.2 Tolkning av termen ”produkt”

6.2.1 Derivat

2015-01-01

När grundpatentet omfattar en aktiv ingrediens och dess olika derivat, ger tilläggsskyddet även skydd för derivaten eftersom tilläggsskyddet ger samma ensamrätt till produkten som grundpatentet gav. När en aktiv ingrediens i form av ett salt anges i ett marknadsgodkännande och skyddas av ett gällande grundpatent kan tilläggsskyddet därför omfatta den aktiva ingrediensen som sådan samt de derivat som skyddas av grundpatentet. Artikel 3 b i tilläggsskyddsförordningen för läkemedel ska därför tolkas så att när en produkt i den form som anges i ett marknadsgodkännande skyddas av ett gällande grundpatent kan tilläggsskyddet omfatta produkten såsom läkemedel i alla former som skyddas av grundpatentet, vilket åtminstone omfattar alla dess salter och estrar.

Enligt tilläggsskyddsförordningen för växtskyddsmedel gäller delar av ingressen även för tolkningen av tilläggsskyddsförordningen för läkemedel, däribland beaktandesatserna 13 och 14 som ska användas för tolkningen av bland annat artikel 3. Enligt beaktandesats 13 ger tilläggsskyddet samma skydd som grundpatentet gav när grundpatentet omfattar ett verksamt ämne och dess olika derivat. Enligt beaktandesats 14 förhindrar meddelandet av ett tilläggsskydd avseende en produkt som består av en aktiv ingrediens inte meddelandet av andra tilläggsskydd för derivat av produkten förutsatt att dessa derivat är föremål för patent som specifikt omfattar dem. Detta ska beaktas vid tillämpningen av artikel 3 c/3.1 c i tilläggsskyddsförordningarna, enligt vilken ett villkor för tilläggsskydds meddelande är att tilläggsskydd inte tidigare har meddelats för produkten.

Beaktandesats 14 ger inte någon möjlighet att i en ansökan om tilläggsskydd bedöma om det nya derivatet/estern/saltet har andra värdefulla egenskaper som inte gick att utläsa eller förutse i det tidigare godkända tilläggsskyddet och dess grundpatent.

Vid bedömningen av artikel 3 c i tilläggsskyddsförordningen för läkemedel ska begreppet ”aktiv ingrediens” och därmed ”produkt” inte tolkas till en generaliserande betydelse eftersom en generalisering riskerar att leda till en

orimlig utgång där exempelvis olika substanser som får samma aktiva form i kroppen skulle anses vara samma aktiva ingrediens.

6.2.2 Skyddsämne (safener)

2015-01-01

Prövningen av tilläggschyddsansökan ska innefatta om det aktuella ämnet till följd av sin verkan som skyddsämne kan anses utgöra ett verksamt ämne i den mening som avses i artikel 1 punkt 3 i tilläggschyddförordningen för växtskyddsmedel.

6.2.3 Bedömningen av vad som är samma produkt

2016-01-01

För växtskyddsmedel finns viss ledning beträffande tolkningen av vad som är samma produkt. Två produkter som består av samma kemiska förening och som har samma allmänna eller särskilda inverkan på skadliga organismer eller på växter, växtdelar eller växtprodukter, inklusive föroreningar som med nödvändighet uppstår vid framställningen, ska anses vara identiska. Två produkter som bara skiljer sig åt genom förhållandet mellan (andelarna av) en verksam kemisk förening och den förorening som dessa produkter innehåller, ska anses utgöra en och samma produkt i den mening som avses i artikel 3 i tilläggschyddförordningen för växtskyddsmedel. Den omständigheten att det krävs ett marknadsgodkännande för ett nytt växtskyddsmedel, i vilket förhållandet mellan den verksamma kemiska föreningen och föroreningen är ett annat än det i det ursprungliga växtskyddsmedlet, spelar ingen roll för bedömningen av om de produkter som ingår i dessa växtskyddsmedel är identiska.

6.2.4 Kombinationsprodukter

2015-01-01

Begreppet produkt i artikel 1 b i tilläggschyddförordningen för läkemedel ska tolkas strikt, som "verksamt ämne" eller "aktiv ingrediens" (se RL B10:1.2). Om produkten består av två aktiva ingredienser måste båda ingredienserna, var för sig, ha en medicinsk verkan för att produkten ska anses vara en kombination av aktiva ingredienser i enlighet med artikel 1 b. "Kombinationen av aktiva ingredienser i ett läkemedel" kan inte innefatta en kombination av två ämnen varav endast det ena har någon egen medicinsk verkan och det andra möjliggör en läkemedelsform som krävs för att det förnämnda ämnet ska vara medicinskt verksamt avseende samma terapeutiska indikation. Ett ämne som saknar egen medicinsk verkan men bidrar till att ge ett läkemedel en viss form omfattas inte av begreppet aktiv ingrediens. Att kombinera ett sådant ämne med ett verksamt ämne ger inte upphov till en kombination av aktiva ingredienser i den mening som avses i artikel 1 b i tilläggschyddförordningen för läkemedel, oavsett om ämnet möjliggör en läkemedelsform som krävs för att det verksamma ämnet ska fungera effektivt.

6.2.5 Bedömningen av om produkten skyddas av grundpatentet

2019-07-01

Enligt artikel 3 a/3.1 a i tilläggschyddförordningarna är det ett villkor för att få ett tilläggschydd att produkten skyddas av grundpatentet. Av ansökan ska framgå var i grundpatentet produkten är skyddad. För en definition av begreppet produkt, se RL B10:1.2.

Artikel 3 a/3.1 a i tilläggschyddförordningarna ska förstås så att tilläggschydd bara kan medges för aktiva ingredienser som anges i grundpatentets patentkrav. Om grundpatentet omfattar en kombination av två aktiva ingredienser, men inte innehåller något individuellt krav för den ena av de aktiva ingredienserna, kan ett tilläggschydd inte meddelas för bara den ena aktiva ingrediensen.

För att en produkt ska anses skyddad av ett gällande grundpatent i den mening som avses i artikel 3 a/3.1 a i tilläggschyddförordningarna behöver patentkraven nödvändigtvis och specifikt avse den aktuella produkten. Det innebär att den eller de aktiva ingredienser som utgör produkten, för en fackman mot bakgrund av den senaste tekniken vid ingivningsdagen (eller eventuell prioritetdag) för grundpatentet:

- nödvändigtvis måste, mot bakgrund av patentets beskrivning och ritningar, omfattas av den uppfinning som patentet skyddar,
- måste vara specifikt identifierbara mot bakgrund av vad som framkommer i patentet (se EU-domstolens dom i mål C-121/17).

Enligt praxis ska PRV inta en restriktiv hållning när det gäller att meddela tilläggskydd för sådant som inte uppfyller patentkravens ordalydelse, bland annat eftersom meddelande av tilläggskydd också innebär ett ställningstagande till att produkten faktiskt omfattas av patentskyddet (se PBR:s domar 04-045 och 04-046).

6.2.6 Produkten i ett förfarandepatent

2015-01-01

Artikel 3 a/3.1 a i tilläggskyddsförordningarna hindrar att tilläggskydd meddelas för en annan produkt än den som enligt patentkraven i grundpatentet är den produkt som framställs genom metoden. Om det med hjälp av metoden är möjligt att direkt framställa produkten spelar ingen roll, eftersom det inte är ett villkor för meddelande av tilläggskydd.

7. Tilläggskyddets omfattning

2015-01-01

Tilläggskydd till patent är en egen skyddsform – en immaterialrätt *sui generis*.

Tilläggskydd är inte en förlängning av patentet och hela patentets skyddsomfång, utan är begränsat till den produkt som godkänts för försäljning genom marknadsgodkännandet. Andra aktiva ingredienser som faller inom grundpatentets skyddsomfång men som inte omfattas av marknadsgodkännandet skyddas inte av tilläggskyddet. I den bedömningen spelar det ingen roll om grundpatentet skyddar produkten som sådan, ett förfarande för att framställa produkten eller en användning av produkten.

Även om tilläggskyddets föremål inte sträcker sig utöver den produkt som omfattas av det marknadsgodkännande som sökanden åberopar, har tilläggskyddet rättsverkningar som sträcker sig längre eftersom varje läkemedel (eller växtskyddsmedel) som innehåller den produkt som tilläggskyddet avser och som faller inom patentets skyddsomfång gör intrång i tilläggskyddet – precis på samma sätt som ett sådant läkemedel (eller växtskyddsmedel) hade gjort intrång i grundpatentet.

8. Skyddstidens längd

8.1 Beräkning av tilläggskyddstiden

2025-01-01

Tilläggskyddstiden beräknas med utgångspunkt i det datum som det första marknadsgodkännandet för produkten gavs i någon EU- eller EES-stat (se artikel 13 i tilläggskyddsförordningarna). Skyddstiden minskar ju kortare tid godkännandeprocessen tar och blir noll om marknadsgodkännandet ges inom fem år från patentansökans ingivningsdag. Om marknadsgodkännandet ges mer än tio år från patentansökans ingivningsdag uppnås den maximala tilläggskyddstiden som är fem år. Ett förenklat sätt att räkna ut skyddstiden är att räkna femton år från det datum som marknadsgodkännandet gavs, under förutsättning att marknadsgodkännandet gavs mellan fem och tio år från patentansökans ingivningsdag.

Tilläggskyddstiden för såväl läkemedel som växtskyddsmedel beräknas med utgångspunkt i den dag som marknadsgodkännandet delgavs, förutsatt att sökanden kan visa vilket datum detta skedde (se EU-domstolens dom i mål C-471/14, Seattle Genetics). Marknadsgodkännanden utfärdade av det europeiska läkemedelsverket delges i en bulletin, varmed sökanden kan styrka delgivningsdagen för ett sådant godkännande genom att skicka in en kopia av den bulletin som beslutet delgavs i.

För marknadsgodkännanden som utfärdas av nationella läkemedelsmyndigheter är det inte säkert att delgivningsdagen lika tydligt framgår. Det åligger sökanden att visa vilken dag marknadsgodkännandet delgavs om denna dag ska användas för beräkningen av skyddstiden i stället för beslutdagen. Huruvida delgivningsdagen är styrkt bedöms av jurist i det enskilda fallet.

8.2 Negativ skyddstid

2025-01-01

Det är möjligt att meddela tilläggsskydd med negativ giltighetstid eller ingen giltighetstid alls. Även om ett tilläggsskydd med negativ giltighetstid eller ingen giltighetstid alls knappast i sig är till någon nytta kan ett sådant tilläggsskydd vara till nytta för en innehavare av ett grundpatent som ansöker om förlängning av giltighetstiden till följd av pediatrika studier.

Om första marknadsgodkännandet i EES beviljas under en period mellan fyra och ett halvt år och fem år efter ingivningsdagen för ansökan om grundpatentet uppnås det mål som eftersträvas med förordning (EG) nr 1901/2006. Tilläggsskydd kan därför meddelas om det förflutit mindre än fem år mellan inlämnandet av ansökan om grundpatentet och beviljande av marknadsgodkännande. Den förlängning av giltighetstiden till följd av pediatrika studier som föreskrivs i förordning (EG) nr 1901/2006 börjar i så fall att löpa från ett datum som bestäms genom att från det datum då patentet löper ut dra av skillnaden mellan fem år och den period som förflutit mellan patentansökans ingivningsdag och dagen för beviljandet av marknadsgodkännandet.

Ett mer förenklat uträkningsätt är att, om tiden mellan patentansökans ingivningsdag och beviljandet av marknadsgodkännandet är mellan 4,5 år och 5 år, räkna femton år och sex månader från och med marknadsgodkännandets beviljandedag. Resultatet blir den sista dag som det förlängda tilläggsskyddet kan åberopas.

9. Förlängning av tilläggsskyddstiden

9.1 Allmänt om förlängd giltighetstid för tilläggsskydd

2015-01-01

Giltighetstiden för tilläggsskydd avseende läkemedelspatent kan förlängas med sex månader under de förutsättningar som framgår av tilläggsskyddsförordningen för läkemedel och av Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 1901/2006 av den 12 december 2006 om läkemedel för pediatrik användning och om ändring av förordning (EEG) nr 1768/92, direktiv 2001/20/EG, direktiv 2001/83/EG och förordning (EG) nr 726/2004 (se särskilt artikel 36).

9.2 Tidpunkt för ansökan om förlängd tilläggsskyddstid

2015-01-01

En ansökan om förlängt tilläggsskydd kan ges in samtidigt med ansökan om tilläggsskydd, när en ansökan om tilläggsskydd är under handläggning eller efter det att tilläggsskyddet har meddelats. Ansökan om förlängning av giltighetstiden för ett beviljat tilläggsskydd ska göras senast två år innan tilläggsskyddets giltighetstid löper ut (se artikel 7.4 i tilläggsskyddsförordningen för läkemedel). Om ansökan ges in samtidigt med ansökan om tilläggsskydd eller under tilläggsskyddsansökans handläggning måste marknadsgodkännandena i samtliga EU:s medlemsstater ha uppdaterats med ett uttalande om överensstämmelse med ett godkänt och slutfört pediatrik provningsprogram (ett s.k. compliance statement) innan ansökan kan göras. Sökanden kan under alla förhållanden inte begära förlängt tilläggsskydd om det pediatrika provningsprogrammet inte slutförts före den sista möjliga ansökningsdagen. PRV tillämpar artikel 7.4 i tilläggsskyddsförordningen för läkemedel så att om ansökan avser ett beviljat tilläggsskydd ska de handlingar som avses i artikel 8 i samma förordning föreligga (vara beslutade av relevanta myndigheter) på den sista möjliga ansökningsdagen. En ansökan som inkommer senare än vad som anges i artikel 7.4 respektive 7.5, eller som ges in innan uppdaterade marknadsgodkännanden har meddelats avslås med hänvisning till artikel 10.1 i tilläggsskyddsförordningen för läkemedel.

9.3 Innehållet i en ansökan om förlängd tilläggsskyddstid

2015-04-01

Vad ansökan ska innehålla framgår av artikel 8 i tilläggsskyddsförordningen för läkemedel. Av artikel 8.1 d framgår att ansökan ska innehålla marknadsgodkännanden för samtliga EU:s medlemsstater, vilka ska ha uppdaterats med ett uttalande om överensstämmelse med ett godkänt och slutfört pediatrik provningsprogram (ett s.k. compliance statement). Har det centraliserade förfarandet för godkännande av läkemedel tillämpats uppfyller alltså ett uppdaterat marknadsgodkännande från Europeiska kommissionen detta krav och annat bevis för godkännande i samtliga medlemsstater krävs inte. Har det decentraliserade förfarandet, eller reciprocitetsförfarandet (s.k. mutual recognition procedure), tillämpats krävs dock att sökanden bifogar uppdaterade marknadsgodkännanden från samtliga medlemsstaters respektive läkemedelsmyndighet. För beslut om ändring av tidigare beviljade marknadsgodkännanden från Europeiska kommissionen infogas inte uttalandet om överensstämmelse i marknadsgodkännandet utan tillfogas bara marknadsgodkännandets akt, samt publiceras på europeiska läkemedelsverkets (European Medicines Agency's) webbsida för läkemedlet. För

sådana uppdaterade marknadsgodkännanden räcker det därför att sökanden ger in en kopia av uttalandet om överensstämmelse med prövningsprogrammet tillsammans med det uppdaterade marknadsgodkännandet.

9.4 Föreläggande att rätta formella brister

2025-01-01

Om ansökans innehåll inte uppfyller kraven enligt artikel 8 i tilläggsskyddsförordningen för läkemedel ska sökanden föreläggas att komplettera ansökan med de bristande delarna inom den frist som anges i 60 § PB (se artikel 10.3).

För anstånd med föreläggandet krävs särskilda skäl (se 62 § PB). Att ett eller flera läkemedelsverk ännu inte uppdaterat marknadsgodkännandet är inte ett särskilt skäl för anstånd, eftersom samtliga uppdaterade marknadsgodkännanden måste vara meddelade innan ansökningsdagen.

10. Årsavgift

2025-04-01

Årsavgift enligt 18 kap. 3 § PL ska betalas efter det att tilläggsskydd meddelats och därför förfaller inte årsavgifter under ansökans handläggning. Om avgiftsåret redan börjat löpa när tilläggsskydd meddelas ska första årsavgiften betalas senast två månader från och med dagen för beslut. Därefter förfaller årsavgiften till betalning sista dagen i den kalendermånad under vilken avgiftsåret börjar.

Årsavgift för förlängd tilläggsskyddstid betalas endast om tilläggsskyddstiden förlängs så att ytterligare ett avgiftsår påbörjas innan den slutliga skyddstiden löper ut. Om ordinarie tilläggsskyddstid löper ut inom sex månader från när det senaste avgiftsåret påbörjades, ska patenthavaren alltså inte betala en särskild årsavgift för den förlängda tilläggsskyddstiden.

Årsavgift för tilläggsskydd kan betalas med förhöjning inom sex månader efter det den förföll till betalning (se 12 kap. 10 § PL).